Sayı: 33
3 Aralık 1991
5000 TL
(KDV Dahil)

İŞÇİLERİN SESİ

Koalisyon programını açıkladı:
Yeni Dünya "Demokrasisi"!

■ *Koalisyonun "demokrasi"si batılı anlamda bir burjuva demokrasisi olmayacaktır. Ama yeni dünya düzenine uygun bir yeni dünya "demokrasisi" olarak şekillendirilmek istenecektir. Şimdi yeni dünya "demokrasi"sinin asli kavramları olarak önerilen serbest piyasa, insan hakları ve demokrasi düşünceleri temelinde yeni "toplumsal mutabakat"lar oluşturulmaya çalışılıyor. Kuşkusuz yeni bir konsensüs yaratmak için bu kavramların seçilmiş olması bir rastlantı değil. Her üç kavram da batı tarafından Doğu Avrupa'daki rejimlerin çöküşünü hızlandırmak için birer ideolojik silah işlevi gördü. Ayrıca her üç kavram da emperyalist metropollerdeki halk kitleleri için birer "kitle ideolojisi" formu kazandılar.*

■ *Koalisyon tarafından çerçevesi çizilen değişimlerin ilk adımları daha Körfez Savaşı döneminde Özal tarafından hazırlanmıştı. Ancak Özal 12 Eylül'ü sırtında taşıma zorunluluğundan ve başka bir takım faktörler nedeniyle başarılı olamamıştı. Şimdi DYP-SHP, Özal'ın Özalvari yöntemlerle gerçekleştirmeye çalıştıklarını bu kez kendi tarzlarında tamamlamaya çalışıyorlar. Bu noktadaki temel farklılık ise Koalisyonu oluşturan güçlerin ve özellikle de Demirel'in 12 Eylül rejimiyle kurmuş olduğu ilişkiden kaynaklanıyor.*

YAZISI 7. SAYFADA

kişehir tabutlukları boşaltıldı, hücreler yıkılıyor..
abut biraz genişledi!

...ım bir kararla cezaevini boşaltan hükümet, 225 tutukluyu 23 gün ...le işkence ve dayaktan geçiren anlayışı ortadan kaldıracak mı?*

Yazısı 7. sayfada

Tes-İş İstanbul 1 Nolu Şube 4. olağan kongresi yapıldı:
nerji işçilerinin adesi kazandı

...nerji işçileri, Tes-İş Genel Merkizi'nin hesabını bozarak ...endi yönetimini seçti. Kamil Kartal'ın listesinin seçimi ...azanmasıyla 1 Nolu Şube için yeni bir süreç başladı. Kartal; ...erçek bir sınıf ve kitle sendikası yaratmak istediklerini ve ...unun vazgeçilmez önkoşulunun sendikal demokrasiyi ...ayata geçirmek olduğunu ifade etti.

...s-İş İstanbul 1 Nolu şubenin 4. ...n kongresi 24 Kasım 1991 günü ...dı. Seçimi, Tes-İş genel merkezi... ...görevden aldığı eski yönetimin ...leri olan Kamil Kartal'ın listesi ...dı. Oldukça canlı bir katılımla ...kongre sonunda, seçim sonuçla... ...klandığında salondaki işçiler se... ...içinde birbirlerini kutladılar. Ge... ...merkezden gelen sendika yönetici... ...ise (Genel Başkan Faruk Barut ...eye gelmemişti), sonuçlar açık... ...ında çoktan salonu terketmişlerdi. Enerji işçilerinin neden bu kadar sevindiğini anlamak için, yakın geçmişte olanları bir kez daha hatırlamakta yarar var.

-Tes-İş İstanbul 1 Nolu şube, Nisan 1991'e kadar 4000'in üzerinde üyeye sahipti. Ancak, TEK'in Anadolu yakasının AKTAŞ'a devredilmesi sürecinde, bir yandan hukuki yollara başvurarak diğer yanadan da örgütlü bir biçimde tavır alarak bu özelleştirmeye karşı çıkmışlardı.

Devamı 4. sayfada

YENİ DÖNEMDE SENDİKAL MÜCADELE

20 Ekim seçimlerinin sonuçları ve bu sonuçlar ışığında işçi sınıfını ...kleyen tehlike ve görevlerin irdelenmesi bugün acil ve yakıcı bir ge...klik olarak önümüzde durmaktadır.

Sermaye çevrelerinin "yeni" ekonomik ve siyasi kararlar alıp uygu...yabilecek güçlü bir hükümet isteklerinin sonucunda gündeme gelen ...imler, Türkiye'nin politik ve toplumsal bir ayrışma sürecinde oldu...nu ortaya koydu. Parlamenter bileşim, toplumsal güç anlamında, et...k, ulusal, mezhepsel ve bölgesel esasa dayalı olarak bölünen bir Tür...ye tablosunda, ancak toplumun belirli kesimlerini etkileyen partile...n temsilcilerinden oluşabildi.

Toplumsal muhalefet açısından ortaya çıkan gerçeklik ise; dağınık... ve örgütsüzlüğün kaçınılmaz sonucu olarak, geniş halk kitlelerinin ...ndi taleplerini ifade etme yeteneğinde olmaması, seçimler sonrasın... bir çığ gibi gelecek "istikrar" uygulamalarına karşı tamamen hazır...sız olması...

Bütün bunlarla eşleşen bir durum ise; İktidarı (DYP-SHP koalisyo...) ve muhalefetiyle (ANAP-RP-MÇP) düzen partilerinden oluşan bir ...arlamentodur. "Siyasi arena"nın bu görüntüsü aynı zamanda, muhale... hareketinin de parlamento dışında oluşmasına ve parlemento dışı ...uhalefetin halk güçleri nezdinde berraklaşmasına (ya da kabulüne) ...laçacaktır. Ancak şu an için yaşanan durum, halk güçlerinin her ik...dar değişikliğinde olduğu gibi, bu iktidar değişikliğinde de yeni ikti...ra zaman tanıma eğilimidir. Kendiliğinden oluşan bu eğilim basın ...televizyon tarafından "demokratikleşme" , "toplumun kendisini ör...ada bir şekilde ifade edebilme kanallarının açılması", " 12 Eylül'le ...aplaşma" ve "Demirel'in demokratlığı" tespitleriyle güçlendirilme... çalışılmaktadır. Demirel'in "demokratlığı" ya da koalisyonun "de...mokratikleşme" programı, kitlelerin yukarıdan aşağıya doğru teslim ...nması programıdır.

Devamı 4. sayfada

Aydınlı halkı çöpe izin vermedi

■ *Daha önce Yakacık'a boşaltılan çöplerin Aydınlı Köyü'ne boşaltılmak istenmesi, Aydınlı halkı için bardağı taşıran son damla oldu. Daha önce bölgede kurulan çamaşırsuyu fabrikası, barsak fabrikası ve mezbahaya ses çıkarmayan Aydınlı halkı bu kez direndi.*

Bir haftalık direnişin son gününde E 5 'i kapatarak protesto gösterisi yapan Aydınlı halkı polisin saldırısını göğüslediî. Kazanan Adınlı halkı oldu. "Önce insan" deyip kendilerine çöpü layık görenlerin araçlarını geri gönderdiler

13 Kasım günü Aydınlı köyü halkı bir hafta boyunca sürecek olan direnişini başlattı. Aydınlı halkı, kadınıyla, erkeğiyle, çocuğuyla, yaşlısıyla, genciyle, esnafıyla bir bütün olarak, yapacakları her eylemi tartışarak, birlikte karar alarak ve uygulayarak gerçek bir direniş örneği verdi.

Aydınlı köyü halkının birikmiş öfkesinin patlak vermesi, yıllardır insanca muamele görmemesi, sağlıksız koşullarda yaşamalarını umursamayan bütün herkese, siyasi iktidardan yerel yönetimlere kadar herkeseydi. "Önce insan dediler çöpü layık gördüler", "Sağlıklı yaşamak bizim de hakkımız" diyen Aydınlı halkı, aylarca önceden tezgahlanan bir planı boşa çıkardı.

Plan seçimler öcesinde dönemin iktidar partisinin bakanı Adnan Kahveci ve Anakent Belediye Başkanı Nurettin Sözen'in çıkar birlikteliği üzerine kuruldu.

Daha önce Yakacık'a boşaltılan çöpler Adnan Kahveci'nin buraya Yapı Kooperatifi kurmak istemesi nedeniyle uygun bir çöp alanı aranmaya başlandı. Çamaşır suyu fabrikası, bağırsak fabrikası ve Mezbaha kurulduğunda pis kokular yaymasına rağmen ses çıkarmayan Aydınlı halkı bu kez de sessiz kalır sandılar. Ve bu düşünceyle köyün orta yerine çöp dökme alanı açtılar. Ama hayır ! Artık köy halkı sessiz kalamazdı. Bu kez halk, "Biz de insanız. Ve insanca yaşamak istiyoruz" dedi. 20 Ekim öncesi imza kampanyası başlattı. Ekipler oluşturup Pendik Belediye Başkanı ile görüşmek istedi. Yaklaşan seçim, oy hesapları işin içine girince, Kahveci gelip halktan oy isteyince, "çöpü dökmeyeceğiz " deyip "namus sözü" verdiler. Bu öyle bir namus anlayışı ki, 13 Kasım sabahı çöp kamyonları Aydınlı yolundayken çöp kadar iğrenç kokan çürümüş bir namus.

Aydınlı halkı "çöpü döktürmeyeceğiz" deyip kamyonların önünü kesti. Ve direniş böylece başladı. Aydınlı yolu oturma eylemi yapan mahalleli tarafından trafiğe kapatıldı. Başta 50-60 kişiyken bu sayı yüzlere, bine ulaştı. Aynı akşam kadınlar 10 kişilik bir ekip oluşturup tek tek evleri dolaştı ve halkı direnişe katılmaya çağırdı. Eylemin sağlıklı yürütülmesi amacıyla komitenini oluşturulması gerekliliği üzerine 20 kişilik bir eylem komitesi oluşturuldu.

Eylemin başından sonuna kadar her sabah çöp kamyonlarının geçmesini önlemek için yol kapatılırken bir yandan da eylemin başarıya ulaşması için tartışıldı ve Aydınlı halkı direnişe çağrıldı. Bunların sonucunda komitenin önderliğinde 19 Kasım sabahı bölgeye giden bütün yollar kapatıldı. Esnaf kepenk indirdi. Çocuklar okullara gönderilmedi. Yaklaşık dört saat süren bu eyleme yetkililerin ilgisiz kalması ve basının gelmemesi üzerine halktaki öfke büyüdü.

Devamı 7. sayfada

Nuh Çimento'da işçi kıyımı

■ *Büyük kar eden Nuh Çimento Fabrikası kağıt üzerinde "zararda". Bunun faturası işçiye kesilmek isteniyor. İşçiler dokuzar dokuzar kapıya bırakılıyor. Çıkarılan işçi sayısı 254 oldu. Amaç sendikasızlaştırmak.*

■ *Nuh Çimento işçileri haklılıklarını, E-5 Karayolu'nda, pankartlarını açarak sloganlarını haykırarak dile getirdiler. İşçilerin direnişi sürüyor.*

Haberi 6. sayfada

Tüm Bel-Sen Genel Kurulunu Yaptı

■ *1. Olağan Genel Kurulunu yapan Tüm Bel-Sen'in Merkez Yönetim Kuruluna, Vicdan Baykara'nın listesi getirildi.. Seçim, çeşitli illerden gelen 600 üye-delegenin katılımıyla gerçekleşti. Kurucu sayısıyla, kuruluş kitleselliğiyle ve ilk genel kurulunu yapan memur sendikası olma özelliğiyle Tüm Bel-Sen, ülkemizdeki memur sendikacılığı tarihinde yeni bir sayfa açıyor.*

Haberi 3. sayfada

ARTIK BAYİLERDEYİZ

İŞÇİLERİN SESİ

32. SAYIDAN İTİBAREN TÜM YURTTAKİ MERKEZ BAYİLERDE.

OKUYUCULARIMIZDAN GELEN YOĞUN İSTEĞİ DE GÖZ ÖNÜNE ALARAK BAŞLATTIĞIMIZ BU SİSTEMİN BAŞARILI OLABİLMESİ HEPİMİZİN DUYARLILIĞINA BAĞLI

YUNANİSTAN İŞÇİ SINIFI TARİHİ

İkinci Dünya Savaşı yıllarında ülkede yaşanan işgale karşı başlatılan direniş içinde yeralan işçi sınıfı, özellikle şehirlerde önemli direnişler gerçekleştirdi. Sonraki yıllarda, devrevi olarak gündeme gelen faşist yönetimler tarafından ağır baskılar altında tutulan işçiler ve sendikalar, son yıllarda yeniden güçlü bir örgütlenme sürecine girdiler.

Sayfa 2'de

OTOMOBİL-İŞ MESS'İN SÖZCÜLÜĞÜNE SOYUNDU

Dünyada yükselen dalgaya uygun düşen "toplumsal uzlaşma" adı altında sınıf uzlaşmacılığını pekiştirmeyi "şeffaflık", "açıklık" adları altında ise sendika bürokrasilerini güçlendirmeyi hedefleyen sendikacılar rollerini benimsiyor. İşte Otomobil-İş düne kadar karşı çıktığı pekçok MESS talebini bu gün toplumsal uzlaşma kılıfıyla kabul ederken bunları işçilerin kendi talepleri haline dönüştürmenin zeminini hazırlıyor.

Sayfa 4'te

ŞOVENİZM ÜZERİNE

Kürt sorununu bir demokrasi sorunu olarak değil de, bir "tenkil" sorunu olarak gören resmi devlet politikalarının kaçınılmaz sonucu toplumsal bir çatışma noktasına varılmasıdır. Türkiyeli devrimcilere bu noktada özel bir görev düşüyor...

Sayfa 5'de

İÇİNDEKİLER

Yunanistan İşçi Sınıfı Tarihi

■ *20. Yüzyılın başlarında bir kaç küçük sendikal örgütlenmeyle gelişmeye başlayan Yunan işçi sınıfı, günümüze dek pek çok darbeyi göğüsleyerek geldi.*
İkinci Dünya Savaşı yıllarında ülkede yaşanan işgale karşı başlatılan direniş içinde yeralan işçi sınıfı, özellikle şehirlerde önemli direnişler gerçekleştirdi.
Sonraki yıllarda, devrevi olarak gündeme gelen faşist yönetimler tarafından ağır baskılar altında tutulan işçiler ve sendikalar, son yıllarda yeniden güçlü bir örgütlenme sürecine girdiler.

Çağdaş Yunan siyasal tarihi, Osmanlı İmparatorluğundan bağımsızlığın kazanıldığı 1832'den başlatılabilir. Bu tarihte kurulan Yunan devleti hiçbir tarihi, kültürel, sınai, büyük kent içermeyen geri bir ülkeydi. Yöreyi sömüren Osmanlı beylerinin yerini mahalli beyler ve eşraf alarak sömürüyü sürdürüyordu. Yunan tarihi başından itibaren yabancı güçlerin etkisi altında şekillendi. 1840'lardan başlayarak gelişen ticaret ve deniz ticaret filosu, yükselen bir burjuvazı yaratırken 1870'lerde kamu hizmetleri (demiryolu, ulaşım) gelişme gösterdi. Ordu, donanma, banka sistemi geliştirildi. Yunan işçi sınıfı bu gelişmeler sırasında oluştu. 19. yüzyıl sonunda işçi sayısı 200.000'i buldu. İşçi sınıfının oluşumuyla birlikte sendikal hareketler ve grevler de başladı. Ancak sendikalar toplumsal hayatı etkileyemeyecek kadar güçsüz ve dağınıktı. Halkın % 70'i kırsal alanda yaşamaktaydı ve toprakların % 75'i az sayıdaki büyük toprak sahiplerinin elindeydi. Bundan kaynaklanan toprak reformu talebi, Yunan siyasi yaşamını 2.Dünya savaşının sonuna dek etkiledi.

1909 yılında liberal subayların hükümete verdiği ultimatomun bir anda geniş yığınlar tarafından desteklenmesi, bir hükümet değişikliğiyle birlikte geniş bir toplumsal reform sağladı. Pazar gününün resmi tatil oluşu, işçi sendikaları örgütlenmesinin düzenlenmesi ve toplu sözleşme hakkının kabulü, zorunlu işçi sigortası sistemi bu yıllarda işçi sınıfının kazanımları oldu.

1. Dünya savaşı sırasında ülke içindeki Alman taraftarları ile İngiliz taraftarları arasındaki mücadeleyi İngilizler kazandı. Bu dönemdeki çatışma şekil değiştirerek Kral-Cumhuriyet çatışmasına dönüştü ve uzun süre devam etti. 1.Dünya savaşının getirdiği ekonomik zorluklar ve Ekim Devrimi'nin etkisi işçi sınıfını radikalleştirdi. Genel Sendikalar Konfederasyonu (GSEE) 1918 Kasımında ülke çapında örgütlü ilk sendika hareketi haline geldi. Hemen bir hafta sonra Yunanistan Sosyalist Mücadele Partisi(SAKE) kuruldu. GSEE ile SAKE'nin yayın organları Rizospastis (Radikal)'in ortak oluşu, ikisi arasındaki kuvvetli bağı gösterir. SAKE 1922 yılında 3. Enternasyonale üye olarak Yunanistan Komünist Partisi (KKE) adını aldı. Ancak bu süreçte partiden kopmalar yaşandı.

Yunanistan'ın 1. Dünya savaşı sonrası Anadolu'da yenilmesi sonucunda 1.5 milyon Rum Anadolu'dan Yunan yarımadasına göçmüş ve toplumsal ekonomik yapı altüst olmuştur. Şehir nüfusu ve kent proleteryası bu dönemde önemli ölçüde artmıştır. Ancak göçmenler zor koşullarda yaşamalarına rağmen Anadolu'daki ticari sınıf kültürünü sürdürerek devrimci mücadeleye uzun süre soğuk baktılar.

1925-29 yılları arasında tütün işçileri, ayakkabı fabrikası işçileri ve yeni gelişmeye başlayan ağır sanayi işçileri başta olmak [illegible] grevlere gitmiş, polis ve ordu güçleriyle çatışmalara girmiştir. 1927'de Cumhuriyet anayasasının ilanından sonra KKE'nin sendikalar konfederasyonu liderliğini kazanmış olmasına karşın diğer ilerici güçlere karşı izlediği sekter politika, etkisinin genişlemesini engelledi.

1929 ekonomik bunalımı ve Yunan borçlarının çokluğunun neden olduğu ekonomik kriz, işçi sınıfı hareketini ve üzerindeki polis baskısını geliştirdi. 1932 yılında yapılan 200 greve katılan 80.000 işçiden 12.000'i tutuklandı. 1934'te sayıları 1.180.000'i aşan işçilerin ve tarımsal buhran nedeniyle yaşam düzeyi daha da düşen köylülerin gösterileri yine şiddetle karşılandı.

Ekonomik kriz ve istikrarsızlık Kralcıları güçlendirerek 1935'te Kralın ülkeye dönüşünü sağladı. Komünistlerin yoğun muhalefeti, taraftar sayısı az olduğundan etkisiz kaldı. 1935'te Kral, başbakanlığa General Metaxas'ı atadı. Mayıs 1936'da Selanik'te yapılan genel grev, 30 işçinin öldürülmesi ve 300'den fazla işçinin tutuklanmasıyla bastırıldı. Bundan sonra yüzlerce işçi lideri tutuklanıp sınırdışı edildi. Bu sırada 5 Ağustos günü için genel grev çağrısı yapan işçi örgütlerine, Metaxas'ın 4 Ağustos'ta ülkede sıkıyönetim ilan etmesiyle yanıt verildi. Sıkıyönetim ilanı bir çok kesim tarafından desteklendi. Diktatörlüğe karşı tepki gösteren tek örgütlü güç KP oldu. Ancak hedef oldukları sistemli kıyım hareketleri, KKE'nin gücünü ciddi olarak etkilememişti. Baskı giderek arttı. 50.000 kişi komünist oldukları gerekçesiyle tutuklanıp sınırdışı edildi. Bunlar arasında komünist olmadıkları halde baskılara karşı çıkan demokrat insanlar da vardı.

Bu dönemde emniyet güçleri yeniden faşist bir modelde örgütlendi. Basına sıkı bir sansür kondu. Sendikalar, tarım federasyonları ve tüm özgürlükler rafa kaldırıldı. Grevler yasaklandı. Ancak işçi sınıfının tepkilerini engellemek için asgari ücretin artırılması, sekiz saatlik işgünü uygulaması, senelik izin gibi haklar yasal olarak verildi ancak işverenlerce uygulanmadı. Tüm sistem İngilizlerin ve işbirlikçi kapitalistlerin çıkarına geliştirildi. Dolaylı vergiler artırıldı, para değeri düşürülerek ücret artışı etkisizleştirildi. Yoğun bir demagoji ve şövenist kampanya düzenlendi.

Bu dönemde ayrıca bizdeki pişmanlık yasasına benzer bir yasa çıkarılarak ağır baskı, işkence ve tutukluluk koşulları altındaki bir çok komüniste pişmanlık belgesi imzalatıldı. Bunu imzalayanların isimleri açıklanarak moral bozgunu sağlanmaya çalışıldı. Tüm işkencelere karşın bu belgeleri imzalamayan binlerce komünist olması, bu uygulama parti örgütlerinin dağılmasını engelleyemedi.

1940'a gelindiğinde diktatörlük yalnızca yerli ve yabancı büyük sermaye tarafından destekleniyordu. Bu koşullar altında başlayan 2. Dünya savaşında Metaxas yönetimi önce tarafsız kalmak istediyse de İngiliz yanlılarının etkisiyle İngiltere ile bir anlaşma imzaladı. 28 Ekim 1940'ta Yunanistan'a saldıran İtalyanlar 1-2 ay içinde yenilerek püskürtüldü. Bu arada ölen Metaxas'ın yerine geçen Koriyzis, ülkeye İngiliz askerlerini çağırdıysa da Hitler orduları tarafından Nisan 1941'de başlatılan büyük saldırıya direnilemedi. Ülke İtalyan, Alman, Bulgar güçlerince işgal edildi.

İşgal boyunca 550.000 insan (nüfusun %8'i) kaybeden Yunanistan'da İngilizler ise bir iç savaşa hazırlanıyordu. İşgal süresince Almanlarla işbirliği yapanlar, çapulcular, serseriler, katiller Yunan ordusuna doluşturuldular.Nihayet Aralık 1944'te KKE ve EAM, İngilizlere karşı ayaklanma gereğini kavramış ancak diğerleri bu arada durumlarını sağlamlaştırmıştı. Bu koşullarda 4 Aralıkta Atina'da başlayan ayaklanma başarı şansı kazanmış ancak KKE yönetiminin İngilizlere bulaşmama ve mümkün olduğunca uzlaşma yanlısı tavrı düşmana zaman kazandırmıştı. Ayaklanma yenildi. Atina yenilgisine rağmen ülkenin kırsal alanlarının tümü EAM-ELAS kontrolü altındaydı. Bu koşullarda Şubat 1945'te ELAS'ın [illegible] imzalandı. ELAS dağıldıktan sonra büyük bir terör kampanyası başlatıldı. 1 yılda 84.000 EAM taraftarı ve ELAS savaşçısı tutuklanmış, 31.000 kişi işkence görmüş 1300 kişi öldürülmüştü. Ülkede İngiliz destekli terörün kol gezdiği koşullarda 1946 Martında yapılan seçimleri EAM boykot etti. Katılanların çoğunluğunun desteğiyle Kralcılar yönetime geldi.

GSEE'nin genel grev çağrısı üzerine hükümet sendika seçimlerini iptal ederek yönetime el koydu. Bu durum KKE ile işçi sınıfı arasındaki önemli bir bağı kopardı. Ülkede ortam giderek gerginleşirken İngiltere 1947 Şubatında Yunanistan'dan çekildi ve yerini ABD'ye bıraktı. ABD bir yandan egemenliği altındaki ülkeyi ekonomik olarak kontrol altına alırken bir yandan da zor araçlarını elinde tutuyordu.

Düzen dışı güçlere karşı yapılan saldırılara KKE yer yer gerilla güçlerini örgütleyerek karşı koymaya çalıştıysa da temelde hala uzlaşma olanakları olduğuna inandığından silahlı mücadeleyi ikinci planda tuttu. Aralık 1947'de ise KKE tümden yasaklandı. Parti hala siyasi uzlaşma peşinde koşuyor ve ikircikli davranıyordu. Karşısındaki güçler ise savaşla komünistleri ezmekte kararlıydı ve saldırı halindeydi. Ordu giderek güçlendiriliyor, kırsal bölgelerdeki halk göçe zorlanarak, halk ile gerilla arasındaki ilişki kesilmeye çalışılıyor, halk çeşitli demagojilerle ve yalanlarla kandırılıyordu.

KKE yönetimi ise aynı sıralarda yürütülmekte olan Çin Halk savaşından gerekli dersleri alamıyordu. Etkin olunan gerilla savaşı yerine düzenli orduya geçmek ve şehirleri hemen ele geçirmeye çalışmak gibi stratejik hatalar, dış yardım alınamayışıyla birleşince yenilgi geldi. 40.000 ölüye malolan iş savaş Ekim 1949'da resmen bitti.

İÇ SAVAŞ SONRASI

Yenilgi sonrası 100.000 civarında Yunanlı, siyasi göçmen olarak çeşitli halk cumhuriyetlerine ve SSCB'ye göçtü. İç savaş sonrası yıllar her alanda bir gericilik ve baskı dönemi olarak yaşandı. Şoven bir kültür yerleştirilmeye çalışıldı. ABD'nin isteğiyle peşpeşe hükümetler kuruldu, yıkıldı. Çok büyük darbeler yenmesine karşın komünistlerin kurduğu Birleşik Demokratik Sol (EDA) girdiği seçimlerde % 10 ile % 24 arası oylar aldı. Ancak bu durum iç savaş öncesinin en güçlü siyasal partisi için bir gerilemeydi.

1951-63 yılları arasında muhafazakar hükümetin seçimlerde iktidar olduğu istikrarlı bir dönemdi. Bu dönemde şehir nüfusu % 43'e çıktı. Ancak şehre göç edenler üretici iş alanlarında istihdam edilemedi. Nüfusun çoğu hizmet sektöründe çalışıyordu. Endüstri işçilerinin ise çoğu küçük aile işletmelerinde çalışıyordu. Ayrıca bu yıllarda yurtdışına da büyük göç yaşandı. Dış göç insanlarda bir umut yaratıyor ve yoksulluktan doğan tepkilerin örgütlenmesine karşı emniyet sübabı işlevi görüyordu.

Bu yıllarda sendikalar hükümet tarafından denetleniyordu. Şöyle bir mekanizma kurulmuştu: her sendika üye sayısına bakılmaksızın GSEE'ye bir temsilci gönderiyordu.

Hükümet eliyle 10 üyeye sahip cüce sendikalar kuruluyor ve bunlar binlerce üyeli sendikalara karşı denge sağlayarak konfederasyonun tüm yapısını ele geçiriyordu. Ayrıca dürüst işçiler üzerinde işten kovulma, ölüm tehtidi, zora başvurma gibi yöntemlerle baskı kuruluyordu. İşçiler ise bu koşullarda örgütlenmekten uzak duruyordu. 1963'te işçilerin yarıdan çoğu örgütsüzdü.

Anayasada grev hakkı olmasına karşın hükümet sık sık grevcileri askere almak şeklindeki Metaxas diktatörlüğünden kalma yasayı kullanarak grevleri engelliyordu. 1955'te ise tümden grevler yasaklandı.

1961 SONRASI

1961'de yapılan seçimleri muhafazakarların bir çok hile ve baskıyla kazanması üzerine toplumsal bir karşı çıkışa yol açtı. İki yıl boyunca Papandreu önderliğinde liberallerin yürüttüğü yoğun kampanya 1963'de ve 64'te iki yeni seçim Liberal Merkez Birliği partisinin iktidarı ile sonuçlandı. Bu hükümet döneminde ekonomik politikada küçük değişiklikler yapıldı, siyasi olarak da kısmi bir özgürlük havası doğdu. GSEE'nin yapısı demokratikleştirilerek tepeden kontrol sistemine son verilmeye çalışıldıysa da ABD destekli Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu'nun karşı çıkması sonucu ancak kısmi değişiklikler yapıldı. Bu dönemde GSEE'ye alınmayan 114 solcu sendikanın birleşik hareketi özellikle inşaat işçilerinin mücadelesiyle sınıf hareketinde bir aşama yarattı. İşçi ve köylüler arasında sendikal tmücadele hızla yayıldı. Ücret artışı ve hak talepleriyle bir çok grev ve gösteri yapıldı. Eskisine göre daha yumuşak olan polis yer yer zorla bu gösterilere müdahele etti. Göstericilerle polis bir çok kez çatıştı.

Bu ortam ABD ve gerici güçleri rahatsız etti. Düzenlenen bir komployla Yorgo Papandreu iktidardan indirildi. Ekonomik başarısızlıkları nedeniyle hükümetten soğumaya başlayan halk ise buna büyük tepki gösterdi. EDA ve solcu gençlik örgütlerinin de militan çabasıyla yüzbinlerce insan haftalarca yaptıkları gösterilerle Papandreu'yu, Kralcılar ve gericilere karşı destekledi. Yaşamı boyunca emperyalist güçlerin kuklası olan Papandreu bu sefer halkın gözünde bir kahramana dönüştü. Bu arada oğlu Andreas Papandreu liderliğinde merkezci bir grup, giderek radikalleşti ve sola kaydı. Yabancı sermayeyi, lüks ithalat ve tüketimi sorgulayıp cumhuriyet idealini ortaya koydu. Halktan geniş destek gördü.

Kurulan yeni hükümet ise eski sendikal kontrol sistemini resmen yeniden başlattı. Ancak halkın tepkisi giderek büyüyordu. ABD, gerici-Kralcı partiler ve baba Papandreu işbirliği ile hazırlanan ve siyasal ortamı yatıştırmayı hedefleyen planlar ise başarısızlığa uğradı. Yaklaşan 67 Nisan seçimlerinden bir hafta önce düzenlenen Albaylar cuntası ile halkın tepkilerinin sola kayan reformist eğilimli bir hükümet yaratması ve tepkilerin düzen dışına yönelmesi önlendi.

Diktatörlük aşırı sağcı işçi örgütlülükleri dışında tüm sendikal çalışmayı yasakladı. Sendikal çalışmalar illegal yürütülmeye başladı. Cunta dönemi halk için yine bir baskı ve işkence dönemi oldu. Cuntaya karşı yaşanan en önemli direnişlerden biri Atinada'ki Politeknik ayaklanmasıdır. 1973 Kasımında Politeknik öğrencilerinin başlattığı direniş tüm halk kesimlerine mal oldu. 300.000 kadar insanın katıldığı bu harekette öğrencilerin yanısıra büyük sayıda bir işçi kitlesi (özellikle Yunan işçi hareketinin öncüleri sayılan inşaat, deniz ve yapı işçileri), köylüler (toprak istimlakine karşı ayaklanan Attik köylüleri), orta sınıf unsurlar ve aydınlar, hep birlikte cuntanın tanklarına karşı durdular. Sayıları 50 ila 100 arasında bilinebilen ölüm olaylarından başka yüzlerce ağır yaralı verildi.

CUNTA SONRASI FABRİKA ÖRGÜTLENMELERİ

1974'te Türkiye'nin Kıbrıs çıkarmasına karşı cuntanın etkisiz kalması, şovenist propoganda ile ayakta duran cuntayı çekilmek zorunda bıraktı. Cunta sonrası işçi sınıfının radikalleşmesi, işyerleri temelinde örgütlenmeyi temel alan 'fabrika örgütlenmesi' hareketinde açığa çıktı. Bu, cuntaya kadarki örgütlenme biçiminden köklü bir kopuştu. O zamana kadar sendikalar işkollarında örgütleniyordu. Fabrika içinde işçileri biraraya getirecek, onların doğrudan kendi günlük yaşamlarında mücadeleyi örgütleyecek sendikal örgütlülükler yoktu. 1974'te kendiliğinden biçimde doğan işyeri örgütlülükleri 79'a kadarki işçi mücadelesine damgasını vurdu. Bu yıllarda kimisi aylarca süren ve zaferle çıkılan bir çok işçi direnişi yaşandı. Dönemin eylemleri ve örgütlülükleri kendi işçi önderlerini de yarattı. Hareket, KP dahil hiçbir parti tarafından denetlenemediğinden tüm partilerden tepki aldı. Kendine işçi aristokrasisini dayanak alan ve onlar aracılığıyla işçilerle bağ kuran KP, bu yeni harekete karşı çıktı. Çünkü onlar Yunan halkının uzun, kanlı savaşlarından sonra artık parlamenter çözümlere yöneliyorlardı.

1974'te cuntanın devrilmesinden sonra toplumsal muhalefetin de etkisiyle hazırlanan 75 Anayasası tüm sendikal hakları güvenceye alıyordu. Cunta dönemindeki kayıplarını, hemen ertesinde yükselttiği mücadelelerle önemli ölçüde telafi eden Yunanistan işçi sınıfının kazanımlarını, hükümet tekrar elinden almaya çabaladı. Bu amaçla 1976 yılında meclise sundukları yasa teklifi, kurulan düzenin denetimi dışına çıkan işyeri örgütlenmelerini yasaklamayı hedefliyordu. Yasayı iç ve dış KP'ler, PASOK ve tüm parlementer muhalefet destekledi. Ancak yasanın mecliste oylandığı 25 Kasım 1976 günü devrimci hareketlerin ve işyeri sendikalarının başı çekmesiyle Atina'nın merkezinde büyük bir çatışma başladı. Cuntadan sonra ilk defa göstericilere polis saldırdı. Tüm muhalefet partilerinin de hükümetin yanında yer almasıyla mücadele yenildi. Ve sendikalar düzen sınırları içinde büyük oranda yola getirildi. Ağustos 1979'da halen direnen devrimci sendikalar önderliğinde, yasak olduğu halde Atina merkezinde düzenlenen gösteri yine karşısında her renkten düzen partilerini buldu. Partilerin denetimindeki büyük sendikalar eylemden çekildi ve az sayıdaki devrimci işçi direndiyse de sonuçta yenildiler.

1980 SONRASI ve PASOK

PASOK (Pan Helenistik Sosyalist Parti) 1981'de iktidara geldiğinde işçi sınıfı hareketi bir yandan canlanan, radikalleşen, umut vaadeden; bir yandan da alınan yenilgilerin etkisiyle gerçek mücadele alanı olan fabrikalar ve sokaklar yerine, parlementodaki burjuva politikalarından medet uman bir hareket durumundaydı.

PASOK iktidarı altında 82'de lokavt yasaklanıyor, 84'te sendikaların GSEE'yi denetleyebilmesi hükme bağlanıyordu. Ancak çeşitli oyunlarla sendikal hareket, PASOK ve reformist KP'nin aracılığıyla devlet etkisinde tutuluyordu. Devrimcilerin bağımsız çalışmaları ise yoğun bir ideolojik bombardımana tutuldu. PASOK'un 85'teki ikinci iktidar döneminde 'ekonomik reform tedbirleri' adı altında uygulamaya konulan politika, açıkça işçi düşmanı bir politikaydı. Ücretler düşürülüyor, fiyatlar yükseltiliyordu. O zamana dek GSEE, PASOK kuyruğunda giderken, bu uygulamaların ardından tavır almaya başladı. 16 Kasım 1985'te, bağımsız ve devrimci örgütlerin de katılımıyla genel grev yapıldı. Bunun üzerine hükümet göstermelik bir kongre ile GSEE'yi kendi kontrolüne aldı. Hükümet karşıtı sendikalarsa işçi muhalefetini örgütleyip, uygulamalara karşı çıkmak yerine, yetkililerle pazarlık yapacak yeni bir

kongre için uğraştılar. Bu döne
başlayan fabrika kapatma uygula
rına sessiz kaldılar. Sonuçta işçiler
dikalara olan güvenlerini yitirdiler
SOK'un sola maledilen başarısızlı
solun içine düştüğü ideolojik-po
krizin yarattığı hayal kırıklığıyla iş
nıfı da sağa savruldu. Çevresinde
bitenlere bağımsız olarak müda
edebilecek ve kendisi gibi olanlarla
cünü birleştirebilecek birey olmay
şarabilen işçi yerine kendi başının
sine bakmayı düşünen işçi tipi o
çıktı. Bu koşullar altında 1990'da
dara gelen sağcı YDP, derhal işçi
na saldırıları yoğunlaştırdı. Tüm k
nılmış haklar (ücretler, sosyal sig
sağlık, ulaşım vb. hizmetler) bud
İş saatleri özel sektörde 9-10 saate
rıldı. Toplu sözleşme düzenini ta
için işçilerle bireysel pazarlığa açı
gulamalar (prim, ödül gibi) geti
Özel sektördeki sendikalar böylece
kisizleştirildi ve dağılma noktasına
di. Kamu sektöründe ise örgütlül
ve sektörün niteliği nedeniyle sald
düzeye çıkmadıysa da işçi ve mem
ra karşı geniş bir saldırı kampa
başlatıldı. İşçi ve memurlar hav
para alan, ekonomik krizin soru
olan, temizlenmesi gereken asal
olarak lanse edilerek bir temizlik
katı yürütüldü. Sendikacılar terör
le suçlandı.

Birçok alanda yenilgi alınm
karşın elektrik, haberleşme, eğitim
bazı sektörlerde gösterilen diren
azından bir süre için buralarda ba
getirdi. Eğitim sektöründe 1990
daki direnişlerde 5 öğretmen ve 6
yaşamını yitirdi.

Yunan işçi sınıfı hareketi içi
devrimciler durumu şöyle değerle
yorlar: " Mücadelenin ileri götürü
mesi her şeyden önce hükümetin
rimsiz, karsız çalışma', 'aşırı istih
'ulusal ekonomik krizin nedeni
gibi demagojilerine karşı ideoloji
cadele yürütülmesini gerektiriyor
lun yaşadığı genel çözülme, so
ülkelerde yaşananlar, uluslararas
taki sendikasızlaştırma çabaları il
rada hükümetin açık saldırıları ka
da toplumun geniş kesimlerine y
ortak bir mücadeleyi hedeflemek
çilerin kendi yerel mücadelele
başlarını kaldırıp çevrelerine de b
ları, politik bir zorunluluk ve ba
koşulu olarak belirmekte. Diren
eşgüdümü ve sınıfsal niteliğe bür
si başarı için gerekli politik önkoş
Başarının şu veya bu merkezde d
çilerin kendi ellerinde olduğu gö
rek; sendikal çalışmalar dar parti
larından kurtarılarak işçi sınıfın
dine güveni geliştirilerek sağlana
ği ortada. Bizim 'doğrudan demo
'çalışanların demokrasisi' diye ad
dığımız; mücadelenin yönetimin
lıkla tabanda olduğu, işçi kom
grev komiteleri, eşgüdüm kom
vb. ile silahlanmış bir sendikal
zorunludur. Son dönemlerde bu
dikacılık cenin halinde de ols
ristan'da gelişmektedir.

Yunanistan'da işsizlik, açlık
sulluk bazı şehir ve bölgeler ba
mak üzere oldukça yoğunlaşmış
noktada çalışanların mücadeles
çalışma koşullarına ilişkin ol
olanaklarını yitirmiştir. Mücade
caksa üretimin ve dağıtımın da k
rını programına almak zorunda.
mak, çürümemek, eriyip gitmeme
yorsak devrimci bir içerik kaz
zorunda. Kısa dönemde mevcut
delenin iki alandaki sorunlarının
mü ilk adım olmalıdır. Bunların i
reniş, grev vb. mücadelenin eşgü
dür. İkincisi ise toplumsal dayan
nın yeniden canlandırılması.
toplumunun yaşadığı bireyselleşi
'her koyun kendi bacağından
mantığının aşılıp, toplumsal da
manın işler hale gelmesi için mü
vermek zorundayız."

SONUÇ

Yunanistan kapitalist ekono
yapısı, özelleştirme, sendikasızlaş
sosyal haklara saldırma, işsizlik, i
nıfına ve tüm topluma yayılmaya
lan bireycilik gibi açılardan ülke
bir çok-benzerlik taşıyor. Bizden
olarak; işgale karşı direnen (194
İngiliz-Amerikan emperyalizmi v
birlikçilerine karşı iç savaş (194
mücadelelerinde gelenek yaratmı
işçi sınıfı var. Fakat peşpeşe alına
nilgiler, uğradığı saldırılar sonucu
ten düşmüş ve dünyadaki gericilik
gasından etkilenmiş. Kısa dönemde
nanlı devrimcilerin önlerine koydu
eşgüdüm ve dayanışma çalışması
vadede devrimci politik örgütle s
lanmak durumunda. Birbirini old
etkileyeceği tahmin edilen Yu
Türk-Kürt toplumsal mücadeleler
devrimleri dünya çapında yeni bir
rimci atılımın hazırlayıcısı olabil
tir.

ELAS'IN KURULUŞU

1941 Mayıs'ında Yunanistan, Alman ve İtalyan kuvvetleri tarafından işgal edilmiş ve 1941-42 kışında 300.000 insan açlıktan ölmüştü. Tüm dünyada emperyalizmin ürünü olan savaş milyonlarca insanı yokederken, muzaffer(!) Alman ve İtalyan güçleri bu 8 milyonluk ülkede beklemedikleri bir direnişle karşılaşıyorlardı.

"1942 Temmuz'unun bir sabahında Atina'nın 300 km kuzeybatısındaki Karpenisi bölgesinde küçük bir yer olan Domista'nın köy meydanında tepeden tırnağa silahlı 15 adam görülmüştü... Küçük birlik köy sokaklarında yürüyüşe geçti. Göğüslerindeki çapraz fişeklikler ve bellerindeki işlemeli hançerlerle gerillaya benziyorlardı....Köylüler küçük bir alanda zeytin ağaçlarının altında toplandılar. Aris konuştu; "Yurtseverler! Ben topçu albayı Aris Velouchiotis. Bu günden itibaren aziz ülkemizi işgal eden işgalci güçlere karşı isyan bayrağını yükseltiyorum. Burada bulunan bir avuç adamın binlerce kişilik bir ordu olduğunu göreceğiniz günlür yakındır. Biz şimdilik sadece bir çekirdeğiz."

Bu küçük köyde ELAS'ın kuruluşu ilan edildi. ELAS, işgalcilere karşı kendiliğinden dağlara çıkan isyancı Yunan yurtseverlerini, KKE(Yunanistan Komünist Partisi) önderliğinde bağrında toplayarak kısa sürede onbinleri kapsayan bir Halk ordusuna dönüştü. Yugoslav direnişiyle birlikte faşist ordulara karşı en önemli direnişlerden birini hayata geçirdi.

EAM ve ELAS

1941'de Yunanistan Alman orduları tarafından işgal edildiğinde, Metaxas döneminde örgütlenmeleri dağıtılan, binlercesi tutuklanıp ülke dışına sürülen komünistler, ilk önceleri işgale kesin bir direniş gösteremediler. Ancak bazı yerel gruplar gerilla mücadelesi başlattı. Birkaç ay sonra KKE direniş esaslarını belirledi ve Eylül 1941'de Ulusal Kurtuluş Cephesi (EAM) içinde burjuva demokratik güçler de dahil çeşitli örgütleri barındırarak kuruldu. Bu arada yurtdışına kaçan hükümete karşı halk kayıtsızdı ve yurt içindeki pasif politikacılar da geniş kitleleri örgütleyecek cesaret ve perspektiften yoksundu. Burjuva güçler İngiltere'den yardım beklerken halkı örgütlemeyi hedefleyen KKE direnişin önderi haline geldi. Şubat 1942'de EAM'ın askeri kanadı olarak ELAS (Ulusal Halk Kurtuluş Ordusu) kuruldu ve kendiliğinden gelişen silahlı mücadeleyi örgütlü bir savaşa çevirmeyi hedefledi. ELAS kırsal alanda yürüttüğü gerilla mücadelesiyle kısa sürede bu bölgeleri denetim altına aldı. İşgal güçlerinin ekonomik kaynaklara el koyması ve dış ticaretin durması açlığa yol açtı. 1941-42 yıllarında 300.000 insan öldü. İngilizler direniş boyunca, işgalden sonra KKE ve EAM'a alternatif olabilecek güçleri hazırlamaya çalıştı. Bunun için ELAS dışındaki EDES ve EKKA gibi cumhuriyetçi subaylar tarafından kurulan örgütleri ELAS'a karşı kışkırttı. İşgal sonrasında Yunanistan'ı egemenliği altında tutabilmek için işgale karşı savaşan cepheleri zayıflatacak hareketlerden geri durmadı. Hatta, İtalyan cephesinden asker çekerek Yunanistan'a gönderdi.

Tüm bunlara karşın EAM ve ELAS'ın ülke çapında tartışılmaz bir egemenliği vardı. EAM demokratik bir cepheydi. İşgalden sonra demokratik bir yönetimi hedefliyordu. Kırsal alanda etkin olduğu bölgelerde halkı yönetime katmaya çalışmış, halk mahkemeleri kurmuş, üretimi düzenlemişti. Ancak tarımda küçük toprak mülkiyetinin kollektifleştirilmesi için hiç bir çalışma yapmadı. Bu durum, işgal bitip iç savaş başladığında EAM'ın kırsal alanda üstünlüğünün sarsılmasına neden oldu. İşgal süresince şehirlerde de direniş sürdü. Yüzlerce Atinalının ölmesi bahasına Şuba Mart aylarında zorunlu çalışma sefe berliğine karşı ayaklanmalar oldu. Ç lışma seferberliği kaldırıldı. Böylece Yunan halkının Alman ve İtalyan emperyalistlerinin savaş makinasının bi parçası olması engellendi. Nisan v Eylül'de iki genel grev işgalcilere karşı yapıldı. Ancak belirleyici olan, işgal kuvvetlerinin yıpratıldığı, köylülerin anti-emperyalist dinamiğinin açığa çıkarıldığı gerilla savaşı oldu. Buna rağmen KKE yönetimi kendi güçlerine güvenmekte eksik kalıyordu.

İngiliz yardımına bel bağlama politikası işgal sonrasında ülkenin yönetiminin İngilizlere bırakılmasına yol açan Caserta antlaşmasıyla sonuçlandı. SSCB'nin uluslararası dengeleri ön planda tutmak zorunda kalışı ve Stalin'in Yunan direnişçilerine yardımı kesmesi ile birlikte, KKE yönetiminin kararsız politikaları toprakların %80'ini denetleyen ELAS'ın dağılmasıyla sonuçlandı.

SAHİBİ: Ali ATEŞOĞULLARI
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: Adnan CANSIZ
Adres: Prof. Kazım İsmail Gürkan Cad. Hüdaverdi Apt. Kat: 5 Cağaloğlu İstanbul
Tel-Fax. 528 16 73 Baskı: Sonhavadis Mat.
Hesap No: Yapı Kredi Sirkeci Şb.
No. 616664-9 DM. 040087-9 TL. 616665 NLG.
ÜRETENLER: Çetin Uygur, Günnur İlhan, Füsun Demiralp, Yaşar Kanbur, Kader Gören, Murat Doğan, Ali Ateşoğulları, Naci Alpkan, Orhun Çoban, Hüsamettin Aytaş, Recai Soydan, Sinan Seferoğlu, Semra Hasnoğlu, Özgür Ünal, Adnan Cansız, Ferda Koç, Yusuf Yıldız, Adil Boztaş, Yılmaz Kartal, Veysel Aydın, Hilmi Begümcan, Ertuğrul Bilir, Gülsüm Polat ve işçiler.
ANKARA BÜRO: İzmir Cad. Elgün Sok. 13/12 Kızılay, Tel: 231 18 14
İZMİR BÜRO: Kahraman Mescit Mah. 842. Sok. No: 9 Konak, Tel: 19 89 28
ADANA BÜRO: Tepebağ Mah. 10. Sok. No: 32 Kat: 3, Tel: 12 44 61
İZMİT BÜRO: Demiryolu Cad. Yeni Cuma İşhanı No: 142 Kat: 4, Tel: 14 21 67
ESKİŞEHİR BÜRO: İstiklal Mah. No: 58/4, Tel: 11 31 39
GEBZE BÜRO: Hacı Halil Mah. 1424. Sok. No: 2/10 Aykan İşhanı

[K]amu çalışanları için yeni dönem

[K]oalisyon hükümetinin programında yeralan "Kamu [ç]alışanlarına örgütlenme hakkı"; toplu sözleşme ve grev [h]akkını, yani mücadele araçlarını gaspeden içeriğiyle, [g]erçekte sendika değil sanduka kurma özgürlüğü tanıyor.

Bu niyeti boşa çıkarmanın yolu; devrimci kamu [ç]alışanlarının, tüm kamu çalışanlarını kapsayabilecek bir [s]endikal demokrasiyi hayata geçirmede gösterecekleri [b]eceriden geçiyor.

[1]990 Temmuz'undan bu yana sen[dikala]şma talebi etrafında gelişen ka[mu] çalışanları mücadelesi; yasal en[gel]e, valilik mühürlerine, mahkeme [kar]arlarına karşın fiili sendika anlayışı [öna]inde bugüne kadar geldi. Onbin[leri] aşan bir kitle tabanına ulaştı ve [bu]n bir toplumsal meşruiyet kazandı.

[K]amu çalışanlarının yıllardır süren [mü]cadelesi, bugün memurlara sendika [hakkı]nın yasalaştırılacağı ilanıyla yeni [bir d]önemin eşiğinde. Seçimler önce[si] partilerin programlarında yer[alan] ve DYP-SHP koalisyonunun ku[rul]uşuyla birlikte koalisyon protoko[lüne] geçirilen sendika hakkı, yeni hü[kümetin] "Demokratikleşme" prog[ramı]nın bir parçası olarak yorumlana[bilir] ulusal ve uluslararası dengelerin [kaçı]nılmaz bir sonucu olarak görülebi[lir. A]ma bu nedenlerden daha güçlü ve [bel]irli olan olgu; kamu çalışanlarının [i]leri kesimlerinin yükselttikleri mü[cade]le ve bu mücadelenin toplumsal [kesim]ler içinde yarattığı destek ve da[yan]ışmadır, haklılık ve meşruiyettir.

NASIL BİR YASALLIK?

Bugün en çok konuşulan nokta, tanınacak sendika hakkının niteliğinin nasıl olacağıdır. Bu sorunun yanıtı, koalisyon hükümetinin "Demokratikleşme" programının arka planını da ortaya çıkaracaktır. "Demokratik Türkiye" sloganıyla biraraya gelen iktidar partileri, memurlara sendika hakkını, esas olarak, kamu çalışanlarının mücadelesini onların talepleri etrafında yakalayıp içermeyi hedeflemektedir. Yoksa gerçekten tüzüğünü, yönetmeliğini kamu çalışanlarının belirleyeceği; örgütlenme yanında grev hakkı da olan bir sendikalaşmayı tanıyacaklar mı, bu soru sendika hakkının temel sorusudur.

Bugün koalisyon hükümetinin niyetinin birinci olasılık etrafında biçimleneceğini söylemek kötümserlik olmaz. Çünkü koalisyon protokolünde "Kamu görevlilerinin sendikal hak ve özgürlüklerinin tanınacağı" söylenirken; Devlet Personel Rejimiyle ilgili bölümde, yapılacak reformlarla "Kamu çalışanlarının ekonomik ve sosyal sorunlarının çözüleceği" belirtiliyor. Yani düşünülen sendika hakkı ILO'nun 98 sayılı Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı'nı içeren maddesinden bile geri bir noktadır. Düşünülen sendika hakkı, 657'nin çerçevesi içinde kısmi reformlarla sağlanacak karikatürize edilmiş bir örgütlenme hakkıdır. Sendika değil sanduka kurma özgürlüğüdür. "Örgütlü bir toplum istiyorum" diyen Demirel iyi bilir ki; mücadele etme, haksızlıklara karşı direnme hakkı olmayan örgütlenmelerin, düzen güçleriyle uzlaşma, işbirliğine girişme dışında yapabilecekleri fazla birşey yoktur. Yani Demirel'in istediği sendikal yapı, uzlaşmacı-icazetçi Eğitim-İş gibi grev hakkı olmayan sendikal yapılardır.

YENİ DÖNEM YENİ GÖREVLER

Herşeye rağmen iktidarın ilan edeceği bir yasallaşmayla kamu çalışanları sendikalarında büyük bir yığılmanın ve kargaşanın yaşanacağı da açık. Bu yığılmanın göğüslenebilmesinin yolu, bugüne kadarki mücadeleyi omuzlayan devrimci kamu çalışanlarının, tüm kamu çalışanları için sendikal demokrasinin zeminini hazırlayacak, gerçek bir demokrasi nüvesini bugünden işyerlerinde ve sendikalarda oluşturacak nitelikte bir örgütlenmeyi başarmasından geçmektedir.

Böyle bir örgütlenmenin yolu, açıkurki, Çalışma Bakanlığından talimat gelmesini beklemeden kitlesel bir mücadele ekseninde fiili sendikal tüzük ve yönetmeliklerin oluşturulmasına başlanmasından, "işveren"leri toplu sözleşme masasına oturtmaya zorlamaktan geçmektedir. Sendika hakkının yasalaşmasını bekleyerek mücadele etmekten vazgeçmek, bugüne kadar binlerce kamu çalışanının özverisiyle kazanılan fiili mevzilerin teslim edilmesi demektir.

Devrimci kamu çalışanlarının önünde geniş bir zaman yoktur. Bugünden; bir yandan toplu sözleşme talebi etrafında mücadelenin yükseltilmesi ve yasallaşacak sendika hakkının fiili olarak belirlenmesi gerekirken, diğer yandan da işyeri örgütlülükleri üzerinde yükselecek fiili bir sendikanın kurumlaştırılmasının araç ve kanallarını en geniş memur kitlesiyle tartışmak gereklidir. Bu tartışmanın ana başlıkları; -memurların sınıfsal konumlanışı, -işçilerle ortak örgütlenmenin olanak ve kanalları, -2821-2822 sayılı iş yasalarıyla 657'nin kaldırılması etrafında ortak bir mücadelenin kazanımları, -işçiler ve memurlar için tek bir Sendikalar Yasası'nın yarar ve zararları olmalıdır. Ulusal ve uluslararası sendikal tarihin irdelenmesi ve toplumsal meşruiyetin genişletilmesinin hedeflenmesi olmalıdır.

Unutulmamalıdır ki bugüne kadar geliştirilen fiili sendikacılık anlayışının kök salacağı ve kurumsallaşacağı ilk basamak, işyerleri olmak zorundadır. Bu işyerlerinin bir kapısının da sürekli olarak sokağa açık olması ve sokakta birleşmesi gerekmektedir. Bu gereklilik, sağlıklı bir tartışma ortamı için bile kaçınılmazdır.

TOPLU SÖZLEŞME ! HEMEN ŞİMDİ

Kamu Çalışanları Sendikaları Platformu İnönü"yle görüştü:

Memurlar grev hakkını zorluyor

Eğit-Sen Ankara İl Temsilciliği'nde 28 Kasım günü bir araya gelen, Tüm Bel-Sen, Tüm Sağlık-Sen, Tarım-Sen, Tüm Ray-Sen, PTT SYK, Maliye SYK, ve eğit-Sen temsilci ve yöneticilerinden oluşan Kamu çalışanları platformu, Ankara İl Temsilciliği önünde 300 kişilik bir kitleyle birlikte basın açıklamasında bulundu.

Kamu çalışanları basın açıklamalarında; sendikal haklarının Anayasal güvenceye kavuşturulması talebiyle hareket ettiklerini belirtirken, yeni hükümetin yapacağı düzenlemelerde grevli toplu sözleşmeli sendika talebinin vazgeçilmez bir talep olduğunu kabul edilmesi gerektiğini ifade etti.

Platform, göstermelik ve sınırlı düzenlemelerin karşısında olacağını ve böylesi bir düzenlemeye karşı mücadele edeceğini belirterek; "geçmiş hükümetin iç işleri bakanı tarafından yayınlanan ve sendikalaşmamızın engellenmesine yönelik genelge iptal edilmelidir", "tüm memurlara siyaset yapma ve siyası partiilere üye olma hakkı tanınmalıdır", "Anayasa değişikliği ve sendikalarımızla ilgili yasal düzenlemeler yapılırken kamu çalışanalarının sendikalarının görüşü alınmalıdır", "kurulmuş olan memur sendikaları açıkça tanınmalı, örgütlenme ve mücadelesinin önündeki keyfi engeller kaldırılmalıdır","hakkında 'kapatma davası' açılan sendikalarla ilgili davalar geri alınmalıdır" taleplerinde bulundular.

Basın açıklamasının arkasından 3 Temmuz'da gerçekleştirilen Kamu çalışanlarının eylemiyle ilgili 27 memurun yargılandığı davayı izlemek üzere adliye binasına kadar yürüyüşe geçildi.

Mahkeme başkanı 300 kişinin duruşma salonuna gelmesini, "mahkeme üzerinde baskı yaratmak" şeklinde yorumlarken, "hepinizi bir hafta içeride tutarım" diyerek tehditte bulunuyordu.

Duruşmanınizlenmesinden sonra başbakan yardımcısı İnönü ile görüşmek üzere, tekrar Başbakanlık'a kadar yürüyüşe geçen kitle burada sivil polislerle bir süre tartıştıktan sonra, milletvekillerinin de müdahalesiyle 300 kişilik kitle bakanlar kurulu toplantı salonuna alınarak, İnönü ile görüştüler.

Başbakan yardımcı Başbakan Yardımcısı İnönü'ye taleplerini sunan ve kamu çalışanları adına söz alana Eğit-Sen Genel Baykanı İsmet Aktaş grevli toplu sözleşmeli sendika talebini belirterek "Kamu çalışanlarına yönelik olarak yapılacak düzenlemelerde, grevsiz toplu sözleşmesiz bir sendika tanımı söz konsu edilirse sizlerle de mücadele ederiz. Sendikalarımız kurulmuştur, ancak sendikalarımızın Anayasal güvence altına alınması arzusundayız" diyordu.

Kabulde konuşan Tüm Bel-Sen Genel Başkanı Vicdan Baykara da kamu çalışanlarının taleplerini ifade ettikten sonra İnönü, "Memur sendikaları zaten kurulmuş durumda, hükümet olarak bu konuda ILO normlarına uyulacak. DYP veSHP olarak bu vaatlerle iktidar olduk. Demokrasilerde baskı grupları vardır. Sizler bu taleplerin takipçisi olacaksınız. Ve bütün bunları birlikte yapacağız"diyordu.

İnönü konuşmasında , grevli toplu sözleşmeli sendika tanımının yapılacak düzenlemelerde yer alıp alınmayacağı üzerine herhangi bir ifadede bulunmazken Ocak ayında yapılacak kamu çalışanları ücret tespitinde memur sendikalarıyla birlikte ücret tespiti yapılması önerisi karşısında da sessiz kalmayı tercih ediyordu.

[T]üm Bel-Sen Genel Kurulunu Yaptı

[1]. Olağan Genel Kurulunu yapan Tüm Bel-Sen'in Merkez Yönetim Kuruluna, Vicdan Baykara'nın listesi getirildi.. Seçim, çeşitli illerden gelen 600 üye-delegenin katılımıyla gerçekleşti. Kurucu sayısıyla, kuruluş kitleselliğiyle ve ilk genel kurulunu yapan memur sendikası olma özelliğiyle Tüm Bel-Sen, ülkemizdeki memur sendikacılığı tarihinde yeni bir sayfa açıyor.

[2]3-24 Aralık 1991 günlerinde, Üm[rani]ye Belediyesi nikah salonunda ya[pılan] Tüm Bel-Sen 1. Olağan kongre[si], [bir]çok yasal zorlukların aşılmasıy[la] gerçekleştirildi. Aralık 1990'da [...] kurucu üye ile tüzük kurultayının [gerç]ekleştirilip valiliğe başvurulma[sında]n sonra hükümetin anti[demo]kratik uygulamaları ile karşılaşan [Tüm] Bel-Sen'in kurucuları hakkında [dava] açılmış, sendika genel [merk]ezi mühürlenmiş, yayın hakkı en[gelle]nmişti. Ancak, geçen süre içinde, [beled]iye memurları örgütlenme çalış[malar]ını sürdürerek, başlangıçta 1618 [kuruc]u üyeyle ifade edilen güçlerini [yaklaş]ık 20.000 üyeye ulaşarak geliş[tirdil]er.

[B]u süreçte, hukuksal boyutta sür[dürü]len mücadeleye paralel olarak, [kitle]sel olarak yapılan çeşitli eylemler[le bi]rlikte, fiili sendikal çalışmalar ara[lıksı]z sürdürüldü. Sonuçta, hukuksal [müca]deleyi kazanarak 1. Olağan Ge[nel] Kurulunu "yasal" olarak yapmaya hak kazanan Tüm Bel-Sen, kurultayın ön hazırlığını, 9-10 Kasım tarihlerinde yaklaşık 30 ilden gelen temsilcilerin katılımı ile gerçekleştirilen toplantıda yaptı. Bu toplantıda belirlenen ilke kararları çerçevesinde başlatılan hazırlıklar üzerine inşaa edilen genel kurula; Ankara, İzmir ve İstanbul'dan 600 kurucu üye-delege ile çok sayıda misafir katıldı. Gelen misafir ve sendika temsilcilerinin konuşmalarından sonra, sendikanın eksiklikleri ve gerçekleştirilmesi gereken görevlerle ilgili önergeler görüşülerek karara bağlandı.

Yönetim Kurulu için 26, Denetim Kurulu için 11, Onur Kurulu için 16 kişinin aday olduğu seçim, çarşaf usulü yapıldı.

Üç ayrı başkan adayı ve listenin yarıştığı seçimde, Vicdan Baykara yeniden 256 oyla seçildi. Yönetim Kurulunun diğer üyeleri şöyle oluştu; Sevim Şamiloğlu, Ali Görür, Ahmet Eraslan, Ali Ünüvar, Hıdır Alan, Hüseyin Ülger, Hıdır Ateş, Fazlı Kaya.

Merkez Yönetim Kurulu ilk yaptığı toplantıda; yeni döneme ilişkin yeni görevlerini belirledi.

İlk genel kurula kadar, belediyelerde memur olarak çalışan 90.000 kişinin en az yarısını örgütlemeyi hedefleyen; işyeri örgütlenmeleri temelinde kitlenin söz-karar-yetki sahibi olacağı bir sendikal işleyiş ve örgütlenme biçiminin hayata geçirilmesini öngören; sendika içi demokrasinin bütün kurallarıyla işletilmesini sağlayacak program hazırlıklarına başlamayı amaçlayan; sınıf ve kitle sendikacılığının gereği olan eğitim sürecini merkezi program doğrultusunda yayınlar ve panellere başlatmayı öngören; ekonomik-demokratik hakların kazanılması-geliştirilmesi doğrultusunda meşru ve kitlesel mücadelenin sürdürüleceğini karara bağlayan Merkez Yönetim Kurulu, yeni dönemde diğer memur sendikalarına örnekler sunabilme şansına sahip.

Tüm Sağlık-Sen Eskişehir Temsilciliği Açıldı

İŞÇİLERİN SESİ (Eskişehir)

Seçimlerden önce tüm siyasi partilerin iktidara geldiklerinde memur [s]endikalarının kurulmasına izin verecekleri yolunda yaptıkları açıklamala[r]a rağmen, memurlar anayasal haklarını kullanarak sendikalarını çoktan [k]urmuşlardı. "Hak verilmez alınır" şiarıyla hareket eden öğretmenler, sağ[lı]k çalışanları ve belediye çalışanları, örgütlenmelerini bütün Türkiye'ye [y]aymak için yoğun bir çalışma içine girmişlerdi.

Uzun bir süredir sendikal çalışmalarını sürdüren sağlık işkolundaki [m]emurlar, sendikaları Tüm Sağlık-Sen'i açarak faaliyete başladılar. Ar[dı]ndan da öncelikle İstanbul, Ankara, İzmir, Adana ve Diyarbakır olmak [ü]zere bir çok ilde temsilcilikler açıldı. Halen pek çok ilde de örgütlenme [v]e temsilcilik çalışmaları sürüyor.

Eskişehir'li sağlık çalışanları da "Bizler Eskişehir çalışanları olarak [e]konomik, demokratik ve mesleki hak ve çıkarlarımızın ancak ve ancak [g]revli, toplu sözleşmeli, tabanın söz ve karar sahibi olduğu bir sendikada [ö]rgütlenmekten geçtiğinin bilinciyle, ülke genelindeki gelişmelere paralel [o]larak örgütlenme çalışmalarına başladık.

Bunun sonucu olarak da 12 Kasım 1991 tarihinde Eskişehir valiliğine [g]erekli müracaatımızı yaparak tüzel kişilik kazanıp Tüm Sağlık-Sen Eski[şe]hir Temsilciliğini açtık. Şimdi Eskişehir'deki tüm sağlık çalışanlarını [ha]k ve çıkarlarını korumak, geliştirmek, daha ileri haklar elde etmek için [G]REVLİ TOPLU SÖZLEŞMELİ sendikamız TÜM SAĞLIK-SEN'de ör[g]ütlenmeye çağırıyoruz" diyerek, tüm sağlık çalışanlarını sendikalarına [sa]hip çıkmaya çağırdılar.

Mersin Tüm Bel-Sen temsilciliği açıldı

İŞÇİLERİN SESİ (Adana)

Mersin Tüm Bel-Sen temsilcilik seçimi 16 Kasım'da 360 üyenin 229'unun katılımıyla yapıldı. İki listenin yeraldığı seçim sonucunda Mahmut Yıldırım'ın sözcülüğünü yaptığı liste seçimi kazandı. Mahmut Yıldırım konuşmasını yaparken, niçin sendika ve nasıl bir sendika sorularını açmaya ve yanıtlamaya çalışacağını söyleyerek sözlerini şöyle sürdürdü; " İnanıyorum ki her arkadaş buraya gelirken niçin sendika ve nasıl bir sendika sorularını en azından kendi kendine sormuştur. Çünkü, bu sorun tüm memurların hatta tüm emekçilerin sorunudur. Şimdi ülkemizde ağzını açan herkes "demokrasi"den sözediyor. Ama bütün dünya biliyorki ülkemiz yasaklarla dolu bir ülke oldu. 11 yıl önce ülkeyi yönetenler yönetemez oldular, sancılar içinde hasta yataklarına düştüler, ülke batıyor dediler.

Yönetilenler ise yönetimden memnun olmadıkları için kendi hak ve taleplerini çeşitli yöntemlerle almaya çalıştılar, bunun adına da "terör" dendi. İşte; ülkeyi bu "terör"den kurtarmak için 12 Eylül yönetimi iktidara el koydu. Sonuçta temel hukuksal kurumlar olan siyasi partiler, sendikalar, dernekler kapatıldı, yasaklandı. Kapatılmayanlar da iyice güçsüzleştirildi, iş yapamaz hale getirildi.

Bunun sonucunda biz memurlar ve tüm emekçiler örgütsüz, sendikasız ve darmadağınık duruma getirildik. Böylece kendi hak ve taleplerimizi almaktan uzak yığınlar olduk.

Bizler bu dağınıklığı yaşarken işverenler kendi aralarındaki örgütlülüğü pekiştirdiler.(....) Bizler de kendi lemokrasimizi kurabilmemiz için, ülkemizin ekonomik, demokratik ve siyasi gelişmelerine sahip çıkabilmemiz için kendi sendikamızı kuralım diyoruz. Burada sendikadan sözederken, sarı sendikadan değil sınıf ve kitle sendikasından sözediyorum. Ankara'da, TBMM'de, İçişleri Bakanlığı'nda, Maliye Bakanlığı'nda alınan kararlar, Akdeniz'in kıyısındaki bizleri bulup nasıl etkiliyorsa, bizler de o kararları etkilemeliyiz."

Kamu Çalışanları Paneli

Memur Sendikalarında Yasal Düzenlemeler Nasıl Olmalı?

■ *"Bugün ABD'nin yeni dünya düzenine eklemlenmek isteyen herkes kamu çalışanlarına sendika hakkı vermek zorundadır. Yani bugün memura sendika hakkı vereceğini söyleyenler bunu kendi istekleriyle değil bir zorunluluk gereği yapıyorlar. Bunu da kendi düzenleri içerisinde yapacaklar."*

İŞÇİLERİN SESİ (Eskişehir)

16 Kasım'da Eğit-Sen'in kuruluş yıldönümü ve Tüm Sağlık-Sen Eskişehir temsilciliğinin açılışı nedeniyle düzenlenen panele katılan İsmet Aktaş (Eğit Sen Bşk.), Fevzi Gerçek (Tüm Sağlık Sen Bşk.), Vicdan Baykara (Tüm Bel-Sen Bşk.), Çetin Uygur (Yeraltı Maden-İş Bşk.) ve Av. Songül Selimoğlu "Memur sendikalarında yasal düzenlemeler nasıl olmalıdır" konusunda görüşlerini belirttiler.

Sendikaların yasallaşması yolunda bir çok keyfi ve fiili engellemelerle karşılaştıklarına değinen konuşmacılar, yasalardaki işçi-işveren ilişkisine memurların da eklemlenmesini veya genel di.

Grevsiz, toplu sözleşmesiz bir sendikanın sendika olamayacağını ifade eden konuşmacılar, oyuna gelmeyeceklerini belirttiler ve tüm çalışanların da bu konuda duyarlı olması gerektiği konusunda uyarıda bulundular. Bugün "memurlara sendika hakkı vereceğiz" diyen siyasi partilerin "zararın neresinden dönersek kardır" mantığıyla hareket edip, memur sendikal hareketini kendi düzenleri içersine hapsedip, grev gibi bir silahtan yoksun bırakıp etkisiz hale getirme çabası içinde oldukları anlatıldı.

Bugün gerçek anlamda çalışan sendikanın olmadığı, sendikaların sendika oligarşisi ile yönetildiği ve bu nedenle

olarak 'çalışanlar' diye ifade edilmesi gerektiğini söylediler. Anayasadaki düzenlemenin; geleneksel devlet memuru anlayışını reddeden, sendikaların uluslararası sendikalarla, hak ve özgürlüklerle bütünleşmesine müsaade eden, işçi ve memur sendikalarını ortak düzenleyen, demokratik bir hukuk anlayışı ile oluşması gerektiği üzerinde durdular.

Panelde; sendikaların 624 sayılı Devlet Personeli yasasından bağımsız çalışması, kamu ve devlete karşı koruma altına alınması, ayrıca sendika üyelerinin siyasetle uğraşmasını engelleyen maddelerin kaldırılması gerektiği de ifade edildi. Ayrıca sendikaların bir "dukkan" olmadığı, ancak aşağıdan yukarıya örgutlendiğinde, tabana söz-yetki-karar hakkı tanındığında gerçek anlamını ve işlevini kazanacağı, bunun da işyeri komite ve konseyleri türündeki örgutlenmelerle olabileceği söylenmiş, tabanın belirleyiciliğinin olmadığı, bu olayın delegasyon sistemiyle devlet yapısına uygun olarak oturtulduğu anlatıldı. "Bugün ABD'nin yeni dünya düzenine eklemlenmek isteyen herkes kamu çalışanlarına sendika hakkı vermek zorundadır.

Yani bugün memura sendika hakkı vereceğini söyleyenler bunu kendi istekleriyle değil bir zorunluluk gereği yapıyorlar. Bunu da kendi düzenleri içerisinde yapacaklar. Bunlar defterin bir sayfasında yazanlar; öteki sayfada ise ekonomik çıkmazların yükünün dağıtılacağı yazıyor ve bu yükün hepsi üretenlerin sırtına binecek." diyen konuşmacılar, "Yeni dönemde yapılması gereken şey demokratik hakların kazanılması için güçlü bir birliğin sağlanması ve bilinçle yoğrulmasıdır" dediler. Bunu başarmanın yolunun da, mücadelenin direk içinde olmaktan geçtiği ifade edildi.

[D]emiryolu memurları sendikal örgütlenmenin ilk adımını attı

[T]üm Ray-sen'in başvurusu yapıldı

■ *Yaptıkları iş bakımından fiilen işçi sayılan Demiryolu Memurları, bugüne dek dernekleri aracılığıyla yürüttükleri mücadeleyi sendikal örgütlülükle sürdürecekler.*

Bir süredir sendikalaşma çalışmalarını hızlandıran Haydarpaşa Demiryolu memurları, 13 Kasım 1991 günü 100 kişilik bir grup halinde İstanbul Valiliğine gelerek sendika başvurusunda bulundular.

Yaptıkları iş bakımından fiilen işçi sayılmalarına karşın sendikal haklara sahip olmadıklarını ifade eden demiryolu memurları, "Sendika mücadelemizi; bağımsızlık, demokrasi için; Anti Terör Yasası, 82 Anayasası ve diğer tüm anti demokratik yasalara karşı verilen mücadeleyle birleştirebildiğimiz oranda başarıya ulaşacağımıza inanıyoruz" dediler.

Valiliğe başvuru yapılırken, diğer kamu çalışanları sendikalarının da desteğini gören Demiryolu çalışanları, İzmir'li meslektaşlarından kutlama telgrafları aldılar.

Bundan sonraki süreçte tüm Demiryolu çalışanlarını Tüm Ray-Sen çatısı altında örgütlenmeye ve sendikalarına işlerlik kazandırmak için çaba sarfetmeye çağırdılar.

Otomobil-İş Kartal şube kongresi yapıldı

Sonuç sendikal birlik(!)

Otomobil-İş Sendikası Kartal Şubesi genel kurulu 1 Aralık 1991 tarihinde yapıldı. Genel kurulun en göze çarpan yanı 12 Eylül'den bu yana ilk kez tek listenin aday olmasıydı. Otomobil-İş Şube genel kurulunun çalışmaları bir yıl boyunca yönetimin ve yanındaki çıkar gruplarının, tüm devrimci-demokrat muhalifleri yok etme çabası ile geçti. Bu çaba kendisini: "devrimci-demokrat işçilerin atılmasına göz yummak, hatta patronlarla birlikte isim belirlemek, kafakol ilişkileri kurmak, hemşerilik güderek fayda sağlamak, yalanla politika yapmak, devrimci işçileri polise ihbar etmek" gibi tavırlarla tanımlıyordu.

Sonuçta kurultayda da, konuşmacılar sendikal anlayışlarını net olarak ortaya koydular. Konuşmacılardan Kamil Parlak kimliğini şu sözlerle ortaya koyuyordu. "Farklı ideolojik ve politik kesimler sendikaların hukukunu daraltıyor. Bizim amacımız birliktir. Birliğimiz bu tür ideolojik gruplara karşı gerekli duyarlılığı gösterecek, bu türden olumsuzluklara müsade etmeyecektir. "DISK bütün mal varlığını mevcut sendikalara devretmeli, yeniden örgütlenmek gibi bir çaba içerisine girmemelidir. Artık işçilerin yeni ayrılıklara tahammülü yoktur".

Üç ayrı dönem muhalefet olan Kamil Parlak ve grubu hiç bir dönemde muhalif olmasının temellerini gösterememiştir. Sınıf ve kitle sendikacılığına denk düşen hiç bir şey söylememiştir. Sonuçta, eski yönetim ve müzmin muhalifler tek liste keyfiyle, Sınıf ve kitle sendikacılığı karşısında birlikte tavır almak üzere, sendikalarının sıcak koltuklarını paylaştılar.

Hava-İş'te genel kurul

Uzunca bir süredir havacıların gündemini işgal eden genel kurulun olağan mı yoksa olağanüstü mü olacağına mahkeme karar verdi. Hava-İş Genel Merkez Yönetim Kurulu'nun (6/3) oyçokluğuyla mayıs ayında yapılmak üzere erken olağan genel kurul kararı alması, sonrasında eski yönetim adına Adnan Özcan'ın 73 delegenin imzasıyla devreye girip olağanüstü genel kurul talep etmesiyle başlayan tartışmalar, son günlerde tarafların bildiri yarışına dönüştü. Hava-İş Yönetim Kurulu'nun Adnan Özcan'ın başvurusuna herhangi bir yanıt vermemesi ve Genel Kurul'u 18-19 Ocak 1992 tarihleri arasında yapma kararını alması üzerine mahkemeye başvuran Adnan Özcan'ın başvurusu mahkemece reddedildi. Eski Hava-İş Başkanı İbrahim Öztürk ve eski THY Genel Müdürü Cem Kozlu'yu da yanına alarak sahneye çıkan Özcan ve ekibi bugün havacıların grevine ve direnişlerine saldırarak kendilerine oy istiyorlar. "Geçmişte 10 yıl boyunca havacıları sarı sendikal anlayışın boyunduruğu altında etkisizleştiren, işçilerin ekonomik-demokratik haklarında önemli ölçüde kayıplara yolaçan Adnan Özcan ve şürekasına oy yok" diyor havacılar. Kendilerini genel kurula sağlıklı bir biçimde hazırlayamayan havacılar şimdi Genel Kurulda sınıf ve kitle sendikal anlayışını savunan yeni bir yönetimin belirlenmesi için çalışıyorlar.

Kristal-İş işverene yol gösteriyor

Alay Aslan 24 yıllık işçilik yaşamının son 6 yılında Kristal-İş Gebze şubesinde organizatör olarak çalıştı. Emekli olmasına 5 ay kala tüm ülkede yaşanan işçi kıyımından nasibini aldı, halen işsiz. Yalnız kıyım bu kez farklı. Kıyımı yapan işveren değil, sendika: Kristal-İş sendikası.

Geçen yıl mali yetersizlikler(!) nedeniyle örgütlenme dairesini kapatan sendika genel merkezi Alay Aslan'ın işine sonvermek istemiş. Ancak emekliliğine bir yıldan az bir zaman kalmış olması nedeniyle kararını değiştirerek sendikada "müstahdem" olarak çalışmasına karar vermiştir. 1991 yılının Eylül ayına dek "müstahdemlik" yapan A. Aslan'ın yeniden mali yetersizlik(!) nedeniyle yeniden işten çıkarılmak istenmesine Gebze şube yönetiminin karşı çıkması, kararın yeniden gözden geçirilmek üzere geri çekilmesini sağladı. Eylül ayı içerisinde ise Alay Aslan'a öncekilerden daha da ilgi çekici bir teklif geldi:"Seni işten atalım, daha sonra asgari ücretle yeniden işe alırız, emekli olursun." İşte yapılan bu teklif Kristal-İş sendikasının asıl yüzünü ortaya çıkarmıştır. Tüm ül- [illegible] gerekçelerinden biri de işçileri sendikasız çalıştırarak alınterini ucuza satın alma isteğidir. Ve Kristal-İş bu teklifiyle işçi sınıfına ihanet etmiştir. Yaşananlar bunlarla kalsa gene iyi. Sendika izin kullanmadan geçirilen 3 yılın izin ödeneklerini ve 1 aylık maaşı ödemeye de yanaşmamaktadır. Paşabahçe işçileri, kamuoyunun zorlamaları ile Paşabahçe direnişini satamayan(!) Kristal-İş, Çayırova'da, Mersin Cam'da, Trakya Cam'da işten atılmalar karşısında işçilerdeki direnme eğilimini yoketmek için elinden geleni yapmış ve uzlaşmacı-sarı sendikal yüzünü açığa çıkartmıştır.

Alay Aslan olayıyla bu özelliklerine işverene yolgöstermeyi de ekleyerek sınıfa ihanet etme yarışında birinciliği kimselere kaptırmayacağını da kanıtlamıştır. 14 Kasım'da Alay Aslan ve sendikayı kınayan 25 kişilik bir işçi grubu, Kristal-İş'in genel merkezine siyah çelenk bıraktılar.

OTOMOBİL-İŞ MESS'İN SÖZCÜLÜĞÜNE SOYUNDU

İşçi sınıfının son yıllarda yükselen talepleri ve bu talepleri doğrultusunda gerçekleştirdikleri kendiliğinden eylemlerin doruğa ulaşması; öte yandan hakim sınıfların artan saldırıları sendika yönetimlerini dönüm noktasına getirdi. Öyle bir nokta ki 11 yıldır var olma güçlerini sınıfın suskunluğundan alan sınıf uzlaşmacı sendika yönetimleri sermayenin taleplerine "evet" derken sınıfın gazabından korunabilmenin incelikli yollarını arıyorlar. Sendika yöneticileri varlıkları sürdürebilmek için siyasi iktidardan iş yaşamına ilişkin küçük de olsa tavizler istiyordu. Bu istek, sermayenin kendi çıkarlarını temsil edecek güçlü bir iktidar isteğiyle gündeme gelen erken seçimde hayat buldu. Dünyada yükselen dalgaya uygun düşen, "toplumsal uzlaşma" adı altında sınıf uzlaşmacılığını pekiştirmek, "şeffaflık", "açıklık" adları altında ise sendika bürokrasilerini güçlendirmek isteyen sendikacılar, umutlarını sandıktan çıkan DYP-SHP koalisyonuna bağladılar. Sendika yönetimleri yeni döneme hazırlanırken, "en solcuları" da sınıf içindeki potansiyel muhalefeti eritmenin ve yeni döneme entegre olmanın en incelikli yollarını seçiyorlar.

OTOMOBİL-İŞ YÖNETİCİLERİNİN TOPLU SÖZLEŞMELERE BAKIŞI ŞEFFAFLAŞTI

Maden-İş'in tabanıyla birleşerek 80'li yıllar boyunca "sol sendika" olma kimliğini taşıyan Otomobil-İş'in yöneticileri yeni döneme hırsla hazırlanıyorlar. Özellikle son iki toplusözleşme döneminde grup sözleşmelerine karşı çıkılması ve sendikanın toplusözleşme politikasının netleştirilmesi doğrultusunda yükselen talepler, 1 Haziran 1991 tarihli genel temsilciler kurulunda, bir kez daha dile getirilerek, yeni dönem toplu sözleşme politikasını saptamak için tartışma açılması belirlendi. Bu kararla Otomobil-İş, bünyesindeki muhalif kanatta yer alan Kartal Şube Başkanı Ali Rıza İkisivri, Topkapı Şube Başkanı Kamil Yıldırım ve (eski) Gebze Şube Sekreteri Ünal Çelik'ten oluşan komisyonu, Otomobil-İş Toplu Sözleşme Dairesine kattı ve bu ekibin çalışmasından , tartışmaya açılacak 16 madde çıkarıldı. Tartışma sürecinde demokratik yöntemler de unutulmadı tabi... Her şubeye bağlı işyeri komisyonları kurulacak. Bu komisyonlarla şube temsilciler kurulları belirlenen 16 maddeyi önce kendi bünyesinde tartışacak ve sonra fabrikalarda tartıştıracak. Tartışma sonuçları aynı kanallarla şube merkezlerine dönerken, Otomobil-İş'in yeni toplu sözleşme anlayışı şubelerin kararlarının tartışıldığı bir toplantıda belirlenecek.

Taban insiyatifini bu kadar açık tanıyan(!) Otomobil-İş yöneticilerinin hazırladığı 16 maddeyi okuyan işçilerin ilk tepkisi "bunu işveren mi gönderdi" biçiminde. Ancak tartışma maddelerini hazırlayan komisyonun içinde bu güne kadar grup sözleşmeleri karşısında kesin tavır belirlenmesi isteğinde bulunan Genel Merkez'e muhalif isimleri gören işçilerde "hayır bunlar bizimkiler, belki de bir bildikleri vardır" düşüncesi belirdi. Otomobil-İş'in yeni toplusözleşme dönemiyle ilgili tartışmanın konu başlıklarıyla sıraladığı 16 madde, son dönemlerde hemen tüm sendika yönetimlerinde olduğu gibi, sınıf mücadelesinde seçtikleri tarafı iyice netleştirmektedir.

Otomobil-İş yönetimi, MESS'den yana tavrını koyarken, kendisinin kabul ettiği sabıkalı işveren sendikasının isteklerini, işçilerin kendi kendi talepleri haline dönüştürmenin, en azından öyle göstermenin zeminini hazırlıyor böylece.

Bu zemin, işçilerin öz örgütlülüklerini yaratamadıkları halde, sendikalarını denetleyememeleriyle, çağın ihtiyaçlarına uygun talepler yaratıp onları savunmanın araçlarını yeniliyememeleriyle genişliyor ki sendika yönetimi de bu zeminde rahatça hareket ediyor.

İNANIN Kİ AMAÇ KAVGASIZ İŞ YAŞAMI

Bu 16 maddenin temel konularından birisi, bir çok işkolunda uygulanan ve uygulanmaya çalışılan gruplandırma sisteminin kabulü üzerinden tartışmanın açılmasıdır. İşçi sınıfının son 11 yılda uğradığı kayıpların yoğunlaştığı Metal İşkolunda 1982'den bu yana uygulanan gruplandırma sistemi MIDS (Metal Sanayi İş Değerlendirme Sistemi) ile kurumlaştırıldı. İşyerlerinin özgül koşullarını gözardı eden, işçilerin mücadele birliğini bozan, grev hakkını kısıtlayan hatta kaldıran ve tekelleşmeyi hızlandıran grup sözleşmelerine düne kadar karşı çıkan Otomobil-İş, bir yandan çözüm ona grup sözleşmelerine tartışmaya açarken aynı madde içinde konunun ayrıntılandırılması için sabıkalı işveren sendikası MESS ile ortak çalışmayı önerebiliyor. Bu fikri metnin 3 ve 10. maddeelerinde de pekiştiriyor. Aynı kategoride yer alan işyerlerinin, istihdam, kapasite, teknoloji vb. yönlerde ayrım gösterdiği gibi gerekçelerle oturtulmaya çalışılan grup sözleşmelerine karşı, işyerlerinin özgül koşullarını gözardı etmeden, özgürce toplu sözleşme yapabilmek, bağımsız grev hakkını koruyabilmek için doğru tavır işyeri sözleşmelerini savunmaktır.

GRUP SÖZLEŞMELERİNE HAYIR!

MESS, 1978'den bu yana dayattığı grup sözleşmelerine 1980'den sonra işverenler lehinde yeni biçimler verirken diğer yandan da zamları altı aylık dilimlere bölme, sosyal hakları yok etme, yan ödemeleri çıplak ücrete yedirmeyi dayatıyor. Bu çabalarına neden olarak da Avrupa'daki toplusözleşme ve ücret sistemlerini örnek gösteriyor. MESS 90 yılı toplusözleşme öncesinde hazırladığı kitapçıkta "Sabancı'nın dediği gibi dana ücret ana ücreti geçmiştir. Yan ödemeler ücret yapısını bozuyor... Zamlar altışar aylık dilimlere bölünmelidir... Sosyal yardımları da her gruptaki işyerlerine göre ayrı ayrı tespit edelim" öneri-arsızlığına Otomobil-İş "Çalışma Yaşamının Gerçekleri" kitapçığında karşı çıkarken, yeni tartışma metninin 4, 5, 6, 7, 9. maddeleriyle işveren sendikasının önerilerini "toplumsal uzlaşmanın" gereklerine uygun düşecek biçimde kabul ediyor.

Madde 4 - Varılacak nokta sonucta, işçilerin aleyhine olmayacaksa, 6'şar aylık ücret zammı önerileri ihtiva eden teklifler düşünülmelidir.

Madde 5- Yan ödemelerin aylara bölünerek toplu sözleşme önerisi hazırlanması tartışılmalıdır.

Madde 6- Ücret önerileri hazırlanırken, dönem itibariyle reel anlamda işçilerin kayıpları hesaplanmalı öncelikle bu talep edilmeli, ayrıca enflasyon oranında zam istenmeli, ilaveten iyileştirme zammı talep edilmelidir. Ücret tekliflerimiz gerçekçi ve savunulabilir gerçeklere dayandırılmalıdır.

Madde 7- Salt seyyanen ücret talebinde bulunmaktan mümkün olduğunca kaçınılmalıdır. Seyyanen+yüzdeli ücret önerisi tartışılmalıdır.

Madde 9- Toplu sözleşmelerde var olan sosyal ödenek kalemlerinin arttırılmasından vazgeçilmelidir. Var olanların ise gerçekçi oranlarda arttırılarak önerilmesi düşünülmelidir.

Bu maddeler, MESS'in yıllardır uğraşıp da bir türlü bütününü işçilerden geri alamadığı kazanılmış haklardır. Bu önerileri MESS'in ve Otomobil-İş'in mantığı içinde tartışsak bile, ortaya çıkacak sonuç maddelerin reddini getirir. Avrupa ülkelerinde yan ödeme ve sosyal haklar kalemlerinin daha az olduğu doğrudur ancak işçilerin eline geçen net ücretler açısından ülkemize göre çok ileri bir noktadadır. Eğer anlayış, toplam ücretin yeterli düzeye getirilmesi anlayışıysa bu tartışılabilir. Ancak fiili olarak yapılan işçilerin eline geçen paranın azaltılmasıdır. Örneğin 2 yıl üzerinden bağıtlanan sözleşmelerde 6 aylık dilimlerle arttırılan ücret, ülkedeki yüksek enflasyon karşısında her altı ayda bir biraz daha eriyerek işçinin eline ulaşıyor. Bugünden bakıldığında gereksiz gibi görünen ve yıllarca öncesinin ihtiyaçlarına göre belirlenmiş yan ödemelerin günümüze uymuyor diye kaldırılması yine işçinin cebinden parasının çalınmasıdır.

Ayrıca yine MESS'in örnek gösterdiği Avrupa ülkelerindeki işçilerin milli gelirden aldığı pay bizim ülkemizle karşılaştırılamayacak düzeydedir. Sermayenin bakışından ve sınıfa sunduğu önerilerden sıyrılarak gerçek ücretlerin nasıl belirlenmesi gerektiğinin tartışılması kaçınılmazdır. Ücret saat başına yada parça başına alınan bir bedel olarak görülmemeli, işçinin işgücünü yeniden üretmenin gerçek maliyeti üzerinden hesaplanmalıdır. Çünkü ücret belirlenirken adı maaş da olsa yan ödeme veya sosyal haklar da olsa, gerçekte işçilerin yaşamını devam ettirmesi için gereken temel ihtiyaçları baz alınmalıdır. Bunun için sendikanın işyerinin koşullarının ve olanaklarının araştırılması yanında bundan da önemli olarak işçilerin temel ihtiyaçlarının, çalışma koşullarının, insanca bir yaşamın sağlanabilmesi için gereken bedeli araştırmaları; yanödeme, sosyal haklar vb. gibi kalemler üzerinden tartışmak yerine, gerekli olan toplam ücretin belir[illegible] gereklidir. Yukarıda da belirttiğimiz [illegible] ülkemiz koşullarında işçi ücretlerinin [illegible] çekilme eğilimi ve sosyal haklar, ya[illegible] meler gibi kökü onyıllara dayanan [illegible] nımların gerçekliği düşünülerek bu k[illegible] lerin geliştirilmesi gereklidir. Anca[illegible] gereklilik, 20 yıl önce kazanılmış [illegible] havlu parasında ısrar edilmesi değil, [illegible] ihtiyaçlarını gözeten belki bir gazete[illegible] sının ya da konut hakkının toplusözle[illegible] ye konulması biçiminde geliştirilmeli[illegible]

Otomobil-İş Yöneticileri Diyor K[illegible]

İŞVEREN APTAL MI? NEDEN ÇALIŞTIRMADIĞI SÜRENİN PARASINI VERSİN

Eğer ücretlerin belirlenmesi yük[illegible] zünü ettiğimiz mantıkla yapılırsa o[illegible] Otomobil-İş yöneticilerinin sınıf [illegible] maddesi de (Madde 11: çalışma sür[illegible] kısaltılması hedeflenirken, fiilen ça[illegible] sürenin ücretinin talep edilmesi düş[illegible] tartışılmalıdır) gereksiz olacaktır. B[illegible] nin işyerinde 6 ya da 8 saat çalışmas[illegible] çinin ve ailesinin temel ihtiyaçlarını [illegible] maz. İşveren tarafından 6 saat çalı[illegible] bir işçiye 6 saat üzerinden ücret öde[illegible] o işçi ailesinin çeyrek ekmeğinin [illegible] alınması demektir. Çalışma saatlerin[illegible] saltılması için gerekçe gösterilen [illegible] teknolojik yenilenme üretimin art[illegible] amacıyla yapılmaktadır. Yani iş[illegible] olan ihtiyaç azalsa bile emeğin ver[illegible] arttırılarak daha fazla üretim sağlan[illegible] dır. Bunun daha açık ifadesi işvere[illegible] karının katlanarak artmasıdır. Daha [illegible] ürünün ortaya çıktığı bir üretim s[illegible] daha az zamanını veriyor diye işçi [illegible] kesmek açıktan sömürüdür.

Otomobil-İş'in tartışma metnind[illegible] lerin ve onların örgütlü oldukları s[illegible] larının, standart ve kalite konusun[illegible] rumluluk üstlenmesi; işçilerin [illegible] alanda yetkinleştirilmesi hedefiyle [illegible] kaların işverenlerle ortak çalışması[illegible] liyor. Bu maddelere iş sürekliliğin[illegible] lanması mantığıyla yaklaşımı, asl[illegible] verenlerin dah çok kar için daha [illegible] çalışma istedikleri döneme işçilerin [illegible] lanması ve ince yollu tehdididir.

Enerji işçilerinin iradesi kazan[illegible]

Baştarafı 1. sayfada

AKTAŞ'a devir işlemi sırasında, özelleştirmeden yana tavır alan ve hatta AKTAŞ'tan 1 Milyar liralık hisse alarak bu şirkete ortak olan Tes-İş genel merkezi ise, 1 nolu şubenin bu direnişini kırmak için elinden geleni yapmıştı.

- TEK'in Anadolu yakasının [illegible] rilmesi herşeye rağmen tamamlan[illegible] hafızalara önemli bir direniş örneğ[illegible] tirmiş olan 1 Nolu şube yönetimi[illegible] genel merkezinin peşpeşe saldırı[illegible] ruz kaldı. Genel merkez önce, şube[illegible] mini yedekleriyle birlikte görevde[illegible] istedi. Bu amaçla yönetimi Disipli[illegible] luna verdi, sendikadan süresiz ih[illegible] Ancak, 1 Nolu şube yöneticiler[illegible] merkeze dava açtılar ve mahkem[illegible] süresini 8 aya indirdi.

- Bu yolla şube yönetiminden [illegible] mayacağını anlayan genel merkez, 1 Nolu şubeye bağlı işyerlerinin bir kısmını, yapay olarak kurduğu [illegible] şubeye aktardı. Bu şubenin başına [illegible] di denetiminden çıkmayacak bir [illegible] atadı. Genel merkezin bu saldırısı[illegible] nedeni ise, Trakya tarafında muhte[illegible] özelleştirme operasyonu gündem[illegible] ğinde 1 nolu şubeye bağlı işyerleri[illegible] met aksaması (!) olmasını önlemek[illegible]

-Genel merkezin kurduğu 5 N[illegible] beye aktarılan işyerlerinden sonra, [illegible] şubenin yalnızca 360 üyesi kaldı. [illegible] da, yapay olarak kurulan 5 Nolu ş[illegible] yasal olmadığına dair açılan dava[illegible] ken, 28 Kasım 1991 günü bu [illegible] mahkemesi görülecekti. Tes-İş gen[illegible] kezi; mahkeme sonuçlanır da şube[illegible] mi görevine döner korkusuyla, 1 N[illegible] benin 4. olağan kongresini mahke[illegible] cesine, 24 Kasım gününe aldı. B[illegible] kendilerine itaat eden bir kaç kişin[illegible] lerek şube yönetimini ele geçirec[illegible] hesaplıyorlardı. Ve böylece, mahke[illegible] nucu ne olursa olsun eski yönetici[illegible] ri dönme şansı ol-mayacaktı.

Oysa evdeki hesap çarşıya uym[illegible] Kasım sabahı, Trakya'daki oldukç[illegible] nık işyerlerinden İstanbul'a gelen [illegible] çileri, kongreden umutluydular. İk[illegible] nin birisi Macit Ozan başkanlığında[illegible] teydi. Macit Ozan konuşmasını ya[illegible] salondaki işçilerin kendisini pek d[illegible] diği görüldü. Çünkü, Tes-İş genel [illegible] zine zaten tepkili olan işçiler, "İş[illegible] diyalog ve işbirliği içinde olacağım[illegible] merkezle uyum içinde çalışacağım[illegible] birini dinlemek istemiyorlardı. Seç[illegible] zanan listenin başkan adayı Kamil [illegible] ise, 1 nolu şubenin yaşadığı süreci [illegible] ve özelleştirmelere ilişkin bakış a[illegible] uzun uzun açıkladı. Yaşanan süreçt[illegible] İş genel merkezinin takındığı sınıf [illegible] nı tavrını ağır biçimde eleştiren [illegible] gerçek bir sınıf ve kitle sendikası [illegible] mak istediklerini, bunun için de se[illegible] demokrasiyi hayata geçirmenin k[illegible] maz olduğunu vurguladı. Konuşma[illegible] sık alkışlarla kesilen Kamil Kartal, [illegible] ate yaklaşan konuşmasının so[illegible] 1992'de yapılacak olan Tes-İş Genel [illegible] kez Genel Kurulunun önemine işaret[illegible] rek, Tes-İş'in diğer şube kongreleri[illegible] süreçte çok önemli olduğunu, istan[illegible] Nolu şube olarak onlara örnek olma[illegible] rektiğini ifade etti. Enerji işçileri [illegible] önlerinde duran en önemli gö[illegible] 1992'deki genel kurulu belirlemek, [illegible] sınıf ve kitle sendikal anlayışını [illegible] merkeze taşımak olduğunu söylüyor[illegible] tal'in listesi seçimi 136'ya 114 oranıy[illegible] zandı.

Kongrenin ertesi günü ise, Beyoğ[illegible] çe Seçim Kurulu'na bir işçinin yapı[illegible] raz, seçim sonucunun kesinleşmesi[illegible] gün geciktirdi. Kamil Kartal'ın s[illegible] üyesi olmadığı, fiilen bu işkolunda [illegible] madığı gerekçesiyle şube başkanlığın[illegible] tal edilerek yerine Macit Ozan'ın g[illegible] mesi doğrultusundaki itirazı değerlen[illegible] Seçim Kurulu, itirazı reddetti.

YENİ DÖNEMDE SENDİKAL MÜCADELE

Baştarafı 1. sayfada

Kitlelerin, kendisini örgütlü kanallarla ifade edebilme talebinin önünü, bu programla açılmasının karşısında, toplumun bu kanallarda örgütlü bir şekilde ve yukarıdan aşağıya doğru teslim alınması yatmaktadır.

Toplumsal muhalefetin tek derli toplu gücü olan işçi hareketi ve sendikalar, ilk andan itibaren ve doğrudan, bu programın saldırı hedefi olacaktır.

Toplumsal muhalefetin yeni iktidara "zaman tanıması" ve "demokratikleşme" görüntüsünün, yeni iktidar tedbirlerinin uygulanmaya başlamasıyla kırılmaya uğraması kaçınılmazdır. İşte bu noktada, süregelen zor yönteminde bir sıçramanın yaşatılması da yine aynı oranda kaçınılmazlaşacaktır. İşte, "darbe yerine seçim" ya da Demirel'in demokratlığının sine-i devlete dönüşünün hikayesi.

SENDİKALAR VE İŞÇİ SINIFI

Böyle bir tablo içinde ortaya çıkan boşlukların doldurulmasında ise "başka" güçlerin devreye girmesi kaçınılmaz görünüyor. Parlamento dışında "devlet partisi"nin bu zemini tekelci burjuvazinin ve uluslararası emperyalizmin çıkarlarını gerçekleştirme doğrultusunda zorlayacağını söylemek mümkün. Parlamenter düzeydeki güçsüzlük, sivil diktatörlük yöneliminin arttırılması ve şiddetin her alana hakim kılınmaya çalışılmasıyla giderilmeye çalışılacaktır. Bu zorlamaların toplumsal düzeydeki ifadesi ise halkın her türlü talebinin düzen-içi kanallarda eritilmeye girişilmesi, olmadı mı; zor yoluyla bastırılması, örgütlenmelerinin dağıtılıp yokedilmesi uygulamalarının daha da arttırılması biçiminde olacaktır.

Açıktır ki bu uygulamaların hedef noktasında ise, toplumsal muhalefetin tek derli-toplu gücü olan ve kendi çıkarları doğrultusunda muhalefet etme potansiyeli taşıyan işçi sınıfı ve sendikalar olacaktır. İşçi sınıfına ve sendikalara ilk elden yönelecek olan bu saldırı olasılığı, 1992'nin ilk aylarıyla birlikte başlayacak ve yüzbinlerce işçiyi kapsayacak olan sözleşmeler anımsandığında daha ciddi ve yakın bir ihtimal olarak değerlendirilmelidir.

SENDİKACILAR KİMİN ÇIKARINI KORUMAK İÇİN "UZLAŞIYOR"

İşçi sınıfının muhalefet etme potansiyelini somutlayan sendikalar bu süreçteki haliyle ve kendiliğinden olumlu bir faktör sayılmamalıdır. Sendikaların genel durumu ve yönelimleri düşünüldüğünde; işçi sınıfının ekonomik taleplerle sınırlı kendiliğindencilik durumunun, sınıf uzlaşmacı, bürokrat devlet sendikacılığı dolayımıyla rahatça düzenin dayanaklarından biri haline getirileceği görülebilir.

Bilindiği gibi son on yılda sendikal alanda hiçbir ciddi kazanım elde edemeyen, sendikal yasalarla çizilen dar sınırları genişletme doğrultusunda adım atamayan sendikalar, hakim sınıfların son yıllarda iyice artan saldırıları karşısında yeni arayışlara yöneldiler.Uluslararası işçi hareketinin yaşadığı gerileme ve ülkemizde yıllardır kayda değer hiçbir kazanımın elde edilemeyişi gibi nesnel ve ülkemizdeki sendikaların tarihsel ve yapısal özellikleri gibi öznel koşullar bu arayışların sınıf uzlaşmacılığı çerçevesine sıkışmasına yolaçtı. Toplumsal uzlaşma kavramı en iri tekelci patronlardan en "solcu" sendikacılara kadar herkesin dilinde moda oldu. Laspetkim-İş'in ülkemizde uygulanmasına çalışmayı şeref saydığı Japon tipi sendikacılık böyle bir anlayışı temel alan bir çeşit işveren sendikacılığıdır.

Otomobil-İş'in bugün temsilciler arasında kabul ettirmeye çalıştığı yeni toplu sözleşme modelinin geçen sözleşme döneminde MESS'in öne sürdüğü talepleri baz alması böyle bir yönelimin biçimlerinden biridir. Belediye-İş'in 9 Kasım'da temsilciler kurulunda hakları için eylem yapan işçilere hoşgörü göstermeyeceklerini ilan eden, sınıf mücadelesinde uzlaşmayı esas alan bir sendikal anlayışı savunduğu bildirgesindeki yönelim bu tür bir "çağdaşlık" anlayışının tezahürüdür.

En önemlisi de "şeffaf sendikacılık" ve "toplumsal mutabakat" sözleriyle, DISK'in genel ilkelerini reddeden bir sınıf işbirlikçiliğine yönelmesidir.

Bu yönelimlerin gerçekçilik adına ve reel demokrasilere -özcesi burjuva demokrasilerine- eklemlenme kaygısıyla yoğunlaşmaya başladığı bu dönemde işçi sınıfını bekleyen koşulların taşıdığı tehlikeler olası gelişmeleri daha da derinleştirme eğilimi taşımaktadır.

Bugün her çevrede olduğu gibi sendikal yönetimlerce de seçim sonuçlarının tahlili, "yeni bir dönem" tesbiti ile başlatılıyor. ANAP'la birlikte 12 Eylül kurum ve kuruluşlarının ömrünü tamamladığı belirtiliyor. Ama seçim sonrasıyla ilgili öngörüler ağırlıkla iki noktada birbirinden ayrılıyor. DISK'ten TÜRK-İŞ'e kadar geniş bir yelpazedeki çeşitli sendikalar DYP-SHP koalisyonuna umut bağlayarak kendi güçleriyle çözmeye girişmedikleri sorunların çözümünü havale ettikleri bu koalisyonu, siyasal ve toplumsal düzeylerde çok ciddi sorunların beklediği yönünde düşünceler taşıyorlar. Ve herkes açıkca söylemese de biliyor ki hangi hükümet olursa olsun, bütçenin neredeyse yarısına ulaşan iç borç ve faizlerini, ülkenin tüm geleceğini emperyalist sermayenin ipoteği altına sokan dış borçları karşılamak için 24 Ocak Kararları'nı aratmayacak ağır bir "istikrar" paketi uygulamak zorunda. Yani ellerini sonuna kadar emekçi halkın cebine sokarak sofrasına uzatmak zorunda. Toplu sözleşmeleri işçilerin aleyhine bağıtlamak, memur katsayılarını düşük tutmak, taban fiyatlarını tüm vaatlere rağmen aşağıya çekmek zorunda. Bu uygulamalara karşı çıkan her odağı her gücü bastırmak, yoketmeye girişmek zorunda.

Uluslararası ve ulusal dengelere bakılarak bu bastırma politikasının basit bir zor yoluyla gerçekleştirilmeyeceğini bugünden söylemek mümkün. İktidarın uluslararası düzeyde çok olumsuz olan görüntüsünü düzeltmek için biçimsel bir "demokratikleşmeye" gideceği öngörülebilir. Yeni Dünya Düzeni'yle birlikte dünyanın barış ve demokrasiye yöneldiği aldatmacasının ülkemizdeki kısmi makyajlarla gerçekleştirilmeye çalışılacağı söylenebilir. Böyle biçimsel bir uygulamanın ulusal dengeler için de gerekli olduğunu söylemek mümkün. Çünkü seçim sonuçlarının ortaya çıkardığı parçalı tablo, hakim sınıfların ihtiyaç duyduğu temsil gücünün halk desteğinden yoksun olduğunu gözler önüne serdi. Özellikle hangi hükümet gelirse gelsin Demirel'e bile büyük bir kaygı ile sorumlu ortak aratan boyutlarda sorunlarla yüzyüze kalacak olması; iktidar güçlerinin, örgütsüz ve tepkisiz kitlelerin sessizliğine değil, örgütlü ama kendi politikalarına destek olması için örgütlü kitlelerin desteğine ihtiyaç duymalarına yolaçıyor.

Yani sermaye artık tamamen örgütsüz ve politikayla uğraşmayan kitleler istemiyor. Çünkü böyle bir nötr olma hali iktidarın da dayanaklarını yokedecek boyutlarda. TÜSİAD'ın hazırlattığı anket sonuçlarında (İ. Sesi 32. sayı- Halkımız Kime Güvenecek?) çıkan veriler, bunun açık bir göstergesi. Sermaye artık sermayenin çıkarları için "örgütlü" kitlelere gereksinim duyuyor. Bu politikanın ilk uygulamaya sokulacağı yerler de sendikalar olacak. İlk elden Sendikalar Yasası'nda kısmi iyileştirmelere gidilebilir. Böylece sağlanacak 'demokratikleşme' görüntüsü altında "devletin bekası" için sendikalardan bir süre daha dişlerini sıkmaları ve taleplerini belirlerken "gerçekçi" davranmaları; bu süre içinde işçi sınıfına ve emekçi halka karşı uygulanacak politikalara ses çıkarmamaları istenecektir. Bu gelişmelerin en tehlikeli yanı ise işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda hiç bir politika geliştiremeyen sendikaların bu politikaları onaylama eğilimi içine girmeleri olacaktır. Bugünden tüm umutlarını DYP-SHP koalisyonuna bağlayan sendikaların farklı bir tavır içine girmeleri de beklenmemelidir. İşte herkesin sessizce hemfikir olduğu bu politikaların arifesinde, sendikaların, toplumsal uzlaşma adına sessiz kalmaya, mücadele eden işçileri tehdit ederek "içeriden" bastırmaya yönelmesi, işçi sınıfı ile beraber muhalefet güçlerini uzun süre bellerini doğrultamayacak karanlık bir geleceğe sürükleyecektir. Belki sendika yöneticilerinin toplumsal statüleri geçici olarak artacaktır ama bu tüm işçi sınıfının bugünkünden daha çok yoksulluk ve zulme sürüklenmesi pahasına gerçekleşecektir.

Böylesi bir tabloda da halkın nezdinde parlamento dışı muhalefetin geniş bir meşruluk kazanacağı ortadadır. Ancak parlamento dışı muhalefetin kendi kanallarında düzene payanda edilmeye çalışılmasına karşı, özelde devrimci işçilerin genelde bütün alanlardaki devrimcilerin programlı bir karşı çıkışı örgütlendirmeleri gereklidir. Bu noktada konjonktürün devrimcilere sunduğu bütün olanaklar sübjektif sorunların aşılmasında kullanılmalı ve solun bütünü için geçerli olan ve şimdiye kadar süregelen dar bir hatta oluşturulan yürüyüş geniş bir cepheye yığınsal kitle hareketlerine dönüştürülebilmelidir.

Süreçte ve sürecin derinleştirilmesinde somutlanacak politikalar birbirinin karşıtı ikilemler düzeyine sıkıştırılmadan ve sınıfa yönelik, doğru bir demokrasi anlayışı, doğru bir siyasal bilinç taşıma, güne ilişkin politikaların uzun erimli politikalarla bağının oluşturulması devrimci çalışma tarzının gerekleridir. Bugün hakim sınıflar-demokrasi havarisi kesildiyse; devrimcilerin, sadece tepkisel bir tavırla karşı çıkmamaları, aksine halkla birlikte, gerçek bir demokrasinin nüvesel biçimlerinin yaratılması doğrultusunda daha fazla çaba sarfetmeleri gerekmektedir. Ancak bu yöntemle bugün halka bir umut gibi sunulan demokrasi aldatmacası boşa çıkarılabilir. Bugüne kadar ağırlıkla slogan düzeyinde kavranan söz, karar ve yetki hakkının, denetim hakkının uygulanabilir biçimlerini bulmak ve halkı bu platformların içinde kavramak gerekmektedir. Çünkü halkın bu günkü aldatmacaları kavraması ve bunları boşa çıkarması ancak ve ancak kendi deneyimlerinden süzecekleri bilinçle mümkündür. Çünkü, koalisyonun "demokratikleşme" görüntüsünün altında "Devlet Partisi"nin krize yönelik müdahalesinde, sıçratılma potansiyeli taşıyan bir şiddet unsuru gizlenmektedir.

Böylesi bir anlayış, bütün herkesin karşı karşıya geldiği krize kendi araçlarıyla müdahale etmeye giriştiği bu dönemde, devrimcilere de içinde bulunduğu "krizi" aşma ve gündeme girme yolunu açacaktır

Böylesine tehlikeli bir virajda, işçi sınıfının mücadelesinin yükseltilmesi, devrimci işçilerin örgütlü iradelerinin sendika yönetimlerine taşınması, işyeri örgütlülüklerinin pekiştirilmesi ve devrimci sendikal anlayışın hakim kılınmaya çalışılması hergünkünden daha önemli ve acildir. Böyle bir çalışmayı göğüslemek zorunda olan devrimciler bilmelidirler ki; bugün hakim sınıfların yoğun bir ideolojik baskı ve yönlendirmesi altında olan işçi kitlelerinin üzerinde sendikaların küçümsenemeyecek bir etkisi vardır. Bu etki işçi sınıfının kendi mücadelelerinden süzecekleri sınıf bilincinin gelişmesiyle, kendi güçlerine dayalı mücadelenin yükseldiği boyutta giderek azalacaktır. Ama bugün sendikal odakların konjonktürel olarak özel bir önemi olduğu unutulmamalıdır. Sınıfın siyasal örgütlerinin yaratılamadığı koşullarda kısmi siyasi taleplerin geçici olarak sendikal yapılar tarafından kucaklanması kaçınılmaz olabilir. Bugün böyle bir dönemden geçilmektedir. Sendikalara siyasi örgütlenmelerin esas misyonunu yüklemeden, sınıfın ekonomik örgütleriyle siyasi örgütlenmeleri arasındaki farkları gözardı etmeden, dahası bugün konjonktürel bir zorunluluk olan bu durumu kalıcılaştırıp dondurmadan sendikaların önemli araçlar olarak işlevlendirilmesi ve giderek kendi alanında etkinlik gösterir hale getirilmesi gereklidir.

Bu gereklilik devrimci işçilerin sendikal yönetimlere taşınmasını zorunlu kılmaktadır. Ama işçileri , işyerlerinde olduğu gibi sendikalarında da iktidar kılmayı ilke edinen bir anlayış gözden kaçırılmadan.

Selüloz-İş Yönetimi

Kongrelerden Güçlenerek Çıktı

İzmir Şube Kongresi *İŞÇİLERİN SESİ (İzmir)* Selüloz-İş İzmir Şubesi'nin 8. olağan kongresi 27.10.1991 tarihinde yapıldı. Sönük ve coşkusuz geçen Selüloz-İş Genel Kurulu Şube Başkanı Kamuran Zing'in açış konuşmasıyla başladı. Geçen dönem içindeki çalışmalarını ve karşılarına çıkan sorunlara değinen başkan antidemokratik yasalardan ve bir türlü önüne geçilemeyen işçi çıkarımlarından söz etti. Divan Başkanı Mithat Sarı "Faaliyet raporu hakkında söz almak isteyen varsa kürsüye buyursun " dedi. Ne faaliyet raporu hakkında ne de işyerlerindeki sorunlar hakkında konuşacak delege çıkmaması üzerine genel merkez yöneticisi durumunda olan ve çoğunun divan heyetini oluşturduğu yöneticiler çeşitli sorunlarına değindiler. Gündemin dilek ve temenniler bölümünde söz alıp konuşmak isteyen var mı sorusuna da herhangi bir talep olmayınca divan başkanı Mithat Sarı "Bu suskunluğunuz umarım hayra alamettir" diye espri yaparak seçimlere geçildi. Seçimlere eski Şube Başkanı Kamuran Zing'in hazırlamış olduğu tek liste girdi. 87 oyun kullanıldığı seçimlerde 5 boş ve 2 geçersiz oy çıktı. 80 geçerli oyu alan tek liste de seçimleri kazanmış oldu.

İzmit Şube Kongresi *İŞÇİLERİN SESİ (İzmit)*-Selüloz-İş Sendikası Merkez Şube Kongresi 23 Kasım'da yapıldı. Sendikal anlayışını "Genel Merkez ile uyumlu" olarak tanımlayan ve tek aday olarak çıkan Ergin Alşan Şube Başkanı seçildi. Diğer yönetici kadro ise şöyle; Mehmet Balaban, Halil Bahçeci, Kemal Çiftçi, Kudret Uslu, Hüseyin Erhan, Çetin Günay, Sefer Altınışık.

187 delegenin oy kullandığı kongrede 60 tane de Genel merkez delegesi belirlendi. Bu arada Selüloz-İş Çaycuma Şube, Kastomonu Şube ve Giresun Şube kongreleri de yapıldı. Son Şube kongresi ise (İzmit özel sektör) Aralık ayı sonunda yapılacak. Yapılan Kongreler sonucunda Genel Merkez yönetimi büyük güç kazandı. Eski başkan İsmail Onay ekibinin ise yeni yılın ilk ayında gerçekleşecek kongrede pek şansları kalmadı. Genel Başkan Fikri Karakadılar ekibinin karşısına liste çıkartıp çıkartmayacakları tartışması kongre kulislerinde "çıkartamayacaklar" biçiminde sonuçlanıyor.

Cam İş Ambalaj işçisi direniş ivmesini yükseltemedi

Bekleyiş direnişi boğuyor

72 işçinin işten çıkarılması ile başlayan Tuzla Camiş Ambalaj "direnişi" 50'li günleri geride borakırken, işçilerdeki fabrikayı terkelmeme eğilimi sağlıklı bir komite örgütlülüğünün yaratılamaması nedeniyle yeni eylemlerle beslenemedi

"Direnişe" umutsuzluk, karamsarlık, öz gücüne güvenenemekten kaynaklı sessizlik ve bekleyiş hakim.

Bu gün Caniş işçileri şu soruyu bir kez daha kendilerine sormak durumunda. Bu güne kadar ne yaptık, bundan sonra neler yapabiliriz? Verilecek yanıt direnişin başarıya ulaştırılmasında belirleyici olacaktır.

İşçilerin fabrikayı terketmeyerek ...emesi tek başına kazanmak için ...erli değil. Suskunluğun, direnişi ...di kendine sessizce bitirmesine ...vermeden üst eylemliliklere sıçra...ak aşılması zorunlu. İşçilerin "bu...a oturarak bir şey başaramayız" de...lerine rağmen harekete geçememe... devrimci işçilerin önderliğine du...an ihtiyacı açıkça ortaya koyuyor. ...şanan bu dağınıklığın, inisiyatifsiz...n aşılması, tepkilerin örgütlü hare...etme yönünde olgunlaştırılmasıyla ...mkün.

İşçilerin taleplerini gerçekleştire...neleri ancak ve ancak komitelerin ...vlendirilmesinden, birlikte hareket

Atılacak adımların en başında işçilerin kendi belirleyecekleri ve denetleyebilecekleri bir komitenin yaratılması gelmektedir. Bugüne dek "direniş komitesi" olarak adlandırılan iki çaba ortaya konuldu. Ancak, komite ile işçiler arasındakı bağlantının kopuk olması, komitelerin işçilerin denetiminden uzak tutulması ve işçilerde komiteleşme bilincinin yeterince geliştirilemeyişi kurulan bu komitelerin ilk rüzgarda dağılmasını getirmiştir. "Devrimci işçilerin" ta başından beri gerekli müdahaleleri yapmadaki isteksizlikleri, meydanı bu direnişi başarıya götürmek için gereken beceri ve bilince sahip olmayanlara terketmeleri direnişin

...nişin başından beri tartışılan toplu vizite eylemi ancak 38. günde ger...leştirilebildi.

...bilmekten geçmektedir. Durağanlı...aşılması ancak yeni eylemliliklerle ...ekleşebilir. Bu noktada öncü işçi...harekete geçmesi, inisiyatif kul...ası önemli. İşçilerin "bu bir onur ...asıdır, ya direnerek önder olaca...ya da işverenin kapısında paspas" ...ri tım da eylemin başarıya taşın...ı için mücadeleden başka bir yol ...dığını ortaya koymaktadır. İşçiler ...ı güçlerinin bilincine vararak, di...kleri ve örgütlü davranabildikleri ...de zaferin önündeki engeller birer ...yıkılacaktır."

Yukarıda yazdıklarımız direnişin ...gününde, Tuzla Camiş Ambalaj di...inden aktarılmıştır. Direnişin iv...inde herhangi bir değişimin yaşan...ığı 50. günde, 20'li günlerde söyle...er halen can alıcı bir biçimde ge...liğini korumaktadır. Direnişe ...ısuzluk, karamsarlık, kendi öz gü...e güvenememe hakim olmuş, bu ...nsuzlukların aşılması doğrultusun...ise gerekli adımlar atılamamıştır. ...nişin 50. gününde yapılamayanla...rtışmayı bir kenara bırakıp bundan ...a nelerin, nasıl yapılacağı...labileceği tartışılmalı ve alınan ka...r zaman kaybetmeden hayata ge...melidir.

Neler yapılabilir sorusunun yanıtı ...nda direnişin içinde mevcuttur.

kilitlenmesini beraberinde getirdi. Komitelerin kilitlenmesi, bütün yükün temsilcilerin üzerine kalmasına neden olurken, temsilcilerin kendi aralarında eylemin geleceği üzerine netleşmemiş olmaları işleri büsbütün karıştırdı. Öyle ki, bir temsilci eylemin devam etmesinden yana iken, bir diğer temsilci kaytarmanın ya da eyleme son verilmesinin yollarını aradı. Bir diğeri ise işlerin altında ezilmesi nedeniyle yıprandı. Bir temsilci, "Ben bu işi tek başıma götürürüm arkadaş" derken, diğer temsilcinin altan alta eylemin bitirilmesi doğrultusunda çaba sarfettiği gözlemlendi. Örneğin, Ofset bölümünde çalışan işçilere "Kardeşim bu iş atılanların geri dönmesi boyutunu aştı. Şu saatten sonra atılanları bir yana bırakıp kendi işgüvencemizi kurmaya bakalım. Siz aranızda anlaşıp imza toplayın, biz işverenle 92 sözleşmesine kadar atılma olmaması doğrultusunda görüşme yapalım ve bu işi bitirelim. Yoksa bizler de işsiz kalacağız" demesi durumun vehametini göstermektedir. Bu karmaşa işçileri iyice birbirinden uzaklaştırmıştır. Öyle ki artık her kafadan ayrı bir ses çıkmaya başlamıştır. İçerdeki bu durum ta başından beri direnişe sıcak bakmayan Selüloz-İş Genel Merkezi'ni daha bir cesaretlendirmiş, direnişi kendi başına

bırakarak, işçilerdeki özgüven eksikliğinden yararlanmış, dağılma yolunu açmıştır. Direniş süresince herhangi bir dayanışma göstermemiş, direnişi sürdürmek için kolunu kıpırdatmamıştır. Sendikanın direnişi bitirmekten yana olduğunun en açık ifadesini işveren işçilerle yaptığı bir toplantıda dile getirmiştir; "Biz bu operasyonu Fikri Karakadılar'la birlikte yaptık. 72 işçinin işten çıkarılacağını biliyordu. Şimdi niye sorun çıkarıyorsunuz". Uzunca bir süre Tuzla'ya gelmeye bile tenezzül etmeyen sendika, ne hikmetse her gelişinde direnişin devam edip etmemesi noktasında işçilerdeki moralsizliği de fırsat bilerek oylama yaptırdı. Ve her seferinde direnişe devam kararı çıkınca şaşkın bir şekilde fabrikadan ayrıldı. İşçilerin "bu böyle devam etmez. Kendi kendimize oturuyoruz, birşeyler yapalım" yolundaki sözleri örgütlü bir gücün varolmaması nedeniyle tepki düzeyinde kalıp eylemliliğe dönüştürülemedi. Direnişin 38. gününde ancak gerçekleştirilebilen toplu vizite ve öncesindeki yemekleri birlikte yeme eylemi 50 günlük direnişin bilançosundaki bir iki eylemdi. Bu eylem kısırlığına hükümet değişikliğinin eklenmesi, bir şeylerin dışarıdan beklenmesi eğilimini daha da güçlendirdi. Eylemin işçiler için bir çekim merkezi haline getirilememesi, günlük tartışmalarda tıkanıp kalması, bugün atılan işçilerden 27'sinin tazminatını alıp gitmesine neden oldu.

Direnişin 50'li günleri geride bıraktığı şu günlerde, Tuzla Camiş Ambalaj işçileri şu soruyu bir kez daha kendilerine sormak durumundalar. Bugüne kadar ne yaptık?, bundan sonra neler yapabiliriz?.Bugüne kadar üç vizite eylemi, bir kaç fabrikanın destek sağlamak için dolaşılması ve beklemekten başka bir şey yapılmadı. Evet, defalarca oylamalar, direnişi sona erdirme çabaları, sendika genel merkezinin vurdum duymazlığı, kurulan komitelerin iş üretememesi ve bundan kaynaklı bir çırpıda dağılması v.b pek çok şey de yapılmadı değil, yapıldı. Tüm bunlara ek olarak direnişe destek vermek, işçilerin sesine ses katmak isteyenlere gösterilen olumsuz tavır, bir dönem sonra bu desteğin kesilmesine neden oldu. Destek için gelenler yalnız bırakıldı, destek için gelenlere sahip çıkılmadı. Destekçilerin beraberlerinde direnişe katkı amacıyla getirdikleri şeyler alındı, ama onlarla birlikte türkü söylenmedi, halay çekilmedi. Hepsinden önemlisi onlarla "direniş" paylaşılmadı. Öyle ki gelenler sanki kendi başlarına bir yerlere halay çekmeye gelmişler gibi oldu. Fabrika bahçesi destekçilerle dolup taşarken işçilerin önemli bir kısmı kahvede oturuyordu.

Bunlar olumsuzluklar. Olumlu olan tek şey, kartondan yaptıkları kondularda barınarak soğuğa ve yağmura rağmen fabrikayı terketmeme eğilimiydi.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen henüz her şey bitmiş değil. Hemen yarından yapılması gereken ilk iş bütün işçiler tarafından kabul edilebilir bir komitenin oluşturulmasıdır. Oluşturulacak bu komite eylemin ivmesini her gün daha yukarılara taşıyabilecek bir dizi eylem kararları alarak bu kararları en geniş kitle içinde tartışmalıdır. Şurası açık ki Camiş Ambalaj bugün şalteri aşağıya çekmeye hala hazır değil. Şalterin aşağıya indirilebilmesini sağlayacak motivasyon ancak, (bizzat işçilerin yapalım deyip tartıştığı) eylemliliklerle; tren yolunun bir süre trafiğe kapatılması, vizite eylemleriyle, E-5'in trafiğe kapatılması, Camhan'a yürüyüş, üretilen malın sevkiyatının durdurulması, üretimin minimum düzeye çekilmesi, sürekli toplantılar düzenleyerek işçilerin alınacak kararlara katılımının sağlanmasıyla mümkün. Bunlara ek olarak seçim günlerinde vaddetiklerinin takipçisi olmak amacıyla, Çalışma Bakanlığı'yla ilişkiye geçilip bürokratik kanal da zorlanmalıdır. Açıktır ki direnişin zafere ulaşması yukarıda söylediğimiz eylemliliklerden geçecektir. Direniş süreci bir kez daha gösterdi ki; işçi sınıfı kendisi hakkında söz ve karar sahibi olabileceği, özgüven eksikliğini giderebileceği, birim örgütlenmelerini, işyeri komite ve konseylerini yaratmak zorunda. Bu gerçekleştirilemezse işçi sınıfı daha çok sessiz direnişlerle yenilgiyi kabullenir. Camiş işçisi ya bu direnişi zafere ulaştıracak ya da yenilerek patronların kapısında paspas olacak.

Şovenizm üzerine

T.C. Savaşa Son Vermeli

Leyla Zana "yemin töreni"nin gereklerini yerine getirdikten sonra konuşmasını Kürtçe bir tümceyle tamamladı. "Bu metni Kürt ve Türk halklarının kardeşliği için okudum". Normal bir ülkede ve normal koşullarda son derece anlamlı bir kardeşlik çağrısı olarak anlaşılabilecek bu tutum batı yakasında histerik bir şovenizmin doruğa ulaşmasına yol açtı. Başında yeşil, kırmızı, sarı saç bağıyla kürsüye doğru yürürken kendi ulusal kimliğine sahip çıkışın onurunu taşıyan Zana'nın bu davranışı, "bölücülük, kışkırtıcılık, vb." sıfatlarla nitelendi. Bugünlerde demokratlığı kimseye bırakmayan DYP'li milletvekilleri tam bir "histeriyle" kürsüye yürürlerken, ANAP ve kutsal ittifakın milletvekilleri "Tanrı dağı kadar Türk" olduklarını hatırladılar. Erdal İnönü, Zana ve Dicle'yi SHP'den istifa etmiş saydığını söylerken, Ecevit "olayı" uzun bir süredir ısrarla sürdürdüğü şovenist ve anti Kürt propaganda için elverişli bir malzeme olarak kullanmaya çalıştı. Meclisteki tepkileri gazete manşetleri izledi; "Mecliste rezalet", "Bölücüler mecliste olay çıkarttı" vb. Ardından özellikle gericiliğin belirgin bir kitle tabanına sahip olduğu ve örgütlü hareket edebildiği Orta Anadolu'nun bazı kentlerinde anti-kürt gösteriler gündeme geldi. Türk Ocakları gibi faşist örgütler ve yine eski MHP'liler PKK'nın eylemlerinden yola çıkarak Kürt düşmanlığını kışkırtan bildiriler yayınladılar. Bu şoven dalga DGM Savcılığı'nın Zana ve Dicle hakkında idam istemiyle dava açmasıyla "taçlandırıldı".

Zana ve Dicle'nin kendi ulusal kimliklerine sahip çıkarak uzattıkları dostluk ve kardeşlik eli Batı yakasında gerici güçler tarafından kışkırtılan bir şovenist dalgayla karşılanırken aynı tutum, Kürdistan'da şenlik ateşleriyle ve havaya sıkılan mermilerle kutlandı. Bu olayın ortaya çıkarttığı gerçek, yakın gelecek açısından son derece önemli bir tehlikeyi gözler önüne seriyor. Egemen sınıflar ve gerici güçler gelişen Kürt ulusal hareketinin önünü kesebilmek ve yürüttükleri savaşa halktan destek alabilmek için, muhtemel bir Kürt-Türk çatışmasının koşullarını hazırlamaya çalışıyorlar. Ülkenin dört bir yanında birlikte yaşayan Kürtler ve Türkler arasında yaratılacak bir çatışma ortamının, kimlerin işine yarayacağı çok açıktır. Kendine düşman olarak Kürtleri alan bir Türk şovenizminin, özellikle batı yakasında yaşayan halk kitlelerini peşinden sürükleyecek bir güce erişmesi, uzun dönemli olarak halklar arasında giderilmesi olanaksız tarihsel bir düşmanlık yaratacağı gibi, kısa dönemde demokrasi mücadelesine önemli darbeler vuracaktır.

Kendisine devrimci, demokrat diyen herkesin iki halkı birbirine düşürmeye yönelik kışkırtmalar karşısında net ve kesin bir tutum almak zorunda olduğu açıktır. Kürtlerle Türkler arasında düşmanlık tohumlarının atılabilmesi için bugün gericilik tarafından istismar edilebilecek son derece uygun koşullar bulunuyor. Bu koşulları yaratan nedenlerin ortadan kaldırılması bu noktada özel bir önem taşıyor.

Tarihsel olarak Kürtlerle Türkler arasında örneğin, Yunan ya da bir Ermeni düşmanlığı gibi bir duygunun başat olduğu söylenemez. Ortak bir dine inanma ve özellikle de Kürtlerin uluslaşma sürecinin özel dinamikleri nedeniyle iki halk arasında doğrudan birbirlerini hedefleyen "tarihsel" bir düşmanlık dalgası şimdiye değin gelişmemişti. Ancak Kürt ulusal hareketinin bir uyanış dönemini yaşaması ve bunun PKK'nın eylemlerinde somutlaşan bir gerilla savaşı biçimini almasıyla birlikte, Türk şovenizmi de palazlanma zemini buluyor. Üstelik 90'lı yılların başlarında bütün dünyayı etkisi altına alan milliyetçilik dalgası da bu özgül duruma ekleniyor. Türkiye'de yıllardır sivil faşist hareketin bayraktarlığını yaptığı "dış türklere" ilişkin düşünceler, Sovyet Cumhuriyetlerindeki konjonktüre ve "yeni dünya düzeni" özlemlerine bağlı olarak resmi devlet politikasının unsurları arasına katılırken, "şovenizm" de dış Türklere yaklaşabilmenin ideolojik motifi olarak kullanılmaya başlandı. Gerek dış türkler sorunu gerek Kürdistan'da gelişen Kürt ulusal hareketi geleneksel Türk milliyetçiliğinin şoven bir içerik kazanmasını kışkırtan iki temel neden olarak ortaya çıkıyorlar. Bu iki temelde kendi dayanaklarını oluşturan şovenizmin özellikle Kürt sorunu etrafında toplumsal bir "histeriye" dönüşmesi pekala mümkündür.

Herşeyden önce Kürdistan'daki savaş ortaya "Vietnam sendromuna" benzeyen toplumsal bir psikoloji çıkartıyor. TC ordusunda savaşan askerlik çağındaki insanlar Kürt halkına karşı yürütülen "kirli savaşın" uygulayıcısı oldukları ölçüde kendi bilinçlerini de kirletiyorlar. Emir komuta zinciri içinde köyleri basan, kadınlara ve çocuklara işkence yapan, ölen ve öldüren insanlar aslında kendi dışlarında sürüp giden bir devlet savaşına katılıyorlar. Bu öyle bir çark ki, askere gitmezden önce sıradan bir yaşantı içinde olan binlerce genç insan bir anda bambaşka insanlar haline dönüşmek zorundalar. Ama bir insanın bu tür davranışlarda bulunabilmesi için eylemlerini haklı kılacak bir ideolojik bakış açısıyla koşullanması gerek. Herhangi bir şizofrenik bölünmeye uğramamanın garantisi, bütün o işkencelerin baskı ve zulmün açıklanabilir ve haklı görülebilir olmasına bağlı. İşte şovenizm tam bu noktada devreye sokuluyor. Türklerin iyi, Kürtlerin ise "ülkeyi bölüp parçalamak isteyen" bölücüler ve hainler olduğuna inandıktan ya da inandırıldıktan sonra artık her şey daha kolay yapılabilir ve savunulabilir hale geliyor. Genel anlamda işkencenin kurban ve cellat arasında işleyen ana teması, özel olarak K[illegible] giden kirli savaş için de geçerli. Kendinin iyi karşıdakilerin [illegible] linç karşı tarafa yapılacak her şeyi meşrulaştırıyor. Ama savaşta öldürmek kadar ölmek de var. Kürdistandan batı yakasına gelen her cenaze üzerinde rahatlıkla şovenizmin yükselebileceği bir zemin yaratıyor. Oğlu PKK'lılar tarafından öldürülen her anne ve baba, akrabalar, hemşehriler potansiyel olarak şovenizmin çağrısı altında toplanacak bir kalabalık oluşturuyorlar. Savaş uzayıp gittikçe cenaze sayıları arttıkça şovenizmin kendi bayrağı altına çağırabileceği kitle de artıyor. Askerden sağ dönmeyi başaranlar ise kendi köylerine , kasabalarına mahallelerine eylemlerini meşrulaştırmak için bir savunma mekanizması olarak benimsedikleri şovenizmi taşıyorlar. Sonuç olarak Kürdistanda işkence görenlerin sayısı arttıkça batıda işkence yapanların ya da yapmış olanların sayısı hızla artıyor. Bu da kurban ya da cellat olarak şiddeti gündelik yaşamda tanımış, onunla birlikte olmuş insanlardan oluşan bir toplumsal yapı ortaya çıkartıyor. Bunun bir toplumu içten içe çürüten, histerilere kapılmasını kolaylaştıran önemli bir faktör olduğu açıktır.

Sorun Kürtler açısından değişik özellikler de taşıyor. Yıllardır horlanan ezilen yoksul Kürt gençleri, kendilerini ifade edebilecekleri bir başkaldırı odağı olarak PKK'yı ve eylemlerini görüyorlar. Eylemler başarı kazandıkça kendini daha açık bir tarzda ifade etme bilinç ve cesaretini edinen Kürtler açısından ortaya tam bir ulusal uyanış süreci çıkıyor. Özellikle metropollerde Kürtlerle Türkler arasında yaşanan bu karşıt süreçler eğer iki halkın birlikte varoluşları konusunda bir temel sağlanamazsa, çok kolaylıkla etnik ve kültürel çatışmalara, hatta siyasal nedenlerle kışkırtılmaları durumunda katliamlara dönüşme tehlikesini içinde barındırıyor.

Kürt sorununu bir demokrasi sorunu olarak değil de bir "tenkil" sorunu olarak gören resmi devlet politikalarının kaçınılmaz sonucu toplumsal bir çatışma noktasına varılmasıdır. Kürt sorunu "askeri" bir sorun olarak görüldüğü sürece bu sonuçlardan kaçınabilmek olanaksızdır. Bu nedenle Türkiyeli devrimcilere özel bir görev düşüyor. Derhal savaşa son verilmesi, Kürt sorununa demokratik bir çözüm aranması ve siyasal çözüm biçimlerinin devreye sokulması için yoğun bir çaba gerekiyor.

Dora grevi bitti

8 aydır süren Dora Plastik grevi, Las Petkim-İş'in becerisiyle (!) bitirildi. Sendika bu süreçte, Dora işçisinin kazanma inancını tüketerek, fabrikayı kapatma niyetiyle davranan işverenin çıkarlarını gözetti. Sonuçta, 130 işçi işinden oldu.

8 aydır süren Dora Plastik grevi ...petkim-İş üyesi 130 işçi tarafından ...larca yürütüldü.

Aylarca süren grev boyunca yalnız ...an, destek görmeyen işçiler; sendi...an da "Japon modeli" gereği taktik...nin yıkıcı-yıpratıcı etkisi altında, ...anma inançlarını yitirdiler. Dora patronlarının istediği koşulları kabul edip çıkışlarını almak zorunda kaldılar.

Grev bitti. Patronların istediği gibi fabrika kapatıldı. 130 işçi kıdem ve ihbar tazminatlarının üçte birini peşin alarak fabrikadan çıkışlarını aldılar. Geriye kalan üçte ikilik tazminat miktarı 1992 yılı içinde işçilere ödenecek.

Ayrıca işçilerin 8 maaş alacakları var. Bu da 1992 yılında ödenecek. Üstelik tüm bu tazminat ve alacaklar asgari ücret üzerinden hesaplanarak belirleniyor. Çünkü Dora işçilerinin ücretleri iki dönem toplu iş sözleşmesi yapmış olmalarına rağmen asgari ücretin üzerine çıkabilmiş değil.

İşte Laspetkim-İş Genel Başkanı Vahdettin Karabay'ın "ülkemizde uygulalamaktan şeref duyarız" dediği Japon modelinin uygulanmasının bir sonucu. Dora grevi; başlama nedeninden sürdürülüş biçimine, sürdürülüşünden bitiş koşullarına kadar tümüyle işçilerin büyük zararlar gördüğü tam bir Japon sendikacılığı uygulamasıdır. Dora grevi, 8 ay önce sendikayla işverenin ücret zamları ve sosyal haklar konusunda tamamen anlaşmış olmasına rağmen, sözleşme farklarının ödeme zamanı konusundaki anlaşmazlıklardan dolayı Laspetkim-İş tarafından başlatıldı. Oysa böyle bir gerekçeyle greve çıkıldığı görülmüş değil. Böyle bir başka örnek yok. 8 ay süren grev boyunca sendika olayı kamuoyuna maletmek için hiçbir şey yapmadı. Lastik işkolunda çalışan 22874 üyesi olduğu halde -ki bunlar içinde Lassa Brissa gibi önemli fabrikalar da var- buralarda Dora grevi için en küçük bir dayanışma faaliyeti yapmadı. Lafa geldiğinde Laspetkim-İş dayanışma grevinin en ateşli savunucusudur. Ama pratikte işyeri verimliliğini esas alan Japon sendikacılığını uygular. Lassa ve Brissa'da ufak çaplı bir iş yavaşlatma eylemi bile Dora grevini kamuoyuna maledecek ve belkide grevcilerin kazanmasını sağlayabilecekti.

Grevin bitişi ise tümüyle işçilerin aleyhine bir biçimdedir. Üçte ikisi 15 yıldan fazla bir süredir aynı işyerinde çalışan işçilerin işverenle iki dönemde toplu iş sözleşmesi imzaladıkları halde ulaşabildikleri ücret düzeyi asgari ücret miktarıdır. Ve tüm işçiler asgari ücret üzerinden kıdem ve ihbar tazminatı almak zorunda bırakıldılar. Üstelik bu tazminatların ancak üçte biri peşin ödendi. Diğer üçte ikilik kısmını ise enflasyonun ne hale getireceği ortada.

Peki işçiler bu çözümü nasıl kabul ettiler? Çünkü kıstırılmışlardı. Dayanacak güçleri kalmamıştı. Kazanma inançlarını yitirmişlerdi. Kendi işyeri örgütlülüklerini yaratamadıkları için patronların da sendika bürokratlarının da karşısında güçsüzdüler. İşyeri kapanacak, patron kaçıp gidecek, o zaman bunu da alamayacağız korkusuna kapıldılar. Çünkü korkuyu yaratıp besleyen, sinsi sinsi yayan sendikanın ta kendisiydi. "Burası kapanacak, bunu aklınıza sokun" diyen sendikaydı.

Patron-sendika bürokratı ikilisi yine kazandı. Konseylerimizi oluşturamazsak, işyeri komitelerimizi kuramazsak bu böyle sürüp gidecek.

Dilovası halkının okul direnişi sürüyor

İŞÇİLERİN SESİ (Gebze)

Dilovası'nda 15 Eylül günü baş...atılan okul direnişi devam ediyor. ...Polisan Boya Fabrikası'nın ilave ...bölümlerini inşa etmek üzere el ko...nulan ilkokul binasını, çevre halkı ...vermek istemiyor. Okuldaki öğren...cilerin bir başka okula gitmeye zor...lanması üzerine 110 İlkokul öğren...cisinin başlattığı boykot sürüyor.

Aileler ise halen okul önündeki ...öbeleriyle bir yandan, kendi elle...riyle yaptıkları okula sahip çıkar...ken, öte yandan da boya fabrikası...nın çevreye yaydığı kirli havanın ...artmasına yolaçacak olan ilave ...tesislere karşı çıkıyorlar.

Seçim günlerinde yapılan vaad...leri de gözönünde tutan mahalle ...halkı, aralarından 10 kişilik bir grubu Ankara'ya göndererek seslerini duyurmak istediler. Ancak hükümet kurma çabaları nedeniyle, seslerini duyuramadan sorunlarını "yetkililere" iletemeden geri döndüler.

İzmit valisiyle de görüşmeye çalışan mahalleliler umutlarını yitirmemişlerdi. Ancak, geçtiğimiz günlerde Milli Eğitim Müdürü Dilovası'na gelerek, ailelerle görüştü. "Elimden geleni yapacağım, yasal olan herşey yapılacak, ama bu arada çocuklarınızı okula gönderin, onlar bari bu işten zarar görmesin" sözleri üzerine aileler "Bu işin sonu gelmeyecek" diye düşünmeye başladılar.

Oysa Milli Eğitim Müdürünü Dilovasına getiren güç, mahalle halkının direnişiydi. Bundan sonra, bir yandan, Milli Eğitim Müdürünün verdiği sözlerin takipçisi olmak fakat bununla da yetinmeyerek, Çevrecilerden İnsan Hakları savunucularına kadar, kendi sorunlarıyla ilgili olan herkesin desteğini istemek gerekir. Ne var ki, önderlik eksikliğinin yoğun olarak yaşandığı direniş, okulu beklemekten öteye geçirilemiyor. Ve açık ki bekleme süresinin uzaması mahalleliden çok Polisan'ın işine yarıyor.

Dilovası halkı için fazla seçenek yok. Ya okula sahip çıkmanın yeni yöntemleri zorlanacak ve okul "geri alınacak", ya da Polisan'ın işgaline gözyumarak evlerinde zehirlenmeye devam edecekler.

Birinci seçeneğin zorlanması için yeni yöntemler geliştirmek olanaksız değil.

Kemaller Deri direnişinde yeni bir aşama

Kemaller Deri'de üç aydır süren direniş bitti. Tarikatçı patron tarafından işten atılan işçiler mahkemeye başvurarak işyerindeki mallara (28.000 Zik deri) ihtiyati tedbir kararı aldırdılar. İş mahkemesi işçilerin alacakları konusunda bir karar alana dek patron 1.5 milyar lira değerindeki bu malları kullanamayacak. İşçilerin alacakları ise 300 milyon lira tutuyor. Mahkemenin ne zaman biteceği ise belli değil.

Sonuç olumsuz. Ancak bu durum işçilerdeki mücadele kararlılığının zayıflığından kaynaklanmıyor. Kemaller işçisi 3 ay boyunca işyerini yiğitçe savundu. Defalarca mal almak için gelen güvenlik güçleriyle karşı karşıya geldi. Patron fedailerinin tehditlerine kulak asmadı. İşverenin başka yerlerdeki işyerlerine (Merter) gidip sık sık burada gösteriler yaptı. Tarikatçı patron ve muhasebecisinden Kazlı sokaklarında hesap sordu. Sendikanın (Deri-İş) Kazlı şubesi de üzerine düşeni yerine getirmeye çalıştı. Ancak yine de başarı sağlanamadı.

Yaşananlar işkolunun bütününden kaynaklanan sorunun işyeri düzeyinde çözümlenmesinin güç olacağını gösteriyor.

Kazlı'daki deri patronları genellikle orta ve küçük sermayeliler. Aralarında kurdukları dernek aracılığıyla sıkı bir örgütlenmeye sahipler ve birbirlerini destekliyorlar. Kararlı bir sendikasızlaştırma ve sigortasız işçi çalıştırma politikası izliyorlar. Deri patronlarının bu tutumu, ancak Kazlı çapında ortak bir örgütlenme ve eylemlilikle aşılabilir. Tek bir işyerindeki patron saldırısına karşı, tüm Kazlı çapında bir tavırla cevap verilebilirse ancak o zaman Deri patronlarının politikaları bozulabilir. Bunun için ise sendikal örgütlülük yeterli değil. İşçilerin geniş örgütlülüklerini yaratmaları ve ortak davranış bilincini hep birlikte üretmeleri gerekiyor.

Deri patronları Kazlı çapında saldırıyorlar. Deri işçileri de Kazlı çapında cevap vermeliler.

Petkim işçisi eylemi durdurdu

İŞÇİLERİN SESİ (İzmit)

Petkim işçileri 1991 toplu sözleşme farklarının ücretlere yansıtılmaması nedeniyle 12 Kasım günü eyleme başladı.

Bir süredir farkları almak için yapılan görüşmeler sonuç vermeyince, Petrol-İş sendikası işçi ve işyeri temsilcileriyle yaptıkları değerlendirmeler sonucu, farkları almak için eylemler yapmaya karar verdiler.

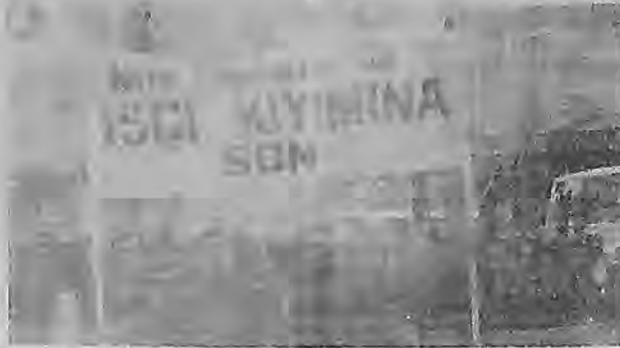
Petrol-İş Yarımca Şb. Bşk. Ali Buğdaycı, "Sözleşme farklarının yansıtılacağını Bakan Fahrettin Kurt söylemiştir. Bu konuda genel müdür Faruk Yağız'a talimat verilmiştir. Ancak bu karar uygulanmamaktadır." dedi.

İlk gün yemek boykotu yapan, daha sonra da servislerden inerek yürüyüş gerçekleştiren işçiler, yeni hükümetin kurulmasının ardından bir bekleyişe girerek eylemlerini şimdilik ertelediler.

Nuh Çimento Fabrikası'nda işçi kıyımı

■ *Büyük kar eden Nuh Çimento Fabrikası kağıt üzerinde "zararda". Bunun faturası işçiye kesilmek isteniyor. İşçiler dokuzar dokuzar kapıya bırakılıyor. Çıkarılan işçi sayısı 254 oldu. Amaç sendikasızlaştırmak.*

■ *Nuh Çimento işçileri haklılıklarını, E-5 Karayolu'nda, pankartlarını açarak sloganlarını haykırarak dile getirdiler. İşçilerin direnişi sürüyor.*

İŞÇİLERİN SESİ(İzmit)

Nuh Çimento 25 yaşını K.Kıbrıs'ta Salamis Oteli'nde görkemli törenlerle kutladı. Nuh Çimento Yön. Kurulu Başkanı Muharrem Eskiyapan başarılı işadamı seçildi. Kutlama toplantılarına bölge bayileri ve yöneticiler de katıldı. Eğlendiler, yediler, içtiler, başarı plaketleri dağıttılar. Ya işçiler! Bu başarının! gerçek sahibi işçiler; onlara da kapı önüne konulmak sokağa terkedilmek kaldı.

Sözleşmenin imzalanmasından bu yana her ay 9 işçiyi işten atan işveren bu güne kadar toplam 254 işçi işten çıkardı. Son olarak Nuh Çimento'ya bağlı Kağıt Torba Fabrikası zarar ediyor gerekçesiyle kapatıldı. 59'u kadrolu olmak üzere 70 işçi çıkarıldı. Yemekhane kısmının taşerona devredilmesi ve diğer bölümlerden çıkarılması düşünülen işçilerle birlikte bu sayı 200'ü bulacak.

Yıllık üretimi 1 milyon 600 bin ton, Türkiye payı %5,33 (Türkiye üretimi 30 milyon ton). Nuh Çimento'nun tüketim payına iştiraki % 23,16 civarında. Ve tabi ki kar eden bir kuruluş.

Kapatılan Kağıt Torba Fabrikası'ndaki durum ise şöyle; 3 yıl öncesine kadar ürettiği malla işçi ücretleri dahil fabrikanın tüm maliyet giderlerini karşılıyor. Genel Müdür'ün Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne verdiği rapora göre 24 miyon 500 adet kağıt torba üretildiği, maliyetin torba başına 685 liraya geldiği ve fabrikanın zarar ettiği belirtiliyor. Ve fabrikanın kapatılması isteniyor.

Oysa işveren vekillerinin verdiği rakamlar durumun hiç de böyle olmadığını kaydediyor. 90 yılında 30 milyon 500 adet, 91 yılının 10. ayının sonunda 29,5 milyon kağıt torba üretiliyor. Bu rakamlara Nuh Makama, Petkim, Ak Çimento ve benzeri fabrikalara ürettiği kağıt torba miktarları dahil değil. Sözü edilen üretim sadece Nuh Çimento için. Marmara bölgesinin en büyük, Türkiye'nin ise ikinci büyük kağıt torba fabrikası zarar değil kar ediyor.

İşverenin hedefi iki yıl içinde sendikayı ortadan kaldırmak olunca kar eden işletme kağıt üzerinde zarar da eder kapatılır da. Türkiye'de bir yandan çağ atladık edebiyatı yapılırken diğer yandan atılan işçilere "zarar ediyoruz" demek gelenek haline geldi. Zarar eden(!) bu şirketler nedense bir türlü batmıyor. Nuh Çimento'da olduğu gibi kuruluş yıldönümlerini yurtdışında, lüks otellerde kutluyorlar.

İşçilere de E-5 Karayolu'nda yürümek düşüyor. Kıbrıs'ta kutlama yapıldığı günlerde Çimento işçileri işten atılmalara karşı tepkilerini E-5 Karayolunu trafiğe kapatarak tepkilerini gösteriyorlar. 26 Kasım'da vardiya çıkışı, örgütlü oldukları Çimse-İş Sendikası Hereke Şube yöneticileri ile birlikte yürüyen işçiler fabrika önünde toplandılar. "Nuh Çimento'da işçi kıyımına son" pankartı açarak Karayoluna çıktılar. Fabrika'dan Hereke merkezine kadar yürüyen işçiler "İşçi kıyımına son", "Ya hep ya hiç ", "İşçiler el ele genel Greve", "Ölmek var dönmek yok" sloganlarını haykırdılar. Hereke merkezinde gösterilerin devam eden işçiler adına İşyeri Baştemsilcisi bir konuşma yaptı. Baştemsilci "işten atılmalar karşısında bıçak kemiğe dayanmış durumda, ne gerekiyorsa onu yapacağız. Direnmekten başka yolumuz yok" dedi.

Nuh Çimento işçileri 28 Kasım sabahı da toplu vizite eylemi gerçekleştirdiler. Aynı gece aralarından seçtikleri komiteyi Ankara'ya uğurladılar. Komitenin görevi Ankara'daki yetkililere sorunlarını aktarmak. Nuh Çimento işçilerinin direnişi kazanana dek sürecek.

Kütahya Porselen:

Grev bitti dertler bitmedi

İŞÇİLERİN SESİ (Eskişehir)

Kütahya Porselen'de Ekim 1990'da başlayan grev ve daha sonraki süreçte yaşanan gelişmeler, Aralık 1991'e geldiğimiz şu günlere dek işçilerin ağır mağduriyetlerine yolaçtı.

Kütahya Porselen işçisi greve çıkmadan önce, patronlar kendilerini grev şartlarına hazırlamak için işçileri günde 8-9 saate varan fazla mesailerle çalıştırdılar. Bir taraftan da özel bir firmanın Kütahya Karo Seramik fabrikasına montaj işçisi olarak alınan işçilere seramik işçiliği öğretildi. Sonunda beklenen gün geldi. Kütahya Porselen işçileri fabrikayı yıkayıp temizlediler, makinaları yağladılar ve Ekim 1990'da greve çıktılar.

Grev başlangıcı onlar için umut vericiydi. Grevle istedikleri ücreti alacaklarına inanıyorlardı. Grevi hiç yaşamamış olmalarına rağmen grev süresince eylem yapılması gerektiğini biliyorlardı. Fakat sendika (Çimse-İş) yönetimi işçileri sürekli olarak eylemden geri tuttu. Derken Bakanlar Kurulu 26 Ocak 1991 günü tüm yurtta grevleri 60 gün süre ile erteledi. İşçiler gönülsüz olarak işe döndü. Ancak iki gün sonra işverenle sendika arasında imzalanan bir protokol, işçilerin üretime devam etmelerini engelliyordu. Bu protokolde şöyle deniyordu: " Grev esnasında gerekli bütün tedbirlerin alınmış olmasına rağmen fabrikamızın ve ünitelerinin teknik özellikleri sebebiyle derhal çalışmaya ve işlemeye başlaması mümkün olmamaktadır. Teknik yönden bu zorlayıcı sebeplerin ortaya çıkması sebebiyle; işin yapılamamasının bir haftadan fazla süreceği tarafınızca da açıkça bilinmekte olduğundan, hizmet akdinizin askıya alınmasına zaruren karar verilmiştir." Bu karar birer tebligatla işçilere bildirildi ve işçilerin bir haftalık yarım ücretleri ödendi. Bir daha da ne sendika ne de işveren işçileri aramadı.

Bakanlar Kurulunun getirmiş olduğu süre dolunca grev yeniden başladı. Fakat işçilerin başlangıçtaki umutları giderek umutsuzluğa dönüştü. Yerel basındaki bir-iki gazeteden başka ne ulusal basında ne de kamuoyunda destek bulamadılar. Arada bir toplanılan kahvede oluşan ortam sonucu, eylemler yapmak düşüncesi belirginleşiyordu ve bu doğrultuda sendika zorlanıyordu. Bu sırada, işçi temsilcileri Vali ile görüşmeye çıktılar. Vali, elinden gelen her şeyi yapacağını, ancak işçilerin şehirde gösteri yürüyüşü yapmalarına izin vermeyeceğini söyledi. Daha sonra, yine bir kahve toplantısından sonra işçiler fabrika önüne siyah çelenk bıraktılar. Toplu olarak Pa Fuk-Fon'dan para isteme ve açl gnevi yapma gibi eylemler ise, işçil ğe yakışmayacak eylemler olduğ gerekçesiyle sendika tarafından ön lendi.

Olaylar böylece sürüp giderken sendika 6 Haziran 1991 günü işvere nin istediği rakamlarla toplu sözleş meyi imzaladı. Daha önce 250-30 bin lira olan ücretler, işverenin iste doğrultusunda % 110+200 bin li ile bağlandı. Ne varki olaylar bunu la da bitmedi. İşveren, fırınlarda ar za olduğunu ileri sürerek, askıya al nan hizmet akitlerine dayanarak 29 işçiye işbaşı yaptırmadı. Yapılan a açıklamada, bu işçilerin 30 gün içi de tekrar işe alınacakları söylend Fakat daha sonra bu süre 60 güne ç karıldı. Ve, toplu sözleşmenin imz lanmasından 6 ay geçmesine ra men, halen bu işçiler işlerine dön mediler. Bu konuda görüşlerini ald ğımız işçiler; sendika yönetimin kendilerine sahip çıkmadığını söyl yerek, işçilerin tabandan örgütlen sendika yönetimine gelmediği süre uzlaşmacı-sarı sendikaların istedikl ri gibi davranmaya devam edecek rini ifade ettiler.

Halkın büyük desteği ile kur muş olan Kütahya Porselen'in % hissesi, Kütahya'nın en büyük şirk lerinden olan Gürallar'ın elinde bu nuyor. Geri kalan hisseleri ise Be diye, İl Özel İdaresi ve halkın elin Gürallar kısa bir zaman önce tan men kendilerine ait olan Güral Porselen'i açtılar. Kütahya Por len'deki grev boyunca da Güral Porselen piyasayı elinde tuttu. arada, Gürallar, porselen işçisi alınteri ile yapılan Antalya'daki K Alibeyköy'ü hizmete soktu.

Kütahya Porselen grevi sırası Kütahya'da devrimci-demokrat y ların olmamasından dolayı, porse işçisine herhangi bir destek ver medi. Maalesef devrimciler, gre grev bittikten sonra ilgilenmeye b ladılar. Bu ise bireysel gayretl ötesine geçemedi. Bir grev nasıl şarılı olabilir? Kütahya halkının ve ilgi göstermesi nasıl sağla Grev neden başarısız oldu? gibi rular yok Kütahya'da. Bu yalnız selende değil, diğer işyerlerinde yok. Porselen işçisi, artık başka grevin başarılı olabileceğine inan yor.

Açıkça ifade etmek gerek grev silahının bu grevle işverenin lahı haline dönüşmesinde, sendik lar kadar grevle ilgilenmeyen, bil siz işçileri aydınlatmayan ve o desteklemeyen herkesin -özellikl devrimci demokrat insanların- var.

Çolakoğlu'nda direnişi işveren değil sendika bitirdi !

Çolakoğlu Metalurjı Fabrikası'nda işveren kendi güdümünde, sözünü dinleyecek sendika temsilcisi istiyor. Önce sözle uyarı -siz buna tehdit deyin- ardından işine son verme. Kısım Müdürü, Personel Müdürü, Fabrika Müdürü sırayla temsilciliğe aday olanları çağırıp "Aday olmayın, yoksa sizleri işten çıkarırız" uyarısında bulunmuşlar. İşçilerin sendikaya ve temsilciliğe aday olmanın yasal hak olduğunu belirtmesi üzerine de "Biz sizi uyardık, (tehdit ettik) gerisini siz bilirsiniz, bizden günah gitti" diye yanıtlamışlar. Ve temsilcilik seçimlerinden iki gün önce ikisi temsilci adayı üç işçinin işine son veriliyor.

Üstelik Çolakoğlu'nun bunun benzeri daha önceden de sabıkası var. Geçen yıl temsilcilik seçimleri öncesi 12'si temsilcilik adayı 110 işçinin işine son vermiş. Amaç kukla temsilciler seçtirmek. Amaç işçilerin elini kolunu daha fabrikadayken bağlamak.

Geçen yıl atılmalar karşısında suskun kalan Çolakoğlu işçilerinin bu yıl aynı oyuna verdikleri yanıt farklı oldu. Geçen yıl susmuşlardı, bu yıl şalter indirdiler.

8 Kasım gecesi işten atılan üç işçi kısım kısım dolaşarak arkadaşlarından, sınıf kardeşlerinden destek istediler. İşçiler arkadaşlarını "Ya birimiz ya hepimiz" sloganlarıyla karşıladılar. 12-8 vardiyası fabrikayı terketmeme eylemi başlatarak yemekhanede beklemeye başladı. 8-4 vardiyasında çalışanlar da aynı şekilde vardiya çıkışı yemekhaneye gittiler. Ve 4-12 vardiyası gece saat 12'de şalteri aşağı çekti. İşverenin yemek çıkarmayı durdurması üzerine Otomobil-İş Gebze Şubesi zeytin-peynir-ekmek temin ederek işçilerin aç kalmasının önüne geçildi. Yemek çıkarmayarak işçilerin birliğini bozamayacağını anlayan işveren, direnişin dördüncü günü ekmek arası tavuk yaptırarak işçilere dağıttırdı. Bu sadaka işçilerin arasındaki dayanışmayı daha bir perçinledi. Sadakalar pencerelerden dışarıya atıldı. İşverenin silahı böylece geri tepti.

İş kazalarının sık sık yaşandığı Çolakoğlu'nda toplam 840 işçi çalışıyor. 600'ü sendikalı olan işçiler mahkemenin aldığı "ihtiyat-i tedbir" kararı karşısında da direnişi sürdürme eğilimindeydiler. Öyle ki mahkeme görevlileri kararı tebliğ edecek işçi bulmakta dahi sıkıntı çektiler. Karar halaylarla karşılanırken "sonu 17/2 olsa bile direneceğiz" düşüncesi egemendi. Tam da bu anda Otomobil-İş Sendikası Genel Başkanı Celal Özdoğan devreye girdi. Ve sendika Gebze Şube yöneticilerine "Eğer siz bu işi bitiremezseniz işçi bana küfür etse de ben bizzat fabrikaya gelerek bu işe bir son vereceğim" dedi. Başkanın bu tavrı karşısında ise şube, "bu işi biz başlattık biz bitirelim" diyerek direnişe son verdi.

Çolakoğlu direnişi yasalarla geriletilip bitirilemeyen eylemlerin 3-5 sendikacı bozuntusu tarafından nasıl sona erdirilebileceğini ve Otomobil-İş genel başkanının sınıfa ihanet içinde olduğunu gösterirken, sınıfın kendi öz örgütlülüklerinin hayata geçirilmesi gerekliliğini de bir kez daha ortaya koydu.

Elektrofer işçileri maaşlarını direnerek alıyorlar

Daha önce işten çıkarmalar (40 ve 18 kişi) karşısında gereken tavrı geliştiremeyen Elektrofer işçileri işverenin maaşlar oranında üretimden alınan primleri kaldırmak istemesi ve maaşları geç ödemesi üzerine 5.11.91 tarihinde direniş başlattılar. Maaşları ödeninceye dek üretimi durduran ve fabrikayı terketmeyen işçiler 7.11.91 günü maaşların ödenmesi üzerine direnişe son verdiler. Otomobil-İş sendikasının örgütlü olduğu fabrikada işçilerin 282'si sendikalı, kalan 38 işçi ise kapsam dışı olarak çalışmakta.

Ücretlerin geç ödenmesi ve üretimden alınan payın kaldırılmak istenmesinden doğan gerginliğin halen yaşandığı fabrikada 140 işçinin atılacağı yolundaki söylentiler gerginliği had safhaya çıkarmıştır. Direnerek hakların alınıp korunabileceğini gören Elektrofer işçileri işçi kıyımı karşısında yaygınlaşan direnme eğiliminin, yeni bir halkasını yaratmaya adaydır.

Divriği Demir Çelik'ten Mektup:

■ *Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürü Sencer İmer, hükümetin kurulmasından sonra ulufe dağıtmaya başladı*

Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürü Sencer İmer, bağlı kurumlarda çalışan sözleşmeli teknik personel ile üst düzeydeki yöneticilere 1991 Kasım ayında aldığı kararla, 1 Temmuz 1991 tarihinden geçerli olmak üzere ücretlerine %30 ile %40 arasında zam yapmıştır. Bu arada sözleşmeli idari kadrodaki memura hiçbir ücret zammı yapmamıştır. Genel Müdür Sencer İmer bbu keyfi davranışı ile ücret dağılımındaki adaletsizliği iyice büyütmüştür. Demir Çelik sektörünün mali kriz içerisinde olduğunu beyan eden yetkililer, toplu sözleşmeden doğan işçi ücret farklarının tamamını halen ödememiş oldukları halde, sözleşmeli teknik personel ile üst düzey yöneticilerin ücret farklarını bir günde ödemişlerdir. İşçilerin örgütlü mücadelesinden sonra sözleşmeli idari personel de örgütlü bir şekilde yemek boykotu ve işe gelişte toplu yürüyüş eylemi yapmışlardır.

Divriği madenlerinde çalışan bir grup
İşçilerin Sesi okuru Sözleşmeli İdari Personel

CEMRE işçilerinin sendikalaşma mücadele

Bomonti'de kurulu Cemre işyeri ihracata yönelik kundura üreten ,130 kişinin çalıştığı, Cankurtaran Holding'e bağlı bir işyeri.

Oldukça kötü koşullarda çalışan işçilerin 90 kadarı üç ay önce Deri–İş'te örgütlenmek için başvuru yapmış. Sendika çalışmasını Ekim ayı içinde öğrenen işveren 21 Ekim günü tümü sendika üyesi 11, 7 Kasım'da 25 kişiyi işten çıkardı. Gerekçe ise üretim düşüşü. İşten çıkarılan işçiler fabrikayı ve gelişmeleri şöyle anlatıyor.

"Ücretlerimiz 500 bin –1 milyon arası. Çoğunluk asgari ücret alıyor. Ayda 180 saat mesaiye kaldığımız oluyordu. Buna rağmen bir gün mesaiye kalmazsan düşük zam, kötü muamele, horlanmayla karşılaşıyoruz"

"Hemen her sene örgütlenmeye çalışıyoruz. Atılanlar oluyor, başaramıyorduk. Bu sefer başaracağız"

"Emekliliğine 15 gün kalan, bu fabrikada 12 yıldır çalışan bir ablamızı da işten çıkardılar. "

"Bazılarımızı birahaneye, yemeğe falan götürdüler. Sendikadan vazgeçmemiz için para teklif ettiler. Ustalar ve yönetim işçileri tek tek çağırıp sendikadan ayrılırsanız işe dönebilirsiniz dedi. Kabul etmedik."

"Sendikalaşmak hakkımız, tüm haklarımızı kullanarak mücadel ceğiz"

"Beni direniş başladıktan gün sonra işten attılar. Nedeni d rika önünde bekleyen arkada yanına gidip onlarla konuşmam. "sen terörist misin, tazminatsız atarız" diye tehdit ettiler sonra d lar."

11 Kasım günü Munzur Pek gelerek fabrika bahçesinde atıla lere bir konuşma yaptı. Konuşm "Emin Cankurtaran sendikalaş sıcak bakar. Bu işten onun haber tur. Yerine bakanların marifetidi mesi ve uygulamaya yasal pros uyulmaması temelinde karşı çık ayrıca öğlen paydosu biter bitme lere "çalışan arkadaşlar işlerinin na" uyarısı yapması ilginçti. O çalışan işçiler öğlen yemeği yer rek çıkarılan arkadaşlarına deste dular.

Ancak ilerleyen günlerde iç üretimin devam ettiği, dışarıdan i rin gelerek çalıştığı, sendikaya üy mayan işçilerin üye olmamaya d ettiği görüldü.

Fabrika önünde bekleme şek 3 haftadır süren eylem genellikle düze geçiyor. Sendika çevreyle nışma örgütleme konusunda h hiçbirşey yapmazken işçiler de diliklerinden böyle bir harekete g yor. Bu noktada bilinç, örgütlenm mücadele deneyiminin azlığı ön bir sorun oluşturuyor.

3 hafta boyunca kitlesel destek zeyinde yalnız iki örnek var. Deri işçilerinin "Haklı Davanızda nınızdayız" pankartıyla yaptığı zi ve Yener Kaya'nın geldiği 19 K günü Deri-İş'e bağlı Aymasan işç nin 100 kişilik ziyareti. Küçüklü yüklü çok sayıda işyerinin bulun Bomonti bölgesi için bu destek bir ilk adım olmakla birlikte çok olduğu ortadadır.

Kapitalizmin bireyci, rekab anlayışının karşısında işçiler day ma bilincini ve pratiğini bu tür nişlerle geliştirebilirler. Çevre fab lar için de bir direniş örneği olm yanısıra Cemre 'deki gibi her dü dayanışma eylemleri örgütle maddi destek sağlamak, işçiler ar da birlikte hareket etme bilincini g tirmek için değerlendirilmelidir. işçilerden ve temsilcilerden baş rak yaratılacak bir örgütlenme a dan yukarı örgütlenecek işyeri kon lerini destekleyip güçlendirebilir.

Sağlık çalışanlarına sendika engeli

İstanbul Üniversitesi Kardiyoloji Vakfı'na ait hastanelerde çalışanlar üzerinde yoğun bir baskı var. Kendisiyle görüşmeye çalıştığımız bir çok işçi ve hemşire konuşmaktan çekinip, kuşkuyla çevrelerini gözlüyorlar. Sendikalaşma çabaları yasadışı uygulamalarla engellenmeye çalışılıyor. Göze batan işçiler işten atılıyor.

400 civarında, binaları ve araçlarıyla modern bir hastane olan Florance Nightingale yöneten kafalar bu düzeyde değil. 1990 başında faaliyete geçen hastanede sendika faaliyeti yeni başlamış.

Sağlık-İş sendikası yetkili olmadığı işyerleri için Çalışma Bakanlığına temsil başvurusu yapmış. Başvuru kabul edilerek 19 Ekim tarihli Resmi Gazete'de duyuru yapılmış.

Geçtiğimiz aylarda Florance Nightingale'de sendikalaşma çabası başladı. 70 civarında işçi üyeliğe karar verdi. Ekim sonunda hastane yönetimi çalışanları tek veya gruplar halinde hemşire yardımcısının odasına çağırarak "beyan" başlıklı "şimdiye kadar hiç bir sendikaya üye olmadım; bundan sonra da olmayacağım" içerekli yasal olmayan bir belge imzalatmaya çalıştılar. İmzalamayan işçileri işten çıkarılmakla tehdit edip psikolojik terör estirdiler. Buna karşın işçilerin bir kısmı belgeyi imzalamayı reddetti. Hastane yöneticileri tümüyle yasadışı olan bu belge kendilerine sorulduğunda "ilgimiz yok", "bu kışkırtıcıların işi" yanıtını verdiler; ve bu haberi nereden aldığımızı öğrenme çabası içine girdiler.

Sonraki günlerde 20'ye yakın işçi 13. maddeden işten çıkarıldı.

Sağlık-İş İstanbul Şube yöneticileri ise 2 ve 6 Kasım günlerinde yemekhanede bulunan işçi ve hemşirelere temsil kararı ve sendikaya ilişkin konuşma yaptı. Kendileriyle konuşmaya gelen işçilere ise cesaret vermekten uzak durdular. Yanlarına gelen ilk işçiye "Dikkatli ol izleniyoruz" dediler.

Mücadelenin daha başında olan işçiler, henüz sendikal bürokrasiyle tanışmadan kendi işyeri örgütlülüklerini yaratmalıdırlar. Sınıf bilinçli sağlıkçılar ileri unsurlarla birleşerek geniş kitleyi kavramaya, sınıf uzlaşmacı sendika zincirini aşmaya zorunludurlar.

Farklı işyerleri arasında kurulacak haberleşme, dayanışma, eğitim mekanizmaları hali hazırdaki sınırlı gücü en verimli biçimde kullanmayı sağlayabilir.

Hastanelerde işçi-memur dayanışması, personel-hemşire-doktor dayanışması, hastaneler arası emekçi dayanışması yaratılmalıdır.

Sivas'tan mektup

Halkevleri Sivas Şubesi'nin kuruluş yıldönümü kutlandı

1 Kasım 1991 tarihinde kuruluş yıldönümü kutlanmak istenen Sivas Halkevi, önüne çıkartılan bir takım engellerden dolayı 16 Kasım günü çoşkulu bir kalabalığın katılımıyla kutlamasını yaptı.

Türk-İslam senteziyle beslenen gericiliğin kol gezdiği bölgemizde, Halkevleri türünden demokratik kitle örgütlerinin önemi büyüktür. Saygın bir geçmişi olan Halkevlerinin Sivas'ta kuruluş yıldönümünün sevincini, yüzlerce yürek halinde türkülerimizi söyleyerek tattık. Çeşitli çevrelerden insanların varolduğu şenliklerde salon giriş ve çıkışları "Söz Karar Halka", "Halkevleri Halkın Gerçek Evi Olmalı" dövizleriyle donandı. Şenlik; panel, tiyatro ve dinletilerle renklendi. Uluslararası kardeşliğin dile getirildiği dinletilerde Kürtçe ezgiler büyük beğeni topladı. Eskişehir tabutluklarında açlık grevinde olan insanlarımız için söylenen türküler çoşku ile karşılanıp, cezaevindeki uygulamalar lanetlendi.

Oldukça çoşkulu bir atmosferde geçen şenliğin sonlarına doğru yaşanan bazı tatsızlıkları ise, biz Genç Halkevciler olarak kınıyoruz. Diyarbakır halkoyunlarını sergilemek için sahnede yerlerini alan arkadaşlarımız, kültürel kimliklerinin bir parçası olan dillerini halay çekerken en doğal biçimde kullanmak istediler. Tertip Komitesi ise, buna müsaade etmeyeceğini söyledi. Bunun üzerine durum değerlendirmesi yapan folklorcü arkadaşlar Halkevinin bu tutumunu protesto edeceklerini ifade ettiler. Programın bittiğinin açıklanmasından sonra sahneye koşarak programın bitmediğini haykıran folklor ekibi, "Bizi kültürel kimliğimizden dolayı oynatmadılar" diyerek kitleye konuşma yapmak isteyince, Tertip Komitesi tarafından sahneden indirildiler.

Biz genç Halkevciler olarak; halkların kardeşliğinin işlendiği şenliğimizde Tertip Komitesinin folklor ekibini oynatmama tavrını yanlış bulurken, folklorcü arkadaşların da neyin protesto edileceği konusunda hedefi yanlış seçen tutumlarını da aynı şekilde yanlış buluyoruz.

HALKEVLERİ HALKIN GERÇEK EVİ OLMALI

Sivas'tan
Genç Halkevciler

DAYANIŞMA ÇAĞRISI

Bir işçi arkadaşımızın kan kanseri olan 8 yaşındaki oğlu Barış Yiğit'e ilik nakli yapılabilmesi için yardımlarınızı bekliyoruz

T.C. Ziraat Bankası
Eskişehir Şubesi Hesap No:
30.003/407176-6

Gözaltında "kayıp"lar artıyor

■ *İnsan Hakları Derneği'nde, 29 Kasım günü bir basın toplantısı düzenlenerek Hüseyin Toraman'ın kaçırılmasına ilişkin gelişmeler aktarıldı.*

Son bir yıldır daha da yoğunlaşan devlet terörünün son kurbanlarından biri Hüseyin Toraman oldu. 27 Ekim günü sivil polislerce mahalle halkının gözü önünde gözaltına alınan Toraman için ailesi savcılık, TBMM- Bakanlık düzeyinde girişimlerde bulundu. Ancak nerede olduğu açıklanmadı. Önce gözaltına alındığını kabul eden polis, sonra almadığını iddia etti. Polis ve savcılık Toraman'ı başkalarının kaçırmış olabileceğini iddia etmesine karşın bu konuda bir çalışma yapmadı. Ailesi ve arkadaşları 8 gün süren bir açlık greviyle olayı kamuoyuna yansıtmaya çalıştı. Olaya ilişkin gelişmelerin aktarıldığı 50 kişinin katıldığı basın toplantısında ayrıca 18 Kasım günü gözaltına alındıktan sonra kendisinden haber alınamayan Erhan Meydan , karakolda işkence gören liseliler ve gözaltında işkence gören Engin Taşdelen için açıklamalar yapıldı.

İnsan Hakları Derneği İstanbul Şube Başkanı Ercan Kanar bütün bu olaylar nedeniyle Hayri Kozakçıoğlu, Mehmet Ağar, 1. Şube Müdürü ve karakol amirlerinin görevden alınması ve soruşturma açılması gerektiğini açıkladı.

Yeni Dünya "Demokrasisi"

DYP'yle SHP arasında oluşturulan ...isyon hükümeti özellikle "demok-...leşme" konusunda vaadettikleriy-...geniş toplum kesimleri açısından ... bir "umut" olarak ortaya çıktı. ...une değin devrimci-demokrat ke-...lerin mücadelesini verdikleri bir demokratik hak ve özgürlük talebi ... hükümetin programında yeralı-... Paris şartlarına uygun bir insan ...ları standardı, ILO ilkelerine uy-...ş ve sendika yasaları, YÖK'süz üniversite ortamı, "hukuk devleti", ve ifade özgürlüğü, Anayasa deği-...ği vs..

Gerçekleştirebilirlikleri bir yana ... bu taleplerin dile getirilişi bile ... bir dönemle yüzyüze olduğumu-... ortaya koyuyor. Bütün bu gelişme-... anlamak, üzerinde politika yapaca-... yeni koşulları anlamak demek. ...nedenle koalisyonu bu türden va-...rde bulunmaya iten koşulları orta-... koymamız gerekiyor.

Seçim değerlendirmemizde "Tür-... bölündü" demiştik. Gerçekten de ...n sonrasında ortaya çıkan tablo ... bir siyasal partinin toplumun geniş ...mlerini arkasına almadığını göste-...rdu. Bunun düzenin kendini de-...ettirebilmesi noktasında önemli "temsil krizi" anlamına geldiği ve "temsil krizleri" sarmalında ancak bir ideolojik çekim odağı yarat-...la, diğer bir ifadeyle yönetilenle-... onayı"nın alınabilmesi için gerekli ... yeni bir mutabakat zemini sun-...la çıkılabileceği ortadaydı. Hiç bir ...al partinin egemen sınıfların özel ...larını toplumun genel çıkarı ola-... formüle edebilecek bir performans ...leyemediği koşullarda, DYP-SHP ...syonu önerdiği hükümet progra-...ı ifade ettiği politik-toplumsal ...mle ve halk kitlelerine vaadettik-...le böyle bir "toplumsal mutaba-... sağlama iddiasındadır. Koalisyon ...ola bölünmüş ve parçalı Türkiye ...sındaki ideolojik-politik boşluğu ...rmaya çalışıyor.

Ama hepsi bu kadar değil. Yeni bir ...bakatın temel motifleri olarak in-... haklarını ve demokrasiyi öneren ...syon, aynı inançla serbest piyasa ...nomisine de dört elle sarılıyor. İn-... hakları, demokrasi, serbest piya-... Bu kavramlar 80'li yılların sonla-... itibaren kimsenin dilinden düş-... Dünyanın yeni ideolojik ikli-... sürekli olarak bunlara ...me yapılıyor. Koalisyon da işte bu noktada sözkonusu kavramları ... programı olarak öneriyor. Türki-...ndan bu bir yenilik mi? Evet. ...eni dünya koşullarında düşünül-... bunun şaşırtıcı bir yanı bu-... Bu nedenle de sorunu her ...n önce değişen yeni dünya koşul-...nde ele almak gerekiyor.

...DÜNYA DÜZENİ VE YENİ DÜNYA ...KRASİSİ"

...ğu Avrupa ülkelerindeki çöküşe ...l olarak emperyalist-kapitalist ...nde de yeni politik strateji arayış-... kendini dayattı. Karşıt sistemin ...ında ve kendi ifadeleriyle "Do-...u kutuplaşması" ekseninde anlam kazanan emperyalist stratejiler, sözkonusu eksenin ayaklarından birinin ortadan kalkmasıyla birlikte geçerliliğini yitirdi. Bush'un "Yeni dünya düzeni" olarak tanımladığı çerçeve içinde emperyalist politikaların alt kavramları belirmeye başladı. Bu değişimin ikinci dünya savaşı sonrasında ortaya çıkan ve ABD politikalarında "soğuk savaş disiplini' olarak adlandırılan tarihsel değişime benzer bir içerik taşıdığı açıktır. Gerek emperyalist ülkelerin iç ilişkileri açısından gerekse de emperyalist ülkelerin bağımlı ülkelerle ilişkileri açısından bugünün dünyasının 1950'ler konjonktüründe oluşan kavramsal çerçeve içinde düşünülmesi olanaksızdır. Sözkonusu ilişki ve çelişkileri artık daha karmaşık bir düzlemde tanımlamak gerekiyor.

Örneğin eski dönemin ABD politikaları açısından asıl stratejik ekseni "hür dünya/komünist dünya" ayrımı oluşturduğu için özellikle yeni sömürge ülkelerdeki rejimlerin ele alınış perspektifi "komünizmin yayılmasını engelleme" şeklinde beliriyordu. ABD Ulusal Kurtuluş Savaşları olgusunu da bu bağlamda değerlendiriyor; ulusal hareketleri ve bağımsızlıkçı eğilimleri "olası" bir komünizmin tehlikesi olarak sunuyordu. Buna bağlı olarak da emperyalizme bağımlı ülkelerin iç rejimleri bir "komünist sızma" ve "iç düşmanlar" fobisine göre biçim alıyordu. Yeni sömürge ülkelerde demokrasinin gelişememesi de hep "komünizm tehlikesi" gerekçe gösterilerek açıklanıyor; demokratik hak ve özgürlüklere komünizm için sıçrama tahtası olabilecekleri gerekçesiyle karşı çıkılıyordu. Bu nedenle de CIA destekli hükümet darbelerinden, Pentagon uzantılı kontr-gerilla örgütlerine, tek kişilik diktatörlük rejimlerinden faşist yönetimlere varıncaya değin bir çok baskıcı denetim yöntemi emperyalst ülkeler tarafından bağımlı ülkelere dayatılıyordu. Kuşkusuz bizim gibi ülkelerde demokrasinin bulunmayışı sadece dış faktörlerle açıklanabilecek bir olgu değil. Sermaye birikimini tamamlayamamış, kaynak sorununu çözememiş bir çarpık kapitalizm emperyalizme bağımlı olmadan kendini üretme kapasitesinden yoksundur. Bunun doğal sonucu bağımlı ülke burjuvazisinin kendi demokrasisini bile üretmekten aciz oluşudur. Türkiye'de bu yapısal sorunlar var olduğu sürece burjuva demokrasisi bir hayaldir. Çünkü Türkiye burjuvasizi yalnızca kötü burjuvalardan oluştuğu için değil mecbur olduğu için ülkeyi zor yöntemleriyle yönetiyor.

Ne var ki; gerek dünya düzleminde gerekse Türkiye'de "soğuk savaş"ın sona ermesi "yeni" yöntemleri zorunlu kılmaktadır. Bu yukarıda ortaya konulan yapısal faktörler nedeniyle batılı anlamda bir burjuva demokrasisi olmayacaktır. Ama yeni dünya düzenine uygun bir yeni dünya "demokrasisi" olarak şekillendirilmek istenecektir. Şimdi yeni dünya "demokrasi"sinin asli kavramları olarak önerilen serbest piyasa, insan hakları ve demokrasi düşünceleri temelinde yeni "toplumsal mutabakat"lar oluşturulmaya çalışılıyor. Kuşkusuz yeni bir konsensüs yaratmak için bu kavramların seçilmiş olması bir rastlantı değil. Her üç kavram da batı tarafından Doğu Avrupa'daki rejimlerin çöküşünü hızlandırmak için birer ideolojik silah işlevi gördü. Ayrıca her üç kavram da emperyalist metrapollerdeki halk kitleleri için birer "kitle ideolojisi" formu kazandılar. Dolayısıyla acil bir karşıt sistem tehlikesinin bulunmadığı koşullarda serbest piyasa, demokrasi ve insan hakları düşünceleri çerafında oluşturulacak bir toplumsal mutabakat düzleminin asli işlevi emperyalist sistemin hegamonyasının daha uygun araçlarla sürdürülmesinden başka bir anlam taşımamaktadır.

YENİ DÜNYA "DEMOKRASİSİ" VE DYP-SHP KOALİSYONU

Dünya çapında ancak ikinci dünya savaşı sonrasıyla kıyaslanabilecek oranda köklü bir değişim sürecinin yaşandığı koşullarda iktidara gelen DYP-SHP Koalisyonun bu değişimin dışında kalması düşünülemezdi. Bu nedenle yeni hükümetin programını serbest piyasa ekonomisi, insan hakları ve "demokrasi" söylemi temelinde kurması şaşırtıcı sayılmamalı. Aslında koalisyon tarafından çerçevesi çizilen değişimlerin ilk adımları daha Körfez Savaşı döneminde Özal tarafından hazırlanmıştı. Ancak Özal 12 Eylül'ü sırtında taşıma zorunluluğundan ve başka bir takım faktörler nedeniyle başarılı olamamıştı. Şimdi DYP-SHP, Özal'ın Özalvari yöntemlerle gerçekleştirmeye çalıştıklarını bu kez kendi tarzlarında tamamlamaya çalışıyorlar. Bu noktadaki temel farklılık ise Koamisyonu oluşturan güçlerin ve özellikle de Demirel'in 12 Eylül rejimiyle kurmuş olduğu ilişkiden kaynaklanıyor.

Bütünüyle eski dünyanın kuralları çerçevesinde şekillenen 12 Eylül rejiminin hala varlığını sürdüren izleri, Türkiye'ye yeni dünya düzeni tarafından dayatılan "değişim sürecini" yakından etkiliyor. Bu noktada 12 Eylül'den çıkma programıyla yeni dünya düzenine ayak uydurma programı birbiriyle kesişiyor. Yeni hükümetin programı bu nedenle her iki sürecin bileşkesinde oluşuyor. Koalisyon Özal'dan farlı olarak kendi stratejik yönelimini özel bir 12 Eylül karşıtlığı vurgusu içinde çiziyor. Bu noktada sürece damgasını vuran tarzın, koalisyonu oluşturan güçlerin kendi "misyon"larına göre biçim alacağını belirtmeye bile gerek yoktur.

Özetle gazete başlıklarında "devrim gibi" manşetlerle yer bulan demokrasi programı Türkiye açısından yönetenlerle yönetilenler arasındaki yeni çerçeve için öngörülen bir mutabakat düzlemi olarak tasarlanıyor. Açıktır ki bu, yönetenler aktif katılımı, yönetilenlerin (başka seçenek bulunmadığı için) pasif onayıyla sağlanan bir zoraki mutabakat. Ama, bu nedenle söz konusu programı bir aldatmaca olarak görmek yada egemen sınıflar açısından oluşturulan böyle bir "toplumsal uzlaşma" zemininin solun programını iptal ettiğini düşünmek son derece yanıltıcı bir tutum olacaktır.

Ancak solun DYP-SHP koalisyonu karşısında nasıl bir tutum takınacağını tartışmadan önce bu programın gerçekleşebilme koşullarını tartışmak önem kazanıyor. Gerçekten de Türkiye'de böyle yeni bir mutabakata direnmek için yeterince tarihsel ve yapısal karşıt faktör bulunuyor. Bütün bu faktörlerin tartışılması ise yakın dönemde Türkiye'deki güncel gelişmelerin ne yönde şekilleneceği üzerine bir tartışma olacaktır.

KOALİSYON PROGRAMI VE OLASI YÖNELİMLER

Evet, koalisyon programı yeni dünya düzenine uyumun ve 12 Eylül'den çıkışın bileşkesinde oluşuyor;ancak , bu bileşkede kurulacak olan ya da kurulması hedeflenen mutabakatın gerçekleşme şansı bulunuyor mu? iğer bir değişle böyle bir programın gerçekleşmesi ne tür gelişmelere bağlı olarak şekillenecek?

Herşeyden önce "Devrim gibi" diye nitelenen söz konusu adımların devletin yapısında herhangi bir köklü değişimi öngörmediğini söylemek gerekiyor. Yapılması hedeflenen, bu güne değin farklı işlerle iştigal eden devlet kurumlarının ve devlet içinde kümelenmiş faşist odakların dağıtılması değil, onların eylemlerine "hukuksal" bir sınırlama getirilmesi. Yani yine Kontgerilla yine MİT ve yine siyasi polis var olacak, ama sadece vaadedilenler temelinde konuşacak olursak bu benzeri örgütler artık işkence, katlim, yargısız infaz gibi eylemleri "hukuk" adına yapamayacaklar! Bu "hukuksal" boşluğu, Latin Amerika'da yaygın olan, ve son yıllarda Türkiye'de arz-ı endam eden gayrıresmi ölüm mangaları dolduramaz mı?

Bu ne yerden ne de yardan vazgeçen vaatlerle demokrasinin gerçekleşebileceği hiç de kolay görünmüyor. Devletin yapısal bir değişime uğratılmadığı koşullarda söz konusu kurumların nasıl bir davranış içine girecekleri, yılların işkencecilerinin hukuka saygılı devlet görevlileri haline dönüşecekleri koskocaman bir soru olarak ortada duruyor.

Ayrıca ekonomide tekelci burjuvazinin programını devreye sokacağını ilan eden ve gazete manşetlerine "yeni bir 24 Ocak" diye yansıyan istikrar paketine yönelik muhalefet karşısında, demokrasi vaatlerinin yolundan mı, yoksa yine baskı ve zor yolundan mı yürüneceği önemli bir gerilim olarak duruyor. Belki bütün bunlardan da daha önemli olan Kürdistan'daki gerilla hareketi karşısında DYP-SHP koalisyonunun takınacağı tutumidur. Gerçekten de bu konuda TC'nin resmi devlet politikalarından diğer bir ifadeyle Kontrgerilla yöntemlerinden vazgeçeceğine ilişkin bir emare bulunmuyor. Tam tersine en demokrat yüzünü takınan koalisyon programı Kürt sorununa gelindiğinde hala "üniter devlet", "ülkenin milleti ve ülkesiyle bölünmezliği" vb. anlayışlar temelinde çözümler üretilmeye çalışılıyor. Böyle bir mantıkla Kürt sorununda demokratik bir adımın atılamayacağı açıktır. Kürt sorununda ayrı, batı yakasında ayrı programlar uygulanması durumunda ortaya çıkacak olan çelişkinin ise her iki coğrafyada da demokrasi vaadlerinden rucu etmek gibi bir sonuca ulaşacağını görmek için kahin olmaya gerek yok. Giderek derinleşen ekonomik krizin ve kendini düzen karşıtı bir eylemlilikle ifade edebilme gücüne ulaşacak bir toplumsal muhalefetin özellikle de Kürt ulusal hareketinin "yeni dünya demokrasisi" içinde nasıl değerlendirilecekleri, vaadedilen demokrasinin ne menem bir şey olacağının "ayracı" olacaktır. Böylesi bir muhalefet hareketinin "yeni dünya demokrasisi" içinde "terörizm" sıfatıyla damgalanacağını ve buna uygun yöntemlerle bastırılmaya çalışılacağını öngörmek gerekiyor.

KOALİSYON PROGRAMI VE SOL

Koalisyon hükümetinin ilan ettiği program karşısında sol açısından başlıca iki tutum gözleniyor. Bunlardan birincisi hükümetin ilan ettikleri ile solun bütün programının gerçekleştiğini düşünen ve bu nedenle de "yeni dünya demokrasisi" içinde kendilerine ayrılan yeri seven, "bekleyen" solcular, SHP içindeki "sosyalistler" ile TBKP vb.dir. Görünürde karşıt uçta yer almalarına karşın bütün olup bitenlerin bir aldatmaca olduğunu ısrarla yineleyen çeşitli sol akımlar da aslında TBKP vb.leriyle aynı sorun alanını paylaşıyorlar. Bu iki kümelenme arasındaki bütün anlaşmazlık hükümet programının gerçekleşebilirliği üzerinedir. Oysa gerçekleşebilirliğinin ötesinde koalisyon programı tarafından öngörülen Türkiye tablosu içinde sol açısından son derece karmaşık ve yaratıcılık gerektiren görevler düşmektedir. Örneğin, işçi sendikaları yukarıdan dayatılan bu "toplumsal uzlaşma" programını benimseyerek bütün taşlarını bunun üzerine dizme gibi bir programı benimsemeye son derece eğilimlidirler. Varlık koşulunu ILO ilkelerinin gerçekleştiği bir siyasal yaşam üzerine oturtan bir işçi sınıfı hareketinin bundan böyle kendini boşlukta hissetmesi ve düzene toplumsal bir taban sağlama şeklinde davranması pekala mümkündür. İşçi sınıfı içinde bu tür eğilimler şimdiden uç vermeye başlamış durumdadır. Aynı durum memurlar, öğretmenler ve diğer kamu çalışanları için de geçerlidir. Resmi devlet kurumları olarak şekillenecek sendikalar karşısında devrimci-demokratik güçlerin nasıl bir tutum alacakları son derece önemlidir.

Tek tek mücadele alanları için geçerli olan bu durum en genelde sol bir muhalefet hareketinin bütünü için de geçerlidir. Şimdi sol ikili bir tutum takınmak zorundadır.

Bir yandan hükümet programında vaadedilenlerin gerçek bir takipçisi olurken, diğer yandan ortaya çıkan yeni olanaklara kendi damgasını basmaya hazırlıklı olmalıdır. Böyle bir işin ise bir kaç basma kalıp sloganla gerçekleşemeyeceği ortadadır.

Kendi pozitif programlarıyla ortaya çıkan ve bu programı gerçek bir halk hareketinin yaratıcı dinamiği ile gerçekleştiren bir sol muhalefet hareketi yaratmak, bugünün siyasal görevleri açısından kaçınılmaz bir görev olarak ortaya çıkıyor.

Tabut biraz genişledi

'89'da, Eskişehir tabutluklarının projesi, bulunan bir tünel bahane edilerek çizilmiş, tutuklu ve hükümlülerin (H. Hüsnü Eroğlu ve Mehmet Yalçınkaya'nın ölümleriyyyle sonuçlanan) kanlı bir sürgünle Aydın Cezaevi'ne nakledilmesinden sonra yapımına başlanmıştı. Ancak gerek cezaevlerinde gerekse dışarıda sürdürülen direnişlerin etkisi ve kamuoyunun baskısıyla, iktidar tabutluk projesini uygulamaya koyamamış, yine de "cezaevi" açılmıştı. İktidar Eskişehir tabutluğunun içini doldurmak için bahane bulmakta gecikmedi. 29 Ekim'de Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde yaşanan iki firarı bahane ederek, Eskişehir tabutluklarına insanlık dışı bir sürgünü başlattı.

Bu sürgün çeşitli cezaevlerinden 225 tutuklu ve hükümlü için 2 Kasım'da başlayıp 25 Kasım'a dek süren bir ölüm kalım savaşıydı ve bu süre diğer cezaevlerindeki insanlar için de dışarıdaki insanlar için de işkenceyle doluydu.

Tabutluğa konan insanlar, saldırılara karşı insanlık onurlarını bayrak yapıp tek çare olarak kendilerini ortaya koyup açlık grevine giderken, direnirken diğer cezaevlerindeki insanlar da uygulamayı açlık grevleriyle protesto ettiler.

Dışarıdaki insanların, çeşitli demokratik kitle örgütlerinin, mesleki kuruluşların da Eskişehir tabutluklarına karşı mücadeleye geçmesi, 'Pembe karakollar", "İnsan hakları", "Demokrasi" vaadleriyle iktidara gelen koalisyon hükümetini kenara sıkıştırdı.

Çeşitli basın açıklamaları, açlık grevleri, protesto telgrafları, protesto mektupları ve yazılı çağrılar yapılmasının ardından yaklaşık 500 kişinin Eskişehir tabutluklarına, ardından da Adalet Bakanı'yla görüşmek üzere Ankara'ya gidişiyle "yetkililer" kıpırdadı.

Tabutluklar boşaltıldı, hücreler koğuşa çevrilmek üzere yıkıldı.

Peki geriye ne kaldı?

Geriye bu tür tabutlukları inşa edip insanlık onurunu ezmeye, yoketmeye çalışan zihniyet kaldı.

Geriye devlet terörünü yasallaştıran anti-terör yasası kaldı.

Elbette tabutlukların boşaltılması olumlu bir adım. Ancak yukarıda bahsettiğimiz gerçekler varolduğu sürece bu tek başına anlamlı değil.

Sivil polislerce 27 Ekim'de gözaltına alınan Hüseyin Toraman'dan hala haber alınamadığı,

Yücel Özen'in 9 Kasım'da gözaltına alınıp Beyoğlu Emniyet Müdürlüğü'nde işkenceyle geçen 15 gün sonunda "iç kanamadan" öldüğü,

Yine sivil polislerce 18 Kasım'da gözaltına alınan Erhan Meydan'dan haber alınamadığı bir dönemde, koalisyon hükümetinin "insan hakları", "işkencenin önleneceği" vaadleri gerçekçiliğini yitiriyor.

Ve yıkılan sadece duvarlar oluyor.

Aydınlı halkı çöpe izin vermedi

Baştarafı 1. sayfada

...komitenin önderliğinde yaklaşık iki ...şi "E-5'i işgal edeceğiz" sloganıyla ... Önlerine çıkan çöp kamyonunu durdurdu. "Aydınlı Halkı Saflara", "İçmeler Halkı Saflara", "Tifo Verem Gelmeden Hep Birlikte Elele", "Yaşasın Birlik, Yaşasın Dayanışma", "Önce İnsan Dediler Çöpü Layık Gördüler" sloganlarıyla E-5'e inildi. Ve yol üç saat trafiğe kapatıldı. Çevik kuvvetin müdahale ederek yürüyüşü engelemek istemesi, sloganlarla ve oturma eylemiyle boşa çıkartıldı. Yürüyüş bu şekilde bir süre devam ettikten sonra kitleyi ara sokaklarda yürütmek isteyen polise karşı halk direnmeye başladı. Hep bir ağızdan "Haklı Davamızdan Dönmeyiz" derken polisin coplu tekme tokatlı saldırıları karşısında halkın direngen ruhu bir siper oluşturdu ve çatışma başladı. Aydınlı halkı jandarmanın acımasız müdahalesinden sonra bu kez de polisle karşılaşıyordu. Fakat halktaki kararlılık polise yürüyüşe izin vermekten başka bir yol olmadığını gösterdi. Daha sonra Pendik Belediyesi önünde toplanan halk Başkan Burhan Köseoğlu ile görüşmek istedi. "Oylarımızı çöpe mi verdik?" diyen halkın ısrarlı tavrı karşısında ortaya çıkmak zorunda kalan Köseoğlu, bir kez daha "çöpü dökmeyeceğiz" deyip "söz" verdi. Aydınlı halkı bütün herkese haksızlığa karşı nasıl direnileceğini ve hakların kazanımı için direnmekten başka bir yol olmadığını da gösterdi. Şimdi biliyorlar ki örgütlü güç yenilmez. Şimdi sıra köyün sorunlarını çözmede. Bunun için de, eylem sürecinde oluşturulan komitenin mahalle komitesine dönüştürülmesi ve işlemesi zorunlu. Su sorununun, okul sorununun, yol ve ulaşım sorununun çözümü ancak, direniş ruhunu ayakta tutabilecekleri bir örgütlülük, komite örgütlülüğü altında toplamalarından geçmektedir. Aydınlı halkı somut sorunlarına sahip çıkarken karşısında da devletin polisi, jandarmasını gördü. Ve artık devletin kimin devleti, iktidarın kimin iktidarı olduğunu da biliyor. Şimdi görev, sözün, yetkinin, kararın, halkta olacağı bir mücadelenin örgütlenmesinde.

Aydınlı halkı direnişi ve zaferi yaşadı !

...lediye-İş Ankara ...msilciler Kurulu

Baştarafı 1. sayfada

...de orada olacağız ve işçileri temsil ...ız. Katılımcı demokrasi de budur" ... "Sınıf ve kitle sendikacılığını savu-...rkadaşlara, artık ne Türkiye'de ne de ...da sınıf ve kitle sendikacılığı anlayı-...mamıştır, bu anlayış yerini çağdaş ...dik (!) anlayışına bırakmıştır" di-... sınıfı dışlayan "demokratikleşme" ...ını savunuyordu. Sınıfa yönelik ...ık saldırıyı ise çağdaş sendikal (!) ... diye sunuyordu. Bu "demokratik-... ve "çağdaş sendikal anlayış" toplu-...ğülü bir biçimde teslim alıp, yeni ... düzenine uydurmak ve sınıfın ...delesini egemen güçlerin çizdiği çer-...içine hapsetme çalışmasıdır. Türk-İş ...nin bu açıklamaları sınıfın müca-... boğmayı ve reddetmeyi hedefle-...

...msilciler yaptıkları konuşmalarda ... yeni kurulacak koalisyon hükü-...ın de sorunlara çare olamayacağını ...ıfın mücadelesinin asla bitmeyeceği-...ırlarken, bir temsilci de "genel eği-...eleri sanki bir partinin programını ... Biz işçi sınıfının bağımsız bir güç ...ını istiyoruz, çalışan kesimler söz ve ...hibi olabilmek için bağımsız politi-... yapmalıdır" diyerek, böyle bir örgüt-... yaratmanın sorumluluğunu taşıdığı-...de ediyordu.

...rada Sincan Belediyesi'nden atılan ...işçi, boyunlarına taktıkları dövizler-...kayı ve Aziz Gürsoy'u protesto ettü-...an'lı işçiler aynı zamanda sendika-...nsızlığını sürdürmesi halinde, Sin-...lediyesi olarak sendikayı tanımayıp ...ız çalışma yürüteceklerini açıkladı-...rada bir başka işçi söz alarak, elin-...daki noter tastikli bir belgeyi oku-...yince sendikanın fotoğrafçısı mı ...mı olduğu belli olmayan biri tara-... salondan atılmak istendi. Temsilci-...dahalesi üzerine kürsüye çıkan iş-...ıfka tarafından hazırlanan 15 Kasım ...belgede ayın 16'sında yapılan tem-...kurulu sonuç bildirgesini okuyunca ...emsilciler sendika yönetimine karşı ...ını dile getirdiler. Sendika sınıfın ...nı hiçe sayarak önceden hazırladı-... bildirgesiyle. kurulda sınıf ve kit-...likası, bağımsız politika, sendikal ... gibi konularla sınıfın tartışma-...sını engellemeye ... ardı etti.

Belediye işçilerine vize

Baştarafı 8. sayfada

geçirilmesi ve sendika üyesi yapılmasıdır" diyen Hamdi Sedefçi, işçilerin toplu sözleşmeden doğan haklarının büyük bir kısmını ödemediği gibi, hakları için mücadele eden işçileri 434 sayılı kararnameye dayanarak tehdit etmeye girişti.

Böylece, bir yanıyla hükümetin hık deyiciliğini yapmaya yanaşmayacak olan belediyelerin başına asılmış bir kılıç gibi duran 434 sayılı KHK'nın, belediye başkanlarının keyfine bağlı olarak, mücadele eden işçilere karşı bir silah olarak da kullanılabileceğini kanıtladı.

Üyelerinin üçte biri geçici işçi statüsünde olan Belediye-İş sendikası ise dergisinin 23. sayısında 434 sayılı KHK gibi yaşamsal ve acil bir konuda sadece imza kampanyası açmakla yetindi. Belediye-İş genel merkezinin diğer sorunlar karşısında, özellikle de 50 bin işçinin ve ailesinin açıkta kalmasına neden olan 250 milyar liralık alacaklar karşısında takındığı tavırsızlığı (ya da etkisiz, göstermelik tavrı) düşünürsek, bu yeni durumda da ciddi bir tavır almayacağı söylenebilir. Oysa sadece hukuki anlamda bile yapılabilecek pek çok şey var.

İşçi sınıfının bugünkü bilinçlilik durumunda, hakların savunulmasının önündeki en ciddi tehlikelerden biri olarak görünen işten atılma korkusu, 434 sayılı KHK'ye karşı yükseltilecek mücadelenin en önemli engeli. İşçilerin çoğunluğu ses çıkarmayarak, mücadele etmeyerek, göze batmayarak işten atılmasını önleyebileceğini düşünüyor ama yine de son bir yılda işten atılanların sayısı yüzbinlerle ifade ediliyor. Korkunun ecele faydası olmadığı gibi işçiler korktukça işverenin azrail tavrı pekişiyor.

Geçici işçiler, kaybedecek bir işiniz bile olmamasını istiyorsanız, kaybetmek istemediğiniz işleriniz için sessiz kalmayın. İşinize, aşınıza, geleceğinize sahip çıkın.

Geçici İşçilik

Baştarafı 8. sayfada

"Sürekli hizmet akitlerinde deneme süresi en çok bir aydır". Belediye kadrolarının İçişleri Bakanlığınca belirlenmesi yüzünden; kimi belediyelerde bu engeli aşmak için geçici işçi adı altında kadrolar alarak ve her ay işyerine girdi-çıktı yaparak işçi çalıştırmaktadır. Ama aynı belediye başkanları, İçişleri Bakanlığına karşı geliştirdikleri bu tavrı, yer yer işçilere karşı kullanmakta ve işçileri bir sonraki ay girdi yapmamakla tehdit etmektedirler. Bu uygulamalar öylesine keyfi olarak yapılmaktaki kimin ne savunduğu birbirine karışmaktadır. Örneğin, 434 sayılı KHK'nın altında imzası olan Çalışma Bakanlığının Edirne Bölge Müdürlüğü 3.6.1991 tarihli Edirne Belediye Başkanlığı'na gönderdiği yazıda; başkanlığı, işçileri 29 gün çalışmış gibi gösterdiği ve dolayısıyla işçilerin ücretlerinde ve sigorta primlerinin ödenmesinde eksik ödeme yapmakla suçlarken, şöyle devam etmektedir; "İşyerinde görülen işin 1775 sayılı iş kanununun 8. maddesinde belirtilen süreksiz işlerden sayılamayacağı için aksi düşüncenin işçiler açısından bugün ve ilerisi için telafisi zor hak kayıplarına neden olacağı belirlenmiştir."

Yeni Düzen Sendikacılığı

Baştarafı 8. sayfada

"demokratikleşme" görüntüsüne kapılmayıp hakları için mücadeleye kalkışan işçileri, şubeleri cezalandırma...

Hükümetten yıllardır kendisinin kaldırılması için hiçbir ciddi çaba göstermediği yasal sendikala hakları isteme ve bekleme, şubelere "aman bu dönem eylem yapmayın" diye genelgeler göderme ama dayanma gücü kalmayan işçilerin girişikleri eylemlere iktidardan önce kendi gücüyle mücadele edip bastırma...

YENİLENME VE TESLİMİYET

Kuraldır; uğrunda mücadele edilmeyen, kitleler tarafından sahiplenip kazanılmayan haklar yukarıdan verildiği gibi kolayca alınabilir. Çünkü haklar yukarıdan verilecek diye beklemek kendi işlevlerini inkar etmek demektir. Ama bu, verilen hakları reddetmek gerekir demek de değildir.. Ulusal ve uluslararası dengelerin , yıllardır binlerce işçinin özveriyle yükselttiği mücadelenin ve iktidarın kendine toplumsal bir zemin yaratma arayışının sonucunda birtakım haklar verilecekse, bir muhalefet odağı olan sendikaların bu hakların üzerinde kış uykusuna yatması değil, bu hakları genişletmeyi ve kalıcılaştırmayı hedeflemesi, işçileri iktidar için değil, işçilerin kendi çıkarları için örgütlenmesi gereklidir. Aksi halde o sendika bir muhalefet odağı, bir muhalefet aracı olmaktan çıkar ve bir devlet kurumu haline dönüşür. Lakin Belediye-İş'in esas kaygısı zaten işçi sınıfının çıkarlarını savunmak değildir. Sendikal hareketimizin artık yapması gereken, dünyadaki ve ülkemizdeki gelişmelere paralel olarak kendini yenilemesidir" diyen Belediye-İş yöneticileri, eğer dünyada ve ülkemizde işçi sınıfının çıkarları lehine köklü bir değişiklik olduğunu iddia etmiyorlarsa, sömürü ve soygun düzeninin, işçi kıyımları ve katliamların son bulduğunu ya da büyük ölçüde yok olduğunu ileri sürmüyorlarsa, yani sınıflar arasındaki mücadele dinamikleri hala ve güçlü bir biçimde varsa, "kendini yenileme "den kastettikleri şey; Yeni Dünya ve Yeni Türkiye Düzeni'ne tam bir teslimiyetin zeminini hazırlamaktır. Değiştirmeye girişmediği sömürü düzeninin biçimini almaya soyunmaktır. Başka birşey değil..

Özal'ın ağzıyla, artık sağ ve sol ideolojilerin hükümsüz olduğunu ve dünyadaki değişimin ana yönünün barış ve demokrasi olduğunu ilan eden Belediye-İş yöneticilerinin sendikal demokrasi anlayışı, dünyadaki demokrasi akımını da nasıl anladıklarını çok iyi göstermektedir.

Demokrasi kabaca halkın yönetime ve denetime katılması demekse, sendikal demokrasi de işçilerin sendika yönetimine ve denetimine katılması olarak indirgenebilir. Fakat sendikal demokrasi sadece seçim mekanizmasına indirgeyen, kendilerini " 165 bin kişinin ortak iradesinin temsilcileri olarak ilan eden; sendikal demokrasinin işçilerin yönetiminin değil de sendikal örgütün güçlenmesi olarak ifade eden Belediye-İş yöneticilerinin genel demokrasi anlayışı da bu ifadelerden çıkarsanabilir.

Onlar demokrasilerini kendileri için, kendi yönetim aygıtlarını güçlendirmek için istiyorlar; Belediye-İş yöneticileri de yöneticisi oldukları sendikal örgütü güçlendirmek için. Yönetilenlere ilişkin bir şey yok.

DEMOKRAT ŞUBELER SESSİZ

Burada bir kaç söz de kendilerini devrimci demokrat diye tanımlayan sendika yönetimlerine söylemek gerekiyor. Bu şube yöneticileri de sendikal yasaların sınırlılığını bahane ederek, el altından, Genel Merkezi suçlayarak, ama onlardan pek de farklı davranmayarak koltuklarında oturuyorlar. Yerel yönetimlere, devrimci sendikal yapılara ilişkin anlayışı geliştirmek ve uygulamak bir yana kendi üyelerinin somut sorunları için bile yeterince harekete geçmiyor, sahip çıkmıyorlar. Başkanlar Kurulu adıyla Kıbrıs'ta harcanan milyonların hesabını sorma bir yana, onlar da bu "şölen"den eksik kalmıyorlar. Genel Kurullarda, toplu sözleşmelerde mangalda kül bırakmıyorlar ama hiçbir ateşi de tutuşturamıyorlar. Önümüzdeki dönem, sendikaların işçi sınıfı üzerindeki baskısı ve tahakkümü daha da fazla olacak görünüyor. Bu tahakkümün, özellikle koalisyon hükümetinin yarattığı beklenti havasında daha da kolay sağlanmasının zemini var. Bu tahakkümükırma çabası ağırlıkla devrimci işçilerin sendikal yönetimlere karşı yükseltecekleri mücadeleyle zayıflatılıp kırılabilir. Bu da ancak devrimci işçilerin, işyerindeki işçilerin çoğunluğunun iradesini toplayan örgütlenmelere dayanmalarıyla mümkün görünüyor. Bir an önce harekete geçilmezse, Belediye İş'in sessiz sedasız öne almaya girişiği Genel Kurullardan sonra çok daha fazla çaba sarfetmek gerekebilir ve o zaman bu dönemdeki başarı şansı da daha az olabilir.

İZMİR BELEDİYESİ

Baştarafı 8'de

10 günlük meşru eylemi bırakıp, mücadele alanı olarak seçilen hukuk alanında işçi kıyımcıları kazandı. 2. Mahkemede görülen 18 temsilcinin davası eksik belgelerin tamamlanması için ileri bir tarihe ertelendi. 1. ve 3. İş Mahkemeleri ise kararı sonra açıklamak üzere işe iade davasını yargıtay yolu kapalı olmak üzere olumsuz biçimde sonuçlandırdı. Bu durum tazminat davasının da reddedilebileceği yolunda yorumlara yol açarken, iyimserlik havası yerini karamsarlığa bırakmadan genel düzeyde eylemler hayata geçirilmelidir.

Yüksel Çakmur şimdi de bir başka belediye şirketi olan TANSAŞ'ta, İZULAŞ'ta yaptığı gibi türlü gerekçelerle sendikasızlaştırma operasyonuna soyunuyor.

Bu toz duman arasında belediye işyerlerinde iyice hortlayan gericilik şimdi sendika yönetimini ele geçirmek için harıl harıl delege seçim çalışması yapıyor. Son olaylarda iyice yıpranan mevcut sendika yönetimleri ileriye yönelik doğru bir perspektif sunamazlarsa, Çakmur'un yarattığı bulanık suda boğulabilirler.

KARTAL BELEDİYESİ

Baştarafı 8'de

Önceleri çöpün toplanmasını engellemeye çalışan işçiler sonraki günlerde bunu denetleyemediler. Eylemin ikinci haftasında şantiyeyi boşaltmak isteyen polise karşı direnen işçiler, girişi iş araçlarıyla kapatarak eylemlerinin kırılmasını önlediler.

Belediye-İş Sendikası Anadolu Yakası Şubesi'nin aldığı kararla 23 Kasım günü şubeye bağlı işyerlerindeki bütün işçiler 2 saat iş bırakarak aileleriyle birlikte Kartal Belediyesi önünde toplandılar. Kartal Meydanına kortejler halinde pankart ve "Belediye Bizim Büklü'nün Değil" sloganlarıyla giren işçiler meydanda kendilerine hitab eden Kartal Milletvekili Ercan Karakaş'ı dinlediler. Aynı gün sorunun kendileri dışında bitirilmesini beklemeye başlayan işçilere bir gün sonra atılan arkadaşlarının işe alındığı işbaşı yapabilecekleri haberi geldi. Ne var ki bundan sonra taşeron ve belediye işçileri birlikte çalışacaklar. Üstelik de bundan sonraki ücretlerini zamanında alıp alamayacaklarını bilmeden.

Belediyelerde kriz derinleşiyor

Belediye işçilerinin birikmiş alacaklarından ve ücretlerinin zamanında ellerine geçmemesinden kaynaklanan sıkıntıları had safhaya ulaştı. Büyük kentlerdeki belediye işçileri bu gerekçeyle geçtiğimiz haftalarda ardarda eyleme gitti. Eylemin biçimi, işçilerin bugüne kadar genellikle yaptıkları gibi iş bırakmaydı.

Özellikle temizlik işçilerinin iş bırakması günlük yaşamı doğrudan etkilerken, İlçe ve beldelerde işçiler yine halkla karşı karşıya geldi, bu karşı karşıya geliş, belediye yöneticilerinin özel çabalarıyla da körüklendi. Bazı belediye başkanları ilanlarla açıklarken, bazıları halka mektuplar göndererek işçileri gayrimeşru eylemci durumuna düşürmeye çalıştı. Eylemler kah belediye yöneticilerinin tavizivle, kah yeni hükümetin ortağı SHP'li bakanlar aracılığıyla bitirildi. Ancak sıkıntılar bitmedi, geçici olarak ertelendi. Önümüzdeki aylarda ücretini alamayan belediye işçileri, aynı sıkıntılarla iş bırakarak sokaklardan çekilip şantiyelerine girecekler.

12 Eylül sonrasında, yerel yönetimleri bağımsızlaştırma ve güçlendirme adına gündeme getirilen, bölünme ve devlet desteği iktidarlara göbeğinden bağlı belediyeler yaratıldı.

SIKINTILARIN KAYNAĞI BELLİ

Belediyeler siyasi kaygılarla yönetildi, hizmetler birer siyasi şantaj haline getirildi. Halkla yüzyüze olmak, genel kültürel ve ahlaksal çöküntünün de etkisiyle rüşvet, yolsuzluk, ihale avcılığının uygun zemini olarak görüldü. Bunlar öyle ayyuka çıktı ki zaman zaman SHP'li yönetimi, bazı Belediye Başkanları ya da meclis üyeleri hakkında soruşturma açtı hatta partiden ihracını istedi.

Sosyal Demokrat Belediye yönetimleri "katılımcı belediyecilik"i şöyle filiyata dönüştürdüler: Yönetim kadroları eli tellitelsiz genellikle işbilmez, yönetimde kaldığı süreyi kendisi için en iyi biçimde değerlendirmeyi hedefleyen, sekreterler, genel sekreterler, daire başkanları, müdürler, genel müdürler, şirket yöneticileri ve şefler getirildi. İktidar olamayan partililerin, eski solcuların, fırsatçıların dayıları, yeğenleri, hemşehrileri, babaları ve bilcümle sülaleleri hatta şirketleri belediyelerde yerlerini aldılar. Yerlerini aldılar çünkü, sosyal demokrat belediyeler kadrolarını, hatta en sıradan çalışanlarını 26 Mart seçimleri öncesinde kurdukları çıkar ilişkileri üzerinden belirlediler. Bu mantıkla yapılacak işe uygun insan istihdam etme yerine, işe alınan insana göre iş yaratılırken, bu çalışma sisteminden ya da sistemsizliğinden doğal olarak asgari ölçülerde bile verim alınamadı.

Öte yandan belediyelerde istihdam edilen yığınlara işçi ve memur personele rağmen, ahlak çöküntüsünün desgurduğu sonuçlar yüzünden, yapılacak işlerin çoğu ihaleye çıkarıldı ve belediyelere bağlı özel şirketlerin sayıları artırıldı.

Madalyonun diğer yüzünde ise sosyal demokrat belediyelere uyum halinde çalışan Belediye-İş Sendikası var ki bu sendika 1990'da yılın en iyi toplu sözleşmesini imzalayarak bu sermayeyi uzun süre yemeyi planlıyordu. Ne var ki toplu sözleşmenin bağıtlanmasından iki ay sonra işçiler ücretlerini almama kaygısıyla yaşamaya başladılar. Aynı yıl içinde 50 bin belediye işçisinin alacağı 250 milyara ulaştı. O tarihten bu yana belediye işçisinin alacak sorunu tükenmedi, kısa vadede tükenmeyeceğe de benzer. (Yeni hükümetin uygulayacağı doping ayrı bir tartışma konusu.)

Belediye-İş Sendikası yöneticileri, en yakıcı sorun olan işçi alacakları konusunda hiç bir çözüm önerileri üretmeksizin çözümsüzlüğü anti-demokratik seçim yasalarına bağlıyarak sırtını sosyal demokrat belediye yönetimlerine dayıyor.

Öyle ki milyarlarca lira alacağı için bir yanda işçileri beklerken, öte yanda özel şirketlere ihaleler yoluyla giden milyarların, halkın çıkarları doğrultusunda kullanılacak kaynaklar haline getirilmesine yönelik politikalar üretmiyor. Üretme çabasına girmiyor. Aksine işveren konumunda olan Belediye yönetimlerinin kaynak sıkıntılarını ve hükümetin engelleyiciliğini işçilerin karşısına gerekçe olarak sunuyor.

Önümüzdeki günlerde, sosyal demokratların ortağı olduğu hükümet, belediyelerin kaynak sorununu kısmi olarak çözebilir, ancak bu kez de pek çok belediyede yaygınlaştırılan taşeronlaştırma ve geçici işçilerin kolayca kapıya konabileceği 434 sayılı kararname, bu kanayan yarayı derinleştirecek.

Bu sorunun nihai çözümü yerel yönetimlerin kaynaklarını ve dayanaklarını geniş halk kesimlerinin dolaysız katkı ve katılımıyla sağlanabilir. Belediyeler bütçelerini tüm halkla birlikte yaptıkları oranda, harcamaların ve gelirlerin hesabını verdikleri sürece; gerçekçi hedefler belirleyip halkı seferber ettikleri oranda, mali sorun, halkın sunacağı olanakların ve belediyelerin yaratacağı öz kaynakların emekçiler lehine kullanılmasıyla ortadan kalkar.

Bugün 250 milyar alacağıyla bekleyen belediye işçileri ise, sendikal demokrasinin amacının sendikal örgütü güçlendirmek olduğunu ilan eden, sınıfı sendikal örgütlerin nesnesi haline getirmeyi hedefleyen Belediye-İş yönetimini sarsmadıkça, bu yapıyı sarsacak öz örgütlülüklerini yaratamadıkça başarıya ulaşamazlar.

Belediye işçisi için nihai hedef yerel yönetimlere doğrudan katılabilmek olmalıdır. İşyerlerinde işçinin söz ve karar sahibi olmasını sağlayacak olan işyeri konsey ve komitelerini yaratmak, bu yapılar aracılığıyla sendikasına biçim vermek ise işçilerin öncelikli çabası olmalıdır. İşyerlerinde yarattıkları örgütlülüklerle işçiler bir yandan da kendi içlerindeki kısmi de olsa iş yapmadan para kazanma, rüşvet ve yolsuzluk gibi sorunları da çözmeye çalışmalılar ki bu türden davranışların kendilerine dönen silah haline gelmesine engel olabilsinler.

KARTAL BELEDİYESİ

Kartal Belediye işçileri alamadıkları ikramiyeleri ve ücretlerini sürekli geç ödenmesini protesto etmek için Belediye yönetimi uyaran iki saatlik iş bırakma eylemi yaptılar. Ancak Kartal Belediye Başkanı Mehmet Ali Büklü, uyarı eyleminden sonra işçilere iş vermedi. Şantiye'de işalmak için bekleyen işçilerin çalışmadıklarını noter aracılığıyla tespit ettiren Büklü, eylemin ilk haftasından itibaren taşerona çöp toplatmaya başladı. Hemen ardından da aralarında işyeri temsilcilerinin de olduğu 35 işçiyi 13. maddeden attığını açıkladı.
Başkan Büklü, bütün bunların yanında işçilere açık mektup yayınlayarak tehdit etti, halka eylemin gayrımeşru olduğunu anlatan metinler gönderdi; bu arada Gazismanpaşa Belediye'sinden getirttiği araçlarla çöpü sistemli toplatmaya başladı.
Devamı 7'de

DİKKAT KHK 434
"Geçici" belediye işçilerine vize

ANAP hükümeti giderayak belediyelerde sürekli işlerde çalıştırılan ve kadrosuzluk nedeniyle "geçici işçi" olarak tanımlanan işçilere bir "azizlik" daha yaptı. Sayıları 60 bine yaklaşan "geçici" işçilerin çalıştırılması için İçişleri Bakanlığının vizesini şart koştu ve bunu 434 sayılı kararnameyle yasalaştırdı. Bu kararnameye göre; "İl özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik ve müesseselerde 30 işgününden fazla süreyle çalıştırılacak geçici işçilere ait geçici işçi pozisyonları her yıl itibariyle İçişleri Bakanlığına vize ettirilir. Vize edilmiş bulunan geçici işçi pozisyonlarını gösteren vize cetvellerinin bir örneği Devlet Personel Başkanlığına gönderilir.
(Resmi Gazete 8 Temmuz 1991)

Edirne Belediyesi'nde KHK 434

ANAP'ın giderayak yasalaştırdığı bu kararnamenin nelere yolaçabileceği üzerine fazla kafa yormaya kalmadan, "bu kararname nasıl olsa yeni hükümet döneminde uygulanmaz" diye kaçamak rahatlama noktaları bile yaratılamadan, ilk uygulama örneği ortaya çıktı. Edirne belediyesinin SHP'li başkanı Hamdi Sedefçi yaptığı bir tebligatla 31.12.1991 tarihi itibariyle 133 işçinin iş akitlerinin feshedilerek işlerine son verileceğini duyurdu.

Edirne belediyesinde çalışan 133 işçi, kadrosuzluk nedeniyle "geçici işçi" statüsünde iki senedir çalışıyordu. 1990 yılında sendikalaşmış ve hatta toplu sözleşme bile yapmıştı. Yani işçiler sendikalı, toplu sözleşmeli ve sürekli işçilerdi.

Ama toplu sözleşme töreninde işçilere kırmızı karanfil sunan, "hedefimiz mevcut memurların da işçi statüsüne
Devamı 7'de

YASALARDA GEÇİCİ İŞÇİLİK

İş yasasının 8. maddesine göre; "Nitelikleri bakımından en çok 30 iş günü süren işlere süreksiz iş, bundan fazla süren işlere sürekli iş denir. "Bugün belediye hizmetlerinde sürekli olarak çalıştırılan işçiler yasal olarak geçici işçi sayılamazlar. Çünkü yaptıkları işler süreksiz değil, sürekli işlerdir. Sürekli işlerde çalıştırılan işçiler geçici işçi sayılamazlar. Yine 12. maddeye göre;
Devamı 7'de

SARIYER BELEDİYESİ

Sarıyer Belediye işçilerinin iki aydır maaş alamadıkları için başlattıkları direniş, belediye yönetiminin ödeme kararı almasıyla son buldu. Belediye işçileri Türkiye genelinde yaşanan olumsuzluğun Sarıyer'de de yaşandığını, son bir yıldır maaşlarını sürekli olarak geç aldıklarını söylüyorlar. "Bizce sorun, kaynakların verimsiz kullanılmasından doğuyor. Oysa bize de söz hakkı verilse önerilerimiz olur. Sarıyer'i tanıyoruz, ihtiyaçlarını biliyoruz. Ama böyle olmayınca, verimsiz kullanımın, yanlış kararların acısı işçilere çıkıyor" diyen belediye işçileri, kalıcı çözüm istiyorlar. Direniş süresince yığılan çöplerden, aksayan hizmetlerden yakınan Sarıyer halkı, aralarında para toplayarak çöpleri kaldırmayı önerdiklerinde, karşılarına "battık, iflas ettik" açıklamalarıyla çıkan belediye yönetimi ise, işçilerle halkı karşı karşıya getiriyordu.

Belediye-İş
Anakara Temsilciler Kurulu Toplantısı

Belediye-İş Ankara Temsilciler Kurulu 16 Kasım tarihinde Türk-İş Konferans salonunda toplandı. Türk-İş Eğitim Sekreteri Mustafa Başoğlu konuşmasında, koalisyon hükümetinden işçi sınıfı lehine kararlar beklediğini belirterek, "Yeni hükümet iş yasaları ile ilgili konuları görüşürken, *Devamı 7. sayfada*

BELTAŞ İşçileri Sendikalaşmakta kararlı

Beltaş, Beşiktaş Belediye'since kurulmuş, İstanbul halkına piyasadan daha ucuz fiyatlarla mal satan süpermarketler zinciri Beşiktaş, Arnavutköy, Dikilitaş ve Ortaköy'deki mağazalardan oluşuyor.

100 civarında işçi çalışıyor Beltaş'da. Yakın zamanda işçiler kendi aralarında örgütlenerek, işyerine sendikayı getirmek için Tez Koop-İş'le ilişkiye geçtiler. 120 işçinin 80'i sendikaya üye oldu. Tez Koop-İş'in bakanlıktan yetkiyi alıp işverene toplu sözleşme için çağrı yapılması beklenirken, Beltaş yönetim kurulunun 6 işçinin işine son verdiği duyuldu. Atılanlar sendikalaşma faaliyetinin içinde olan işçilerdi. SHP patentli Beltaş yönetimi işçilere gözdağı vermeye ve işyerine sendikanın girmesini engellemeye çalışıyor.

İşçiler 22 Kasım'da eyleme geçti. 4 mağazanın önünden harekete geçen işçiler Beltaş merkezinin önünde toplandılar. SHP yöneticileri polis getirdi. İşçiler kararlı bir tutum sergilediler. "Atılan arkadaşlarımız işbaşı yapıncaya kadar işbaşı yapmayacağız" dediler. Bunun üzerine geri adım atan SHP yöneticileri 6 işçinin işbaşı yaptırılacağına söz verdiler. Beşiktaş ilçesi yöneticisi Mustafa Topuz işçilere teminat verdi.

Bunun üzerine Beltaş işçisi işbaşı yaptı. SHP yöneticilerinin sözlerinde durup durmayacağını hepbirlikte göreceğiz.

Beltaş işçileri işten atılmaları durdurmakta ve sendikalaşmakta kararlıdır.

İZMİR BELEDİYESİ

Bir süre önce İzmir Belediyesi'nde çalışan 368 işçinin işten çıkarılması üzerine Belediye başkanı Yüksel Çakmur'un "İzmir halkı benim tavrımı onaylıyor, işten çıkarmalara hak veriyor" türünden açıklamalarına cevap olacak ve İzmir halkının işten atılan belediye işçilerinin yanında olduğunu kanıtlayacak bir milyon imza toplamayı hedefleyen kampanya başlattılar. "Tazminatsız işten atıldım bir imza", "hakkımı aradım işten atıldım bir imza" yazılı önlüklerle halkın yoğun olduğu yer ve zamanlarda gruplar halinde imza topluyorlar. Bu çalışmanın halktan gördüğü ilgi ve sempati üzerine Belediye başkanı toplu işçi kıyımı öncesinde yaptığı gibi işyerini dolaşıp işçilere yönelik sendikayı suçlayıcı konuşmalar yapmaya başladı. Bu tür konuşmalarda söz almak isteyen sendikacı ve temsilcilere de; "Sen kim oluyorsun, yıkıl karşımdan, defol" diyerek onur kırıcı ve sert davranışlarda bulunuyor. Tüm bu konuşma turları olurken, 1 No'lu şube yönetimi DGM kararıyla aranıp 24 saat gözaltında tutuluyor.
Bu arada işten atılan 368 işçiden 54'ünü oluşturan işyeri temsilci ve baştemsilcilerinin işe iadesi için açmış olduğu dava 27.11.1991 tarihinde 4. ve 3. İş Mahkemeleri'nde görüşüldü.
Devamı 7'de

KÜÇÜKÇEKMECE BELEDİYESİ

Küçükçekmece Belediyesi'nde çalışan işçiler maaş ve sosyal haklarını alamadıkları için yeniden eyleme başladılar. Ekim ve Kasım ayı maaşlarının yanısıra toplu sözleşmeyle birlikte kazandıkları sosyal haklarının da bir kısmını alamayan işçiler, bu durumu iş bırakma ve yürüyüşlerle protesto ediyorlar.
Küçükçekmece Belediyesi'nde yaşananları ve işçilerin tavırlarını daha önceki sayılarımızda belirtmiştik. En son 2 ay önce eylemler gerçekleştiren işçiler geçen süre içinde köklü hiçbir değişimin olmaması, belediye yönetiminin hala işçilerin taleplerine duyarsız kalması karşısında olabildiğince Küçükçekmece halkını da eylemlerine katmaya çalışıyorlar. Belediye araçlarına pankart ve dövizler asılıyor. Yürüyüşlerde eskisinden farklı olarak otuzdan fazla pankartla belediye yönetimini halka teşhir etmeye çalışıyorlar.
Küçükçekmece Belediyesi işçilerine Belediye-İş 2 No'lu Şube yeterince destek vermiyor. Bu, özellikle işçilerin pankartlarında "belediye işçileri" olarak imza kullanmalarından anlaşılıyor. Fakat işçiler Belediye İş'ten göremedikleri desteği çevre belediyelerdeki işçilerden görüyorlar. Özellikle Bakırköy, Gaziosmanpaşa, Fatih, Zeytinburnu Belediyesi işçileri belediye araçlarıyla eylemleri destekliyorlar.

Belediye-İş Temsilciler Kurulu toplandı...
Yeni Düzen Sendikacılı

Bugüne kadar belediye yöneticilerinin siyasi tercihlerine g her dönem siyasi yelpazedeki yerini belirleyen, işçilerin biriken 250 milyar lira alacağına karşı "işveren" konumundaki yöneticilerin mazeretlerini işçilere karşı kullanmaktan çekinmeyen, ancak işçilerin zorladığı yerlerde mücadeleyi, çelenk koyma, dilekçe yazma, "işçi alacakları komisyonu" önerme gibi göstermelik, sonuçsuz kanallarla eritmeye çalışan Belediye-İş yöneticileri, Temsilciler Kurulu'nda bir adım daha ileriye gidiyor. Hakları için mücadele eden işçileri tehdit etmeye kalkışıyor.

9 Kasım günü "Yeni bir siyasal yapılanmanın eşiğinde çağdaş bir yapıya dönüşmenin temel ilke ve amaçlarını bir kere daha irdelemek" gerekçesiyle, Belediye-İş Genel Merkezinin girişimiyle Temsilciler Kurulu toplandı. Alelacele toplanan ve İstanbul'daki şubelere ancak bir gün önce haber verilen toplantı, Genel Başkan Fuat Alan'ın uzun bir konuşmasıyla açıldı.

Fuat Alan'ın konuşması; son zamanlarda sıkça çağdışılıkla suçlanan, işçi sınıfı açısından hiç bir ciddi kazanım elde edemeyen, sınıf mücadelesinin temel ilkeleri yerine değişen koşulları öne sürerek sınıf işbirliğine yönelen sendikaların tutumuna bir örnek olması açısından önem taşıyor. Bu önem, özellikle SHP-DYP koalisyonuyla beraber daha genişleyeceği ve "toplumsal mutabakat" kavramına sığınılarak işçi sınıfının kendiliğinden mücadele deneylerinin bile sendik aracalığıyla bastırılmaya girişile şimdiden öngörüldüğü içindir ki, da arıyor. Ayrıca bu konuşmanın bine yakın üyesinin 250 milyar al ğı için bile kayda değer hiçbir mü deleye girişmeyen Belediye-İş'in dikal anlayışını ve yönelimlerini termesi açısından irdelenmesi ge yor.

Bugüne kadar belediye yöneti rinin siyasi tercihlerine göre her nem siyasi yelpazedeki yerini bel yen, işçilerin biriken 250 milyar alacağına karşı "işveren" konumun ki yöneticilerin mazeretlerini işç karşı kullanmakan çekinmeyen, an işçilerin zorladığı yerlerde mücad yi, çelenk koyma, dilekçe yazma, alacakları komisyonu" önerme göstermelik, sonuçsuz kanallarla meye çalışan Belediye-İş yönetici Temsilciler Kurulu'nda bir adım d ileriye gidiyor ve hakları için müca le eden işçileri disiplin adına tehdi meye kalkışıyor.

BELEDİYE-İŞ'TEN İŞÇİLERE TEHDİT

"Spontane, hemen oracıkta k verilerek uygulanan, çoğu kez şub rimizin bile haberi olmadan yap direnişler"i disiplinsizlik olarak nit yen Genel Merkez yöneticileri, bu siplinsiz çıkışlar ve bu çıkışların rar tekrar yaşanması hoşgörü sınırl nı zorlamaya başladı" diyerek a hoşgörülü olmayacaklarını işaret yor.

Orta yerde yüzlerce sokağa atıl aylardır ücret alamayan işçiler, her işten atılma tehdidi altında, 434 sa KHK'nın tehdidi altında 60 bine ya geçici işçi varken, bu sorunların çö mü yönünde hiç bir ciddi çabaya gi meyen Belediye-İş yöneticileri, 18 dır evine, doğru dürüst ekmek gö meyen belediye işçisine meşruiyet a na "aç kal" deme fütursuzluğ girişiyor...

İşte en somutta Yeni Düzen Se kacılığı bu tavırdır. Sorunların çö münü kendi gücü dışında başka yer den, partilerden, hükümetlerden bek me ve *Devamı 7. sayfa*

MERSİN BELEDİYESİ
İŞÇİLERİN SESİ (Adana)

"Sosyal demokrat" Mersin Belediye Başkanı Kaya Mutlu'nun 26.11.19991 tarihinde 1100 işçinin çıkışını vermesi üzerine işçiler, "5000 kişiyi işe aldık, Mersin Belediye Başkanı" yazılı başkanlık binasının önünde basın mensuplarının da katıldığı bir toplantı yaptılar.
Tepkilerini dile getiren işçiler şöyle dediler:
"1 Ocak Genelgesini" Kanun Hükmünde Kararnameleri gerekçe göstererek; işçi olarak aldığı insanları daha sonraki günlerde, statülerini değiştirip memurluğu talep etmelerini öngören, hatta telkin eden Kaya Mutlu şimdi "kadro yok" bahanesiyle işten atmayı gündeme getirmiştir. Bizlere oyun oynamıştır. Eğer belediye; işçilerine maaş ödemiyorsa, memurlarına vergi iadelerini veremiyorsa, halka hizmet götüremiyorsa bunun sorumlusu işçiler değildir".
Kendileriyle konuşmak için gelen Belediye-İş Şube yöneticilerini, "Bu zamana kadar, sendikanın hiç bir sorunlarına eğilmediğini" söyleyerek alkışlarla susturdular. Daha sonra, sorunlarını SHP ve DYP'ye anlatmak üzere başkanlık binasından otobüslerle ayrıldılar. SHP ve DYP'de de umduklarını bulamayan işçiler, bir gün sonra yine başkanlık binası önünde toplandılar. Daha sonra PTT'ye giden 300 kadar işçi Başbakanlığa, İçişleri Bakanlığı'na, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na olayı protesto eden telgraflar çektiler. PTT'den sendikaya kadar yağmurun altında yürüyen işçiler bu zamana kadar sendikalarına sahip çıkmamaları, sendika binasının da ilk defa bu kadar çok işçiyle dolup taşması nedeniyle bir karmaşa yaşadılar. İşten atılma olayı durdurulana kadar karar alma süreçlerinin daha demokratik işlemesi ve eylemin daha disiplinli yürütülebilmesi için, iş birimlerinde çalışan işçilerin ve sendikanın içinde yer aldığı bir komite oluşturuldu. Pratik işleri yürütecek olan bu komitenin duyurulmasından sonra, atılan işçilerin yine işlerine gidip gelmesi kararı alındı.